Evangélikus Élet

EVANGÉLIKUS HETILAP • *www.evangelikuselet.hu* *79. évfolyam, 38. szám* ■ *2014. szeptember 21.* ■ *Szentháromság ünnepe után 14. vasárnap* Ára: 275 Ft

„Augustini Sámuel könyve úgy lett a cigánysztikai kutatás alapműve, hogy a szerző nevét néhány magyar tudománytörténészen kívül senki nem ismerte.”

Evangélikus lelkész volt a cigánykutatás úttörője ▶▶ *10. oldal*

„A Bethánia Egyletben mindig fontos volt a laikus hívők szolgálata. A lelkészek mellett az ő munkájuk nyomán lett ébredés, terjedt a Krisztusban mint Megváltóban való hit.”

Krisztusért és egyházáért ▶▶ *13. oldal*

„Szó se róla, de e sorok írója is megmentett tegnap három életet, ma pedig ennek tudatában nyugodtan tud foglalatoskodni arról szóló cikke megírásával, hogy a modern marketing eszköztárában szerepelnek hatékony és kedves eszközök.”

Az adakozás örömteli útjai ▶▶ *15. oldal*

Életünk filmje… ▶▶ *3. oldal*
Interjú egy teológus informatikussal ▶▶ *7. oldal*
Testvéri teadélután ▶▶ *7. oldal*
Az elcserélt templom búcsúja ▶▶ *8. oldal*
A hit és szeretet próbája ▶▶ *11. oldal*
In memoriam Székely Levente ▶▶ *14. oldal*

FOTÓ: VARGA GYÖRGY / MTI

Továbbra is várja a hívásokat a 1353-as adományvonal. Az Ökumenikus Segélyszervezet a hívásonkénti 250 Ft-ból most elsősorban az árvíz sújtotta hazai települések károsultjait támogatja.

Oázis az egyházban

Évnyitó az Evangélikus Hittudományi Egyetemen

▶ Felújított kollégiumi szobák, frissen festett falak, modern napkollektorok. Megújult környezet várja a százharmincnégy nappali és ötvenhat levelező tagozatos hallgatót az Evangélikus Hittudományi Egyetemen (EHE). A tanévnyitó istentiszteletet és ünnepi ülést szeptember 12-én tartották a zuglói evangélikus templomban. A diákok és oktatók mellett munkatársak, családtagok és más egyetemek képviselői is osztoztak az ígéretes új év örömében.

A liturgiát *Szabóné Mátrai Marianna,* az EHE Gyakorlati Intézetének vezetője, egyházunk hitoktatásért felelős püspökhelyettese vezette. Az ünnepség igehirdetője *Szemerei János,* a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület lelkészi vezetője volt. A prédikáció alapjául választott textus *Lukács evangéliumából* így szólt: *„Erre kivonták a hajókat a partra, és mindent otthagyva követték őt.”* (Lk 5,11)

Szemerei János elmondta, hogy a tanítványokhoz hasonlóan a lelkészeknek, hittanároknak is van „csónakjuk”, amelyet hátra kell hagyniuk, ha Jézust akarják követni.

A püspök saját tapasztalatairól is beszámolt, miszerint a lelkész nemcsak szolgál és ad, hanem maga is kap az ige által bátorító impulzusokat, ő is megtapasztalja, hogy Isten róla is gondot visel.

Az első évet kezdő hallgatók mellett új munkatárssal is bővült a hittudományi egyetem közössége, hiszen az istentiszteleten beiktatták az egyetemi lelkészi szolgálatba *Pángyánszky Ágnest.* A lelkésziktatás liturgiáját Szemerei János végezte, majd a jelen lévő lelkészek egyenként kérték Isten áldását a pilisi gyülekezetből érkezett lelkésznő munkájára.

Az egyetemi lelkész mellett – *Korányi András* egyháztörténész-professzor személyében – az egyetem vezetősége új rektorhelyettest is választott.

Az istentisztelet utolsó részében a hatodévesek „kiküldésére” került sor. Szabóné Mátrai Marianna a 90. zsoltár alapján biztatta arra a lelkészjelölteket, hogy legyenek láthatók, hogy Isten szeretete is láthatóvá válhasson rajtuk. Idén tizenegy hallgató kezdte meg gyakorlati évét a gyülekezetekben: *Pfeiffer Ottó* Sopronban, *Bedecs Réka* Budapest-Kelenföldön, *Halasi András József* Szombathelyen, *Pápai Attila* Csömörön, *Bence Áron* Budahegyvidéken, *Kovács Katalin Ágnes* Kecskeméten, *Andrejek Mitja* a szlovéniai Muraszombaton (Murska Sobota), *Farkas Ervin* Hévízgyörkön, *Cilike Eszter* Kaposváron, *Móricz Nikolett* Pestújhelyen, *Tóth Orsolya* pedig Budapest-Zuglóban.

Az ünnepi ülést *Szabó Lajos* rektor nyitotta meg. *Mire jó a figyelmes együtt járás az egyházban?* című beszédében a rektor kifejtette, hogy a teológusok saját tapasztalataikból is tudhatják, hogy az állandó, kitartó együtt járás Istennel mennyire nehéz tud lenni. Ezért két kérdésre kell választ adniuk: vajon jól hallották-e Isten hívását, hogy itt a helyük? Illetve: eléggé elkötelezettek-e arra, hogy ezt a szolgálatot vállalják?

A rektor kérdésként fogalmazta meg, hogy milyen jövő vár az Evangélikus Hittudományi Egyetemre. Véleménye szerint ez a jövő ígéretes lehet, ha az innen kikerülő vezetőkről sugárzik, hogy ők maguk is Istentől vezetettek. A teológiai szakismeret és a személyes keresztyén életvitel együtt adják a szolgálat biztos alapját – emelte ki a rektor a leendő lelkészek és hittanárok két fontos tulajdonságát.

Szabó Lajos a jelenről is lelkesen beszélt, hiszen az egyetem számos előrelépéssel büszkélkedhet. Az épületeket felújították, az épületenergetikai korszerűsítéseknek köszönhetően az intézmény működése gazdaságosabbá válhat. Mindezek megvalósításáért a rektor köszönetet mondott azoknak a dolgozóknak, akik nyáron is munkálkodtak az iskola fejlesztésén. Hangsúlyozta, hogy a külső megújulást belső, lelki megújulásnak is követnie kell az egyetem falain belül.

Az ünnepi ülés végén kihirdették, hogy idén *Szlovák Katalin* teológus-lelkész szakos hallgató részesült köztársasági ösztöndíjban. Szabó Lajos hivatalosan is köszöntötte *Elisabetta Ricci* olasz vendéghallgatót, aki Rómából érkezett az Evangélikus Hittudományi Egyetemre.

Bár a tanévnyitó ünnepély véget ért, a hallgatók számára a hétvégi csendesnapon érdekes előadásokkal folytatódott az új tanévre való lelki felkészülés.

■ Kovács Barbara

▶▶ *A rektori beszéd lapunk 5. oldalán*

Adjátok vissza a szavainkat!

■ Füller Tímea

Olyan, mintha megloptak volna. Alattomosan, észrevétlenül. Csak most fedeztem fel, ennyi év sok-sok apró bosszúsága után, hogy mennyi mindent lenyúltak tőlem.

Először a „homokos” szó tűnt el, amely – mint minden normális ember tudja – régen akkor hagyta el az ember száját, amikor egy gyerek a homokozás után nyakig koszosan előkerült. Ilyenkor általában a magából kikelt felnőtt rögtön megállapította, hogy az illető gyermek homokos. De ma már nem. Ha valakinek mégis kicsúszik ez a kifejezés a száján, a többiek pironkodva vagy vihogva fordulnak el. Zavarba ejtő.

Aztán eltűnt a „meleg” szó. Középiskolásként meleg baráti üdvözletünket küldtük a szeretteinknek, amelyből mindenki kiérzett egy jó hátbaveregetést, ölelést, kézszorítást. Ma a „meleg” szó kerülendő. Teljesen más jelentést hordoz. Mintha mindenki más kimaradna a melegségből. Kínosan kerüljük a kifejezést, idétlenül vonogatjuk a vállunkat. Hova lett a melegség? Mit mondunk helyette? Miért kellett éppen a legjobb szavainkat megtölteni olyan tartalommal, amely nem illik hozzájuk?

Azt, hogy a rózsaszín a kislányok kedvenc színéből cikis jelzővé fajult, már alig vettem észre. A szivárványra azonban felszisszentem. Egész gyerekkoromban szerettem és vártam, hogy ha nagyon esik az eső, legalább a végén süssön már egy kicsit a nap is, és legyen tele az ég azzal a sok színnel, az Isten mosolyával. És a szivárványról neveztük el a bábcsoportunkat, a gyerektáborunkat felnőttként. Olyan szép, magától értetődő, kifejező szó: szivárvány. Vagy más nyelvekben: esőív, esőíj. Milyen kedves szavak, mennyi játékosság van bennük.

Nemrég egy használtruha-boltban szivárványos zászlót találtam. A felirata: *pace.* Aki hozzám hasonlóan olaszul tanult, rögtön tudhatja, hogy ez a szó békét jelent. (Aki angolul is tanult, az meg azt is sejti, hogy ott a menet, vonulás megfelelője…) Örömmel hoztam haza a zászlót. A lányok le is csaptak rá, a legélelmesebb fel is terítette a foteljére. Pont jó méretű volt. Elmosolyodtam, és azt gondoltam, lehetne a tábori zászlónk. (Na jó, van benne valami úttörős, elismerem, de mit tegyek, ha koromnál fogva fertőzött vagyok.)

Végül elfelejtődött ott a fotelen az a zászló. Sose derült volna ki, hogy megint tolvaj kerülget bennünket, ha nincs az iskolában év elején egy nagy futóverseny. A nagylányom lelkesen magával vitte ezt a zászlót, és mivel evangélikus gimibe jár, örömmel mutatta a többieknek, akik rögtön kitalálták, hogy fussanak ezzel együtt. Mert a szivárvány milyen jófejség.

> **Nem, a szivárványt már nem! Kérek mindenkit, aki olvassa, hallja, velem együtt akarja: a szivárványt ne adjuk oda!**

Valószínűleg sokan rájöttek, mi volt a baj. Nekem külön el kellett magyarázni. Még most sem értem igazán, hogy is képzelhette bárki, hogy még ezt is eltűrjük. Nem, a szivárványt már nem adom! Kérek mindenkit, aki olvassa, hallja, velem együtt akarja: a szivárványt ne adjuk oda! Csak azért, mert néhány homoszexuális ember ilyen tarka, szivárványszínű zászlók alatt vonulgatott tüntetni, legyen ezután ez az ő jelképük? Hogy miért is vonultak, az már tényleg nem tartozik ide. A homoszexuális beállítottság sem. De a szivárvány nem szabad, hogy áldozatául essen egy ilyen ostobaságnak. Nem vehetik el tőlünk, butaság lenne odaadni.

Nem szabad megtennünk. Őrizzük jobban a szavainkat, vigyázzunk rájuk, mert tolvajok settenkednek körülöttünk, és el akarják szedegetni tőlünk éppen a legkedvesebbeket, legértékesebbeket. Kérem, vegyenek komolyan. Ne hagyjuk magunkat! Használjuk bátran és nyugodtan a szavainkat igazi jelentésükkel!

Igenis homokos a homokkal összemaszatolt gyerek, meleg a tea és a baráti ölelés. Rózsaszín az elsős lányom összes pulcsija, a szivárvány meg mindenkié, és senki nem sajátíthatja ki saját céljaira. Maradjon csak az Isten velünk kötött szövetségének az emlékeztető jele, a sokszínűség örömteli szimbóluma. Hadd legyen az, ami: égi ajándék, a föld egyik végétől a másikig érő tarka híd, egy csodálatos természeti jelenség, amelyet látva még felnőttként is gyönyörködve elmosolyodunk.

És van remény. A Nóé bárkájáról csaklizott békegalamb-szimbólum is, lám, mára visszarepült a bibliai történetbe. A történelem során hatalomra törekvő ilyen-olyan mozgalmak jönnek és mennek. Az ige azonban marad. Kitartás!

SEMPER REFORMANDA

„Mert téved *Arisztotelész,* hogy igazat cselekedve lennénk igazakká (legfeljebb a látszat szerint), épp ellenkezőleg, hogy így mondjam, igazakká válva és igazak lévén cselekszünk igazat. Előbb változik meg a személy, csak azután a cselekedetei. Előbb nyer tetszést Ábel, csak azután az ajándékai (1Móz 4,4).”

▶▶ *Luther* levele *Georg Spalatinnak,* 1516. október 19.
(Csepregi Zoltán fordítása)

Oratio œcumenica

[Lelkész:] Mennyei Atyánk! Te hűséges vagy népedhez, és el nem hagyod, hanem vezeted földi útján. Hűségedben bízva könyörgünk hozzád.

[Lektor:] Add, Urunk, hogy hűséged hűséget, békességet, örömöt ajándékozzon népednek, és megbecsüljük iránt tunk való szeretetedet. Kérünk, segíts, hogy te légy egyházad, gyülekezetünk életének forrása, és mindennapjaink a hozzád való tartozás örömét és békességét hirdessék minden embernek. Jézus Krisztusért kérünk…

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Urunk, segíts visszatalálni hozzád újra és újra, mikor a kísértésekben nem tudunk megállni, mikor nem tudunk egyedül benned bízni, mikor bűneink elborítanak bennünket. Add meg nekünk a hozzád való visszatérés mélységes örömét. Jézus Krisztusért kérünk…

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Urunk, add békességed menedékét minden embernek ebben a világban, amelyet háborúk, viszálykodások, válságok sebeznek. Add meg minden üldözöttnek, kitaszítottnak, megsebzettnek a te békességedet, gyógyításodat, és tégy bennünket a te békéd eszközeivé. Jézus Krisztusért kérünk…

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Urunk, az élet reménységének bátorításával légy a betegekkel, szomorkodókkal, gyászolókkal. Te segíts elhordozni mindenkinek élete terhét, és ne hagyd kihunyni a pislákoló mécsest, ne engedd derékba törni a megrepedt nádszálat. Jézus Krisztusért kérünk…

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Urunk, a te oltalmadra bízzuk gyermekeinket, unokáinkat. Áldd meg azok munkáját, akikre nevelésüket bíztad. Add, hogy az ismeretekben való gyarapodás közben hozzád is tudatos hittel ragaszkodjanak. Jézus Krisztusért kérünk…

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lelkész:] Hallgass meg bennünket, Urunk, és erősítsd bennünk az abban való bizalmat, hogy te kérésünk nélkül is Atyánkként szeretsz bennünket, és gondoskodsz rólunk. Ámen.

HIRDETÉS

Orgonakoncert-sorozat a ceglédi evangélikus templom új orgonáján

Szeptember 25-én este 7-kor *Christoph Bossert* orgonaművész, a würzburgi zenei főiskola egyházzene és orgona tanszékének professzora; szeptember 26-án este 7-kor *Pálúr János* orgonaművész, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem tanára, a budapest-fasori református templom orgonistája; szeptember 27-én este 7-kor *Fassang László,* a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem, a párizsi Conservatoire, illetve *Szabó Balázs,* a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem és a würzburgi zenei főiskola tanára, orgonaművészek adnak koncertet.

A belépés díjtalan, adományokat az orgonafenntartásra köszönettel elfogadunk.

A Ceglédi Evangélikus Egyházközség elnöksége

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 14. VASÁRNAP – RÓM 7,4–6

„Lélek szerint szolgálunk”

Pál apostol minden kétséget kizáróan múlt időben mondja: *„amíg test szerint éltünk”.* Pál feltételezi, hogy levelének olvasói már nem test szerint, hanem Lélek szerint élnek. Merész feltételezés? Ha a *Római levél* mai olvasóira és (félre)értelmezőire gondolunk, akkor bizonyára vakmerően merész feltételezés.

De Pál a kortárs kereszténye ket szólítja meg. Azokat, akik – ha kellett – egész egzisztenciájukat feladták, hogy Krisztus követői lehessenek. Azokat, akik – ha kellett – üldözést és fogságot is szívesen vállaltak a hitükért. Azokat, akik – ha kellett – szörnyű testi kínzásokat is hajlandók voltak kiállni, és az életüket is föláldozták Krisztusért. Azokat, akik – az apostollal együtt – valóban elmondhatták: *„…kárnak ítélek mindent Krisztus Jézus, az én Uram ismeretének páratlan nagyságáért. Őérte kárba veszni hagytam és szemétnek ítélek mindent, hogy Krisztust megnyerjem.”* (Fil 3,8)

Nekik írja Pál: *„Mert amíg test szerint éltünk, a bűnök törvény által szított szenvedélyei hatottak tagjainkban… Most azonban, miután meghaltunk annak a számára, ami fogva tartott minket, megszabadultunk a törvénytől, úgyhogy az új életben a Lélek szerint szolgálunk…”*

Nem férhet hozzá semmi kétség, hogy Pál felfogásában a Szentlélektől való újjászületés és a Lélek szerinti szolgálat ára a test szerinti életnek való meghalás. A *Galatákhoz írt levélben* ugyanezt így fejezi ki: *„Krisztussal együtt keresztre vagyok feszítve: többé tehát nem én élek, hanem Krisztus él bennem; azt az életet pedig, amit most testben élek, az Isten Fiában való hitben élem, aki szeretett engem, és önmagát adta értem.”* (Gal 2,20)

A VASÁRNAP IGÉJE

És hogy senkinek ne maradjon kétsége, hogy ez nem csak a vita hevében tett, meggondolatlan kijelentés, a levél vége felé megismétli: *„…nem kívánok mással dicsekedni, mint a mi Urunk Jézus Krisztus keresztjével, aki által keresztre feszíttetett számomra a világ, és én is a világ számára.”* (Gal 6,14)

Azért írja le kétszer, mert nagyon is a lelkére akarja kötni minden olvasójának, hogy a keresztre feszítés – ha képletesen is – a Szentlélektől való újjászületés során éppúgy nem kerülhető meg, mint ahogy a majdani, testben való föltámadást is a test halálának kell megelőznie.

A *Galatákhoz írt levél* hasonló témájú kijelentései nélkül a *Római levélben* olvasható mondatok könnyen félreérthetők és félremagyarázhatók. Mert a *Római levélben* Pál csak meghalásról beszél, ráadásul múlt időben. Úgy tűnhet – sokan így is gondolják –, hogy egyszeri és mindenkori érvényű dologról van szó: aki egyszer már meghalt a test őt korábban fogva tartó bűnös kívánságai számára, annak többé nincs gondja a bűnnel, hanem onnantól fogva újjászületett, lelki ember, aki bármit mond és tesz, azt megtért, újjászületett emberként mondja és teszi, mint aki a Lélek szerint szolgál.

Hogy Pál ezt mennyire nem így gondolja, azt a *Galatákhoz írt levél* idézett párhuzamos részei teszik egészen nyilvánvalóvá. Mert ott Pál nem egyszerűen meghalásról, hanem keresztre feszítettségről beszél. Ez pedig állapot. Valamikor elkezdődött – Pál számára a damaszkuszi úton kezdődött el –, és még mindig tart. És a test halála pillanatáig tartani fog.

Mert Pál nem merné azt mondani, hogy benne a damaszkuszi úti élménye és a városban történt megkeresztelkedése óta akkor is egyfolytában élne a Krisztus, ha ő – azaz a régi énje, az óembere, a mindenkiben testi születésétől fogva élő régi Ádám – közben nem volna folyamatosan Krisztussal együtt keresztre feszítve. Mert annak az embernek, akik születésünknél fogva vagyunk, más szóval a bennünk élő óembernek, régi Ádámnak meg kell halnia, de legalábbis Krisztussal együtt agonizálnia kell a kereszten ahhoz, hogy már most, itt a földi életben Krisztus élhessen bennünk. Mert csak akkor és annyiban vagyunk Szentlélektől újjászületett, lelki emberek, amennyiben Krisztus él bennünk.

Krisztus pedig csak akkor és csak addig tud élni és cselekedni bennünk, amíg mi magunk vele együtt keresztre vagyunk feszítve. Képletesen szólva, amíg a mi kezünket a szögek a kereszten tartják, Krisztus addig tud szabadon cselekedni bennünk és általunk. Abban a pillanatban, hogy a mi kezünk szabaddá válik, Krisztus kezét bénítják meg a szögek, amelyeket az ilyenkor elkövetett bűneinkkel mi magunk verünk bele újra és újra.

És amiért a mai egyházban nemigen lehet ilyen – képletesen szólva – leszögezett kezű és a gonosz beszédre képtelen, a keresztre feszítettekéhez hasonlóan kiszáradt torkú, kitikkadt nyelvű, kicserepesedett ajkú embereket találni, az még nem jelenti azt, hogy Pál szerint ez ne lenne a keresztény élet elengedhetetlen kritériuma.

Amikor arról hallunk, hogy az Iszlám Állam semmilyen gaztettől vissza nem rettenő terroristái nem képletesen, de valóságosan keresztre szögeznek keresztényeket, akkor jusson eszünkbe *Luther* figyelmeztetése: Krisztus szenvedését mindenkinek el kell szenvednie. Vagy hit által, lélekben, ami üdvösséges, vagy valóságosan, de az a pokol.

Pál nem a poklot, hanem hite által már most a mennyet, az üdvösséget hordozza magában, és erről vall, amikor kétszer is leírja: *„Krisztussal együtt keresztre vagyok feszítve”.* Így tudja Istent most már élete végéig *Lélek szerint* szolgálni. Mert valamikor szolgálta test szerint is, de akkor bosszút lihegve akarta rabszíjon a nagytanács elé vezetni Krisztus követőit. Ez a mai iszlám terroristákénál nem kevésbé vadállati indulatoktól hajtott Saul rabbi azonnal új életre támadt volna Pálban, ha csak egy pillanatra is kiszabadítja magát a – lelki értelemben vett – keresztre feszítettség állapotából.

És ez a vadállat testi születésünk folytán mindannyiunkban él, sőt mi magunk vagyunk azok. A törvény ketrecének ajtaja csak akkor és csak annyiban nyílhat ki számunkra, amikor és ameddig ez a vadállat énünk hit által, Krisztussal együtt keresztre van feszítve. Akkor Krisztus él bennünk, aki – bár értünk egy időre önként magára vette az átkát – nincs alávetve a törvénynek.

■ Véghelyi Antal

Csak egyet kérek

▶ Aki kér, annak azzal is kalkulálnia kell, hogy ne kérjen túl sokat, mert az visszaüthet, s bezárhatja az adományok tárházát; de ne kérjen túl keveset se, hiszen ha az ajándékozónak van „tartaléka”, akkor miért ne kaphatná meg azt, amire tényleg szüksége van? Vajon az imádságban kérő ember hogyan gondolkodjon? Bátran kérjen, amire csak szüksége van, vagy legyen visszafogott, nehogy elutasításban legyen része?

Isten végtelenül gazdag. Gazdagsága számunkra elképzelhetetlen. Minden az övé. Aki tehát hozzá fordul, olyasvalakihez fordul, akinek van miből adnia. Ajándékaiból, adományaiból nem fogy ki. Ezért is biztatja gyermekeit, Fiának tanítványait: *„Kérjetek, és adatik… Mert aki kér, mind kap…”* (Mt 7,7–8) Mintha azt mondaná Jézus: ne legyetek szégyenlősek. Mondjátok, mire van szükségetek.

Mégis igaz az, amit *Devecseri Gábor* költő a jó ízlésű vándorról írt, aki hármat kérhetett a jó tündértől, de csak egyet kért: „Nem kérek mást, csak téged magadat, s ezzel egyet kértem, egyet s végtelent…”

A mindent birtokló Istent szólíthatjuk meg. Azért kérhetünk tőle, mert tudjuk, hogy mindenét, amije van, javunkra használja. Pál apostol a *Római levél* híres 8. fejezetében csodálkozik rá a nagy titokra: *„Ha Isten velünk, ki lehet ellenünk? Aki tulajdon Fiát nem kímélte, hanem mindnyájunkért odaadta, hogyan ne ajándékozna nekünk vele együtt mindent?”* (31–32. v.)

Ezért nincsen olyan kérés, melyet imádkozó emberként ne mondhatnánk el a mindent nekünk kínáló Istennek. Hogy milyen kérésünk teljesül azután? Csak az, ami javunkra van. Mert az ajándékozó Isten azzal is ajándékoz, amit nem ad meg.

Nem csak az „ajándékozó ünnepen”, karácsonykor szeretem dúdolgatni és olvasgatni énekeskönyvünk *Johann Sebastian Bachtól* fennmaradt egyetlen énekét, az „Ím, jászlad mellett térdelek” kezdetűt. Ennek számomra különösen kedves sora így hangzik: „Csak egyet, egyet kérhetek, / egy égi jóra vágyom, / hogy a szívemben végy helyet, / ó Jézus, bárhol járok…” Az imádság iskolájában – sokszor magántanulóként – próbáljuk megfogalmazni a legfontosabb kéréseket, a lényeget.

Nem azért fontos, hogy megtanuljunk sok minden helyett egyet kérni, mert az ad méltó alázatosságot, hanem azért, mert abban az egyetlenegyben nem valamit, hanem valakit kérünk. Az életet adó Urat. Ha ő él bennünk, minden a miénk. Vele együtt minden…

Még egy szöveg kívánkozik ide énekeskönyvünkből. Sajnos ritkán találkozom vele istentiszteleti használatban, pedig tartalmas ének a *Sántha Károly* magyarította 375., melynek kezdete: „Krisztusom, hív egy szegény szív…” Ennek a Krisztust hívó éneknek a harmadik versszaka így hangzik: „Nem kérek mást, csak egy áldást, / Mindhalálig csak egyet, / Hogy szüntelen legyen velem / A te ingyen kegyelmed.”

Ezt az áldást kérte az *Ószövetség* sok embere, ezt az áldást „erőszakolta ki” Jákób, hiszen tudta, hogy mindennél fontosabb az élete számára. Ezt az áldást élte át a Krisztussal járó tanítványok közössége, s erről tanúskodott az apostolok, majd a mártírok sora. S aki rájött erre a gazdagságra, nem kért mást, csak egyet.

Az *Ószövetség* nagy királya, Salamon sem állt be a gazdagságot, pompát, hatalmat kérő és áhító uralkodók sorába. Rájött arra, hogy minden földi kincsnél nagyobb ajándék az, ha bölcsességet kap. Bölcsességet, amely különbséget tesz jó és rossz között. Adj bölcsességet – így summázható a nagy király könyörgése.

Erre jegyzi meg a *Királyok könyvének* tudósítója: *„Tetszett az Úrnak, hogy ezt kérte Salamon.”* Aztán ezt olvassuk: *„Azért ezt mondta neki Isten: Mivel ezt kérted, és nem kértél magadnak hosszú életet, nem kértél gazdagságot, és nem kérted ellenségeid életét, hanem értelmet kértél, hogy törvényemnek engedelmeskedve tudj kormányozni, ezért teljesítem kérésedet: olyan bölcs és értelmes szívet adok neked, hogy hozzád fogható nem volt előtted, és nem támad utánad sem.”* (1Kir 3,10–12)

Később még találunk olyan bibliai megjegyzéseket, amelyek elárulják, hogy az egy kérés milyen sokat hozott Salamonnak.

RÉGI-ÚJ LITURGIKUS SAROK

Nem véletlen az sem, hogy az egyház egyik legősibb, továbbhagyományozott és ma is használt istentiszteleti imádságformája – a kollekta – minden vasárnapon csupán egyetlen kérésben foglalja össze a gyülekezet könyörgését. Az ősi emberi bölcsesség – a kevesebb több lehet – itt megvalósul.

„…egy a szükséges dolog” – ismerjük és emlegetjük sokat a Mária–Márta történetében olvasható jézusi mondatot (Lk 10,42; Károli-ford.). Igaz ez az imádságra is. Sok mindennek szükségét érezzük. Talán meg is fogalmazzuk, mit szeretnénk. Talán van közöttük sok olyan kérés is, amely Isten szerint való. Mégis boldog az az ember, aki tud könyörögni az egy szükségesért. Más és más megfogalmazásban eltérő lehet a kérés folytatása: egyet kérek, Uram, hogy… De minden ilyen szent koncentrációval megfogalmazott kérés ugyanarról az egyről beszél. Arról, hogy Jézus Krisztusra van szükségünk.

A földi élet útját járó vándorok vagyunk. Bárcsak elmondhatnák rólunk Devecseri Gábor szavaival, hogy jó ízlésű vándorok vagyunk. Mert a mesebeli jó ízlésű vándor nem kívánt hármat, csak egyet.

Téged magadat kérlek, Uram. Ezzel egyet kérek. Egyet, s végtelent.

■ Dr. Hafenscher Károly

Gyurátz-kiállítás nyílt Pápán

▸ *Gyurátz Ferenc utca – Evangélikusok Pápán és környékén* címmel rendeztek kiállítást az újonnan elkészült pápai evangélikus látogatóközpontban. A tárlatot, amely – a helyi önkormányzat támogatásával – a „800 éves Pápa" programsorozat keretében valósult meg, szeptember 10-én, szerdán rövid ünnepség keretében nyitották meg az érdeklődők előtt.

A *Gyurátz Ferenc* dunántúli evangélikus püspök alakját és munkásságát bemutató dokumentumokat és tárgyi emlékeket az Evangélikus Országos Múzeum munkatársai – *Harmati Béla László, Kertész Botond* és *Zászkaliczky Zsuzsanna* – válogatták össze, a pápai Kékfestő Múzeum, illetve a Veszprémi Egyházmegye közreműködésével.

A megnyitón elsőként a házigazda lelkész, *Polgárdi Sándor* esperes köszöntötte az egybegyűlteket. Elmondta, a kiállítás célja az, hogy minden látogató számára olyan ajándék legyen, amellyel lelke épül és gazdagodik.

Dr. Áldozó Tamás, a város polgármestere köszöntőjében kiemelte: a tárlat megmutatja, mi mindent tettek hozzá a pápai evangélikusok a közösség életéhez az elmúlt évszázadokban.

Szemerei János, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület jelenlegi püspöke szerint Gyurátz Ferencet az a szemléletmód tette igazán értékes, fontos emberré, hogy mindig azt kereste, mit adhat a környezetének.

Végül dr. Harmati Béla László, az Evangélikus Országos Múzeum igazgatója ismertette a kiállítás koncepcióját. Hangsúlyozta, hogy Gyurátz Ferenc negyvennégy évet átívelő pápai lelkészi szolgálata kitörölhetetlen nyomokat hagyott a város és a közösség történetében.

A most látható anyag első része Gyurátz Ferenc életútját, munkásságát, illetve a városhoz és a híres pápai kékfestő *Kluge* családhoz való kapcsolatát állítja középpontba. A biográfiai információkat, fényképeket tartalmazó táblák mellett a tárlókban elhelyezett eredeti anyakönyveket, kiadványokat, kékfestő mintafákat és egyháztörténeti jellegű tárgyakat is meg lehet csodálni. A tárlat másik fele négy környékbeli gyülekezet középkori eredetű templomát mutatja be.

Az emlékkiállítás december 31-ig látogatható.

■ Adámi Mária

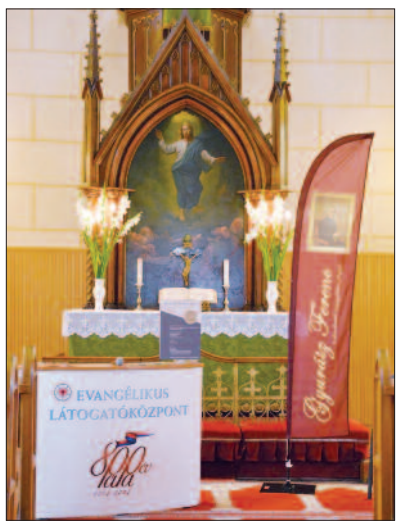

A SZERZŐ FELVÉTELE

Mennyei messzelátó

Különösebben nem vonzott a csillagvilág sosem. Bár augusztusi éjszakákon csodálva néztem fel az égbolt szikrázó ékköveire, azért mégsem kutattam titkaikat távcsővel. Lehet, hogy eljött az ideje annak, hogy ne csak futó mosollyal nyugtázzam az égitestek oly távoli, titokzatos szépségét, hanem egy messzelátóval felnagyítsam őket? Az idén szeptember közepén bizony kedvet kaptam hozzá *Weltler Rezső* nyugalmazott lelkész *Teremtés és kozmológia* című előadását hallgatva és nézve Mórichidán. Mert egy érzéklletes előadás éhet kelt a témára.

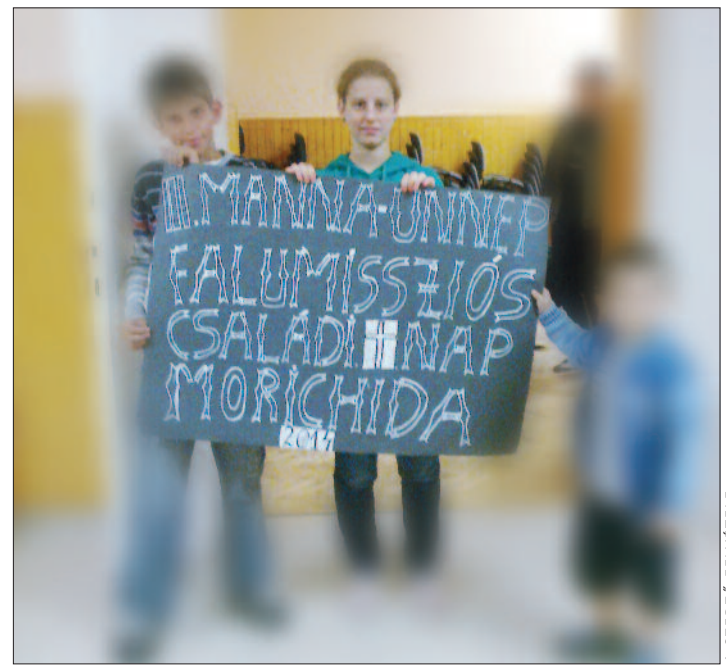

A SZERZŐ FELVÉTELE

Ezért hiszek a misszióban. No nem a kényszerű hittérítésben. Az éhet és szomjúságot keltő, Krisztushoz vonzó bizonyságtétel erejében hiszek. Szeptember 14-én, vasárnap immár harmadik alkalommal nyílt meg a helyi kultúrház nagytermének ajtaja, hogy felekezetközi, családi falumissziós csendesnapunkon Jézushoz gyülekezzenek a hitvallók és az Isten-keresők, a meggyőződésesek és a tétovák.

A helyi evangélikus ifjúság vetített képes hangjátéka Isten csodálatos világáról, a presbiterek verses bizonysága a gondviselő Atyáról, Jézus közeledő nagy adventjének meghirdetése *Pais József* pünkösdi pásztor szolgálatával, *Koháry Ferenc* megyei missziós lelkésznek, az Isten előtti bűnbocsánatot átélt ember felhőtlen örömének erejéről szóló igei üzenete, a *M.Is.K.A.* együttes jókedvűen dübörgő dalainak ringató ritmusa, az imádságos légkör, a vendéglátásban megnyilvánuló, törődő testvérszeretet vágyat keltett bennünk a mennyei világgal való összekapcsolódásra.

Mindeközben lélekben észrevétlen felemelkedtünk, a tér és idő szinte megszűnt körülöttünk. Nem gyötört már annyira sokféle nyűgünk röghöz kötő gondgravitációja ezen a vigasztalannak tűnő esős, őszi délutánon.

Amikor Weltler Rezső előadásában bemutatta a közeli infravörös, látható fény és ultraibolya tartományban észleléseket végző Hubble űrtávcső lenyűgöző felvételeit, már tudtam, hogy ez a missziós nap mindannyiunk számára egy hatalmas mennyei teleszkóp volt, amelynek segítségével észlelhettük és szívlelhettük Alkotónknak az univerzumot átfogó szeretetét Jézus Krisztusban!

■ Bakay Beatrix

Életünk filmje…

ÉGTÁJOLÓ

Halálközeli állapotba került emberek beszámolóiban gyakran felbukkanó elem, hogy életük vagy annak egy része a másodperc töredéke alatt lepergett előttük.

Ebben a gondolatébresztőben nem egy halál-, hanem egy életközeli élményt szeretnék megosztani a kedves olvasóval. Ezt az élményt Nagyvelegen, a Fejér-Komáromi Egyházmegye ifjúsági táborainak ötvenéves jubileumi találkozóján és az onnan hazahozott emlékek itthoni feldolgozása során éltem át.

Az *Evangélikus Élet* olvasói a múlt heti lapszámban már hírt kaphattak a találkozóról, ezért az eseményről magáról nem írok. A tábor történelmi jelentőségét sem méltatom – bár lehetne –, nevezetesen hogy a rendszerváltás előtt egy negyed évszázadon keresztül miként ért el és gyűjtött össze fiatalokat Isten igéje köré. Ebben a cikkben arra sem térek ki, hogy nekem személyesen mit jelentett az a tizenöt tábor, amelyen részt vehettem. Talán egy másik alkalommal lesz még erre lehetőség.

Most csupán az egykori táborokban készült amatőr felvételekről digitalizált és DVD-n elérhetővé tett filmek kapcsán átélt impulzusokat adom közre.

Négy táborról készültek felvételek 1988 és 1994 között.

Homályosan emlékszem arra, hogy annak idején néhány táborozó megmegállt az akkor újdonságnak számító videokamerájával, és felvételeket készített, de a filmeket sem akkor, sem azóta nem láttam. Egészen mostanáig. Óriási élmény volt ezen a sajátos ablakon keresztül visszatekinteni a múltba, felfedezni a tábori helyszínt, az egykori kedves táborlakókat. Pár kockányi kép elég volt ahhoz, hogy visszatérjenek az ott énekelt énekek dallamai, a témák, a programok, de még az illatok és ízek is. És persze előjöttek a közösen átélt események és a hangulat is.

A legrégebbi film az 1988-as táborban készült. A lelkészi szolgálati időm síkján ez az első segédlelkészi évemet követő nyár. Az első olyan alkalom, amikor ifjú lelkészként a gyülekezetemből fiatalokat vihettem. Családi életem síkján ez az a tábor, amelyen egyéves házasokként vettünk részt, még gyerekek nélkül, de első gyermekünket várva, akit ott, a táborban mint a tábor legifjabb tagját már számon tartottak, és erről oklevelet is kaptunk, amelyet azóta is a kedves emlékek között őrzünk.

A hat évvel későbbi filmen már nagycsaládosként bukkantunk fel. Rövid pillanatokra a legkisebb gyermekünk is látszott a babakocsijában… Akkor, 1994 nyarán költöztünk új szolgálati helyünkre, és Kaposvárról jöttünk vissza a fejér-komáromi táborba.

Szembetűnő a filmeken, hogy a külső körülmények milyen egyszerűek és szerények voltak akkoriban. Ez igaz az autókra, amelyekkel a táborozók jöttek, és a hét végén hazaindultak. Igaz a sátrakra és a tábori felszerelésre, de a résztvevők ruházatára is, amely jóval szürkébb és kopottabb a felvételeken, mint amilyenekben a mai fiatalok járnak…

Összehasonlíthatatlanul jobb körülmények között élünk, mint annak idején! Fontosnak tartom e tény megállapítását, mert Isten gondoskodása is ott van ebben! Fontosnak tartom, hogy felhívjam a figyelmet arra is, hogy lényegesen jobb feltételeket kapott evangélikus egyházunk is a történelem Urától. Fontos ezt észrevenni, tudatosítani, és jó lenne vele bölcsen élni!

Sokat változtunk időközben mi, résztvevők is. Voltak olyan filmkockák, amelyeken saját magunkat és a közvetlen családtagokat is csak hosszas vizsgálódás alapján sikerült beazonosítani. Feleségemmel beszélgetve némi iróniával azt is felvetettük, hogy mi lesz, ha korban előrehaladunk, megkopnak az érzékszerveink, és szenilisebbek is leszünk, és a mi életünk filmjén sem sikerül majd felismerni magunkat és egymást…

Komolyra fordítva a szót, egyfajta számvetésre is nagyon alkalmas egy több évtizeddel korábbi életszakaszunkat megmutató film. Szembesít az idő múlásával. Lelki megközelítésben a kegyelmi idő múlásával is. Furcsa érzés volt felfedezni az egykori táborozók között olyanokat, akik azóta már nincsenek közöttünk, mert meghaltak, vagy olyanokat, akik ott még erejük teljében lévő, vidám fiatalok voltak, de időközben az életük tragikus fordulatot vett, és mások kiszolgálására szoruló, elesett emberré váltak.

Volt egy filmrészlet, amely a helyi csapattal vívott focimeccsünket mutatta. Szurkolótáborunk csodálatos volt, ahhoz kétség nem férhet. A felvételen látható csapatjáték és a magam teljesítménye azonban csalódást keltett bennem. Az emlékeimben sokkal ügyesebbek voltunk, és én is jobban játszottam… Olcsó magyarázkodás lenne az operatőrt okolni, hogy az igazán jó megmozdulásokról lemaradt… Ez is elgondolkodtatott. Nem lehetséges, hogy hasonlóan elfogultak vagyunk önmagunk vagy akár egykori tetteink, életvezetésünk megítélésével?

Nagyon hasznos eszköz a fénykép és a film. Segítségükkel kívülről láthatjuk magunkat, amire nagy szükségünk van.

A nagyvelegi tábori filmek nagy élményt jelentettek, de sok fontos kérdéssel kapcsolatban el is gondolkoztattak.

Ezek a filmek csak érintőlegesen szóltak rólunk. Csupán itt-ott bukkantunk fel bennük rövid pillanatokra. Mégis figyelmeztettek arra, hogy életünk filmje folyamatosan készül. Azt nem tudom, hogy hol és mikor nézünk, nézhetünk bele, de az bátorító, hogy még nincs vége. A filmeknek lehet jó, örömteli végkifejletük, happy endjük. Az Istent ismerő ember tudja, hogy Istennek semmi sem lehetetlen. A golgotai történet óta tudjuk, hogy nincs olyan elrontott élet, amely ne fordulhatna jóra, akár az utolsó pillanatban.

Jó kérdés, hogy kihez és miként jöhet el a pozitív fordulat.

Jézus mellett mindkét lator megfogalmazta a maga módján a kívánságát, a pozitív fordulat iránti igényét. Az egyiké teljesült, a másiké nem. A bal oldalon függő azt kérte: *„Nem te vagy a Krisztus? Mentsd meg magadat és minket is."* Ez a kérés nem teljesült. A jobb oldalié viszont várakozáson felül. Az *„emlékezzél meg rólam"* kérésre Jézus nem azt felelte, hogy ezt azért megteszem érted, hanem azt, hogy: *„ma velem leszel a paradicsomban"…* (Lk 23,39.42.43)

Szemerei János püspök
Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület

ISTENNEL SZÖVETSÉGBEN

ORSZÁGOS EVANGELIZÁCIÓ

Budapest,
Deák téri evangélikus templom

2014. október 11.
szombat, 10–16 óra

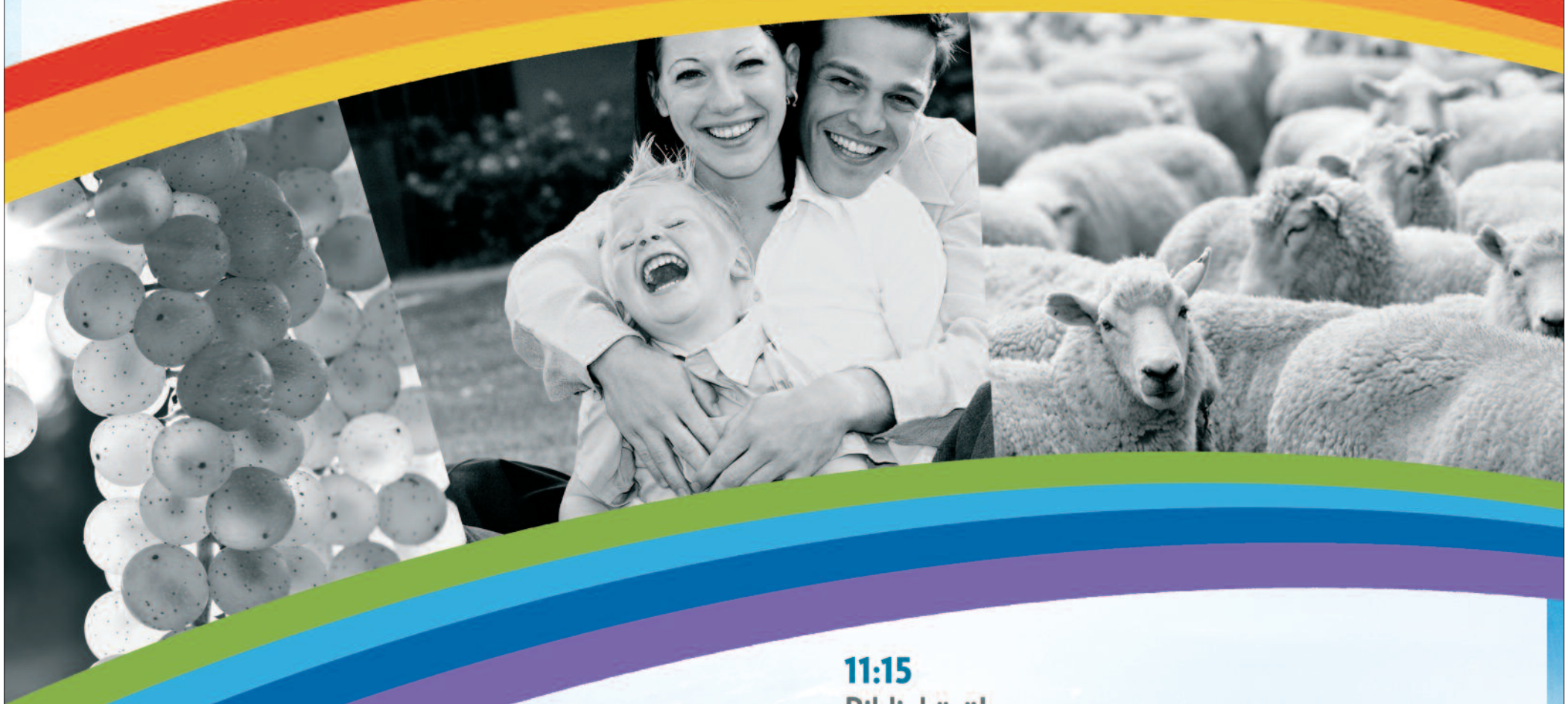

09:40
Éneklés a Korál-sziget együttessel

10:00
Köszöntés, ima – *Szemerei János*
Noé bárkája – gyermekkantáta a kiskőrösi evangélikus óvodások és iskolások közreműködésével
Vezető: *Farkasné Gombár Ildikó* és *Fodorné Faragó Krisztina*

Igehirdetés – Isten szövetsége a világgal (1Móz 9)
– *Gáncs Péter*

11:15
Bibliakörök

12:45
Ebédszünet (az egyház szerény vendéglátást biztosít)

14:00
Tanúságtétel
Dr. Solt Pál, a legfelsőbb bíróság volt elnöke
Berecz András ének- és mesemondó

15:00
Igehirdetés – Az új szövetség – *Sefcsik Zoltán*
Úrvacsora – *Cselovszky Ferenc*
Ének – Új teremtés együttes

Gyermekfoglalkozás lesz a Kisdeák óvoda termeiben.
A 2–6 éveseknek a második emeleten, a 7–12 éveseknek az első emeleten.
Az alkalomra mindenkit szeretettel vár
a Magyarországi Evangélikus Egyház Missziói Bizottsága.

Mire jó a figyelmes együtt járás az egyházban?

Rektori beszéd az Evangélikus Hittudományi Egyetem szeptember 12-i évnyitóján

A lelkészi hivatással mint egyértelműen vezetői pályával foglalkozó modern kiadvány címlapján láttam az alábbi mondatot: „Aufmerksam mitgehen mit deinem Gott." – „Figyelmesen együtt járni a te Isteneddel." Mögötte ott a bibliai hely: Mik 6,8.

Furcsának tűnt a mondat, megnéztem a magyar fordítású bibliai verset: *„Ember, megmondta neked, hogy mi a jó, és hogy mit kíván tőled az Úr! Csak azt, hogy élj törvény szerint, törekedj szeretetre, és légy alázatos Isteneddel szemben."* Szó szerinti egyszerű fordítással: „Járj szerényen, alázattal Istened oldalán." (*Varga Gyöngyi* kolléganőmtől kaptam ezt a fordítást SMS-ben.) Ez az a mondat, amelyet a mi korunkban így értünk meg jól: figyelmes együtt járás. Istennel és útitársainkkal: szerényen és alázattal.

Nincs ennél fontosabb felirata a lelkészi és hittanári hivatásnak. Gyakran az egyszerű mondatok adnak életre szóló tartalmat.

Az egyház mint a figyelmes együtt járás terepe

Gyerekkorom nyarain a gyenesdiási Kapernaumban *Hernád Tibor* bácsi minden áhítata ezzel a mondattal zárult: „Te csak menj tovább Jézussal!" Akkor biztos, hogy nem értettem ennek a teológiai mélységét, de azt tudom, hogy nagyon tetszett, és vártam ezt a mondatot. Amikor *Prőhle Károlyt* köszöntöttük nyolcvanötödik születésnapján, a zúgó taps közben felfelé mutatott: „Csak Jézus ki ne maradjon, akinek mindent köszönhetünk." Az én tapasztalataim szerint ennek a két embernek sohasem kérdőjeleződött meg az őszintesége és becsületessége, tudtam, hogy minden élethelyzetben ezt követik is, amennyire emberileg lehetséges.

A napokban emlegettük a kollégiumban *Muntag Andor* professzor urat, aki erről az Istennel való figyelmes együtt járásról úgy tanúskodott, hogy nem volt igei alkalom a teológián vagy a zuglói templomban, ahol ő ne lett volna jelen. Az együtt járás Istennel csendben és csendes életben is tökéletesen megvalósul. Nem kell hozzá lárma vagy reflektorfény. Elég a természetesség és a megbízhatóság. Még a hit összefüggésében is. Egyszerűség, a szó legtisztább értelmében.

Mai évnyitónkon elég csupán két kérdésre feleletet adni. Tényleg hallottuk-e azt, ahogyan megmondta az Úr, hogy itt kell lennem. Illetve: elszántuk-e magunkat arra, hogy figyelmesen együtt járjunk Istenünkkel?

Nem egy bonyolult szigorlat ez. Összesen két kérdés. Ha jó a válasz, akkor minden rendben van. Lehet tanévet kezdeni. Ha nehezen születik a felelet, akkor viszont pótlásra van szükség a továbblépéshez. A meghallás és a figyelmesség mint alapszükségletek azoknak különösen is fontosak, akik ma kezdik meg a teológia tudományának elsajátítását.

Az elhívatás megtartó ereje a pályán

A teológia tanulmányozásának van még egy különlegessége, amit semmilyen formában sem szabad lekicsinyelni vagy jelentéktelennek tekinteni. Ez pedig az a kritérium, hogy teológiát nem lehet másképpen tanulni és művelni, csak elhivatottsággal. Nem tudja nélkülözni ezt az aspektust sohasem a teológiai munka, mert innen kapja az energiáját. Ez az erőforrása.

Az elhívatás – vagy más szóval megszólítottság – nagyon fontos kritérium a teológia tanulásának startvonalán. Mindig tartalmazza azt a szempontot, hogy nem maradhatok ott, ahol eddig voltam, és nem élhetek úgy, ahogy eddig éltem, mert olyan kihívás érte el az életemet, amely mindenképpen változást okozott. Mi ez a változás? Erre felel a teológia tanulása mindennap.

Ha elfogadom ezt a megszólítottságot, és vállalom a vele járó küzdelmet, akkor valami teljesen új éri el az életemet.

Érdekessége ennek az eseménynek az is, hogy nem köthető életkorhoz. Most is többen vannak a kezdők között, akik „késői elhívással" kezdenek neki a teológia kutatásának. A mesterszakos képzés és a hittanárképzés teljesen átalakítja az eddigi hallgatói összetételünket az idén. Közvetlen érettségi után érkezett a „fiatal kisebbség", és döntően nagyobb létszámmal a munka, a tanítás mellett tanuló többség.

Mutatja ez azt, hogy az elhívás történhet olyankor, amikor már minden kialakult, és sikeres életpályát, karriert futott be valaki, mégis élete egy pontján azt éli meg, hogy változtatni kell. Vagy többet szeretnék tudni az Istennel való figyelmes együtt járásról. Nagyon fiatalon és kevés tapasztalat birtokában is át lehet élni ezt. De akkor is, amikor talán már azt gondolta valaki, hogy nem fog új tanulmányokba kezdeni, aztán most mégis itt van.

Ez egy belső vágy, amely a mélyből tör fel, és bármennyire is szorítja vissza valaki, előbb vagy utóbb kitör, és elindít a változás vállalása felé. Többlettudást szeretne elérni Istennel kapcsolatban az ember. Közelebb és mélyebbre szeretne jutni a Szentírás megismerésében. Rá szeretne ébredni olyan igazságokra és tartalmakra, amelyek „többek és fajsúlyosabbak", mint a megszokott eddigiek. Nem elég az élet további megéléséhez az, ami eddig úgy tűnt, hogy kitölti a napokat és a heteket. Ez egy belső nyugtalanság, igazi kíváncsiság és megtapasztalható találkozás Isten jelenlétével. Formájában és mondataiban nagyon sokféleképpen valósulhat meg. De a lényeget tekintve mindig egy dolog áll a középpontban: elindulok a követés útján. Isten hívó szava most érte el az én életemet úgy, hogy tartósan és hűségesen a nyomába szegődjek.

Hogyan lehetünk „oázisteremtők" az evangélikus egyházban és a társadalomban?

Ma, amikor sokféle megközelítésben keressük az egyházi hivatások betöltésének kritériumait vagy biztosítékait, sokszor azt tapasztaljuk meg, hogy mindenképpen szükséges egy szilárd és kimozdíthatatlan alap, amely valóban megtart lelkészként, hittanárként, kántorként vagy gyülekezeti munkatársként a sok változás közepette. Mi ez az alap? Ma sem lehet más, mint a pozitív üzenetnek a meghallása Isten igéjéből, hogy az életem célt, tartalmat és formát talált az Istennel való találkozásban.

Ezzel a belső érzéssel jöttek most talán leginkább kíváncsian azok, akik megkezdik a tanulmányaikat itt, és bízom benne, hogy a visszatérő hallgatók is ebben erősödhettek a nyári élmények és szolgálatok világában. Sokféle ifjúsági program – idén éppen „szélrózsás nyár" van mögöttünk – vagy külföldi táborok öröme és tapasztalata kísér most minket. Őrizni kell ezeket. Nem szabad elfelejteni.

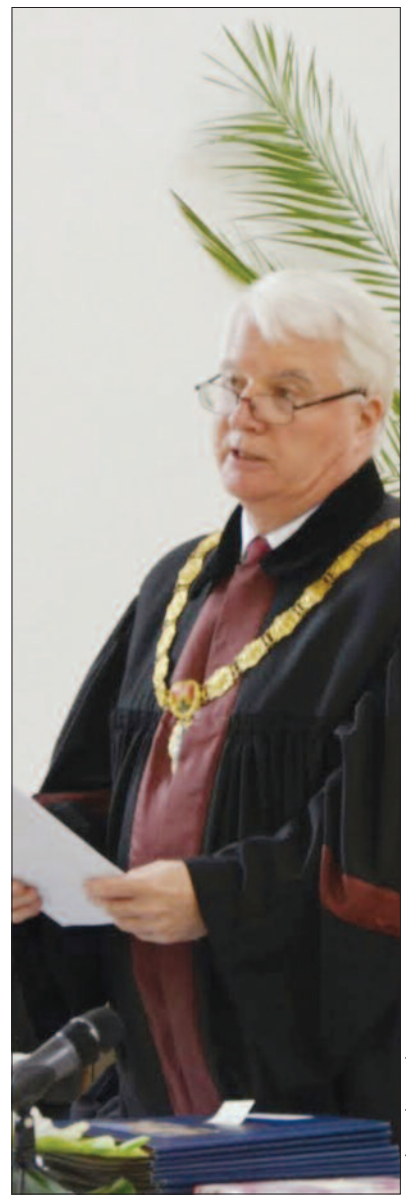

FOTÓ: ADÁMI MÁRIA

De legalább ilyen fontos az indíttatás, amelyet az otthoni gyülekezet és a lelkész, a szülő vagy keresztszülő, esetleg barát közvetít, aki eszközként megfogalmazta számomra a teológia értékének személyes üzenetét. Aki hangosan kimondta, hogy: „Neked érdemes erre a szolgálatra, a Krisztus követésére indulni."

Nagy ereje van ezeknek az értékes mondatoknak. Most, az indulásnál és később, a megingás vagy elbizonytalanodás pillanataiban egyaránt.

A teológia művelése mint hivatás alapokat igényel az életben. Kötődéseket és kapcsolatokat. Találkozásokat és hangokat. Élményeket és tapasztalatokat. Ezért is érdekes az, hogy Európában is egyre többen vannak a lelkész- és hittanárképzésben olyanok, akik a „késői elhívatás" útján érkeznek meg. Egy hivatásban már helytálltak, de most szeretnék a megszerzett tapasztalatok alapján még egy új, a teológia tanulását igénylő második, harmadik hivatásban beteljesíteni az életüket és a szolgálatukat.

Nem mindenkinek nyílik meg így a pálya, de akinek igen, annak ez nagy lehetőség az üzenet közvetítésére. Kicsit olyan érzés, mint amikor a kilométeróra alatt megnyomjuk a nullázógombot, és az elejéről indul minden számolás, a megtett kilométerek azonban ott vannak már a nagy órán összeadva. Teljesen új kezdődik, de a mélyben ott van mindaz, ami eddig történt. Értékként. Energiaforrásként.

Az a hivatás, amelyre itt felkészítünk, végső soron tényleg vezetői hivatás. Emberek elé kiállni és gyermekek, fiatalok elé odaállni azzal a küldetéssel, hogy irányt, jövőt és élettartalmat, legfőképpen találkozást tudunk felkínálni a munkánkkal.

Olyasmit, mint amit a fél éve megnyílt Mária utcai jezsuita rendház egy kis szobácskája betölt „Oázis" néven. Oázis: egy hely, ahol meghallgatnak. Egy személy, aki meghallgat. Olykor egyetlen beszélgetés elég ahhoz, hogy a másik elhiggye, van remény. Itt hangzott el az, hogy a találkozás, a meghallgatás a nyolcadik szentség. Nagy szükség lesz erre a mi egyházunkban is a jövőben. A találkozás megélésének ez az öröme volt tapasztalható a szarvasi évkezdő lelkészkonferencián. Ilyen oázisteremtőnek indul ma az Magyarországon, aki elkezd teológiát tanulni.

A jezsuiták hívogató plakátján ez olvasható: „A hely, ahol elfogadnak úgy, ahogy vagy, ahol megértenek, ahol válaszolnak, ahol megtapasztalod, hogy nem vagy egyedül. Anonim módon, bejelentkezés nélkül, térítésmentesen. A párbeszéd háza."

Milyen jövőt sejtet egyetemünk egy érdekes fordulópontja a 2014/15-ös tanév küszöbén?

Az egyházban, gyülekezetben, diakóniában és iskolában a vezetés mindig akkor ér el eredményeket, ha a vezetőről sugárzik, hogy ő maga is vezetett Isten által. Ezt nem reklámozza önmagáról, hanem egyszerűen árad róla. Nehéz ennek a jeleit úgy felsorolni, hogy egy vezetőképzés során el is lehessen sajátítani. Nem lehet olyan speciális tréninget sem meghirdetni, ahol biztosan garantálja valaki, hogy a jövőben látszani fog ez a vezetettség minden vezetőn. De őszinte és odaadó élettel, „figyelmes együtt járással" el lehet jutni erre az állapotra. A gyülekezetek története és mai élete tanúsítja ezt.

A teológiai tudományos munka is azt szolgálja, hogy a szakismeret és a személyes keresztény életvitel egymást erősítsék. Az is igaz, hogy sokszor csak kérdéseken, kétségeken és vitákon keresztül jutunk előbbre ezen az úton. Ez ma azért is fontos, mert a lelkészek és hittanárok nem egy tekintélyalapon vagy a megelőlegezett tudástöbblet elismerésével biztosított egyirányú közlés munkájába küldetnek, hanem éppen a dialógusba.

Magas szinten vizsgálta és gyakorolta ezt az európai egyházak összefüggésében a *Societas Oecumenica* budapesti konferenciája augusztus 21–26. között. Ennek szervezését és előkészítését kollégánk, *Szentpétery Péter* koordinálta. Gratulálunk a sikeres konferenciához.

Beszédben, kommunikációban is „együtt járás". A kölcsönös tanítás és tanulás helyzetében. Nem kész válaszokat kell pusztán „felmondani", hanem együtt megfogalmazni, megkeresni a kérdéseket és feleleteket igazi dialógusban. A legkisebbek hittanórájának is alapvető és időszerű eleme ez ma.

Egyetemünknek érdekes fordulópontja a mai évnyitó. Többen vannak azok, akik teológiát fognak tanulni, de nem lelkészként akarnak szolgálni a jövőben, hanem hittanárként, gyülekezeti munkatársként vagy teológiát tanult segítőként. Új kihívás ez számunkra, és igyekszünk megtalálni azt az utat, ahol már itt, az egyetemen is az együtt gondolkodás, az együtt kutatás és együtt felfedezés valósulhat meg.

Nagy várakozással tekintünk *Pángyánszky Ágnes* egyetemi lelkész most induló teljes munkaidejű szolgálatára is. Bízunk benne, hogy húszéves lelkészi tapasztalata sokat segít majd hallgatóink lelki fejlődésében, és az egyetemnek a gyülekezetekkel való aktív kapcsolata, együtt járása útján is megújul életünk az ő szolgálatba állásával. Ma ehhez hozzáteszem azt is, hogy az elhivatottság érzésének mélysége is növekedhet beszélgetések, igehirdetések és a személyes lelkigondozás során. Nagy öröm számunkra, hogy erre most lehetőség nyílt. Áldást kérünk a munkájára! Köszönjük őt azoknak is, akik elengedték Pilisről.

Jól látható külső megújuláson esett át mindegyik épületünk az elmúlt hónapokban. Az építkezés pályázati forrásból valósult meg. Köszönjük azoknak a helytállását, akik a nyáron át is végig szervezték, vezették és megvalósították ezt a munkát. A múlt félév utolsó napjaiban be-benéztek az építőmunkások az állványról a tantermekbe a felújítás kezdetén, most is van rá esély, de ez már a befejező szakasz. Ez a pályázat akkor lesz igazán eredményes, ha kevesebb energia felhasználásával tudunk majd üzemelni a jövőben.

Kevesebbet fogyasztunk, és kisebb terhet rakunk rá reménység szerint a környezetünkre. Kis teológiai zárásként most már csak az a kérdés, hogy ugyanakkor lesz-e olyan belső változás és lelki megújulás az épületeinkben, hogy elmélyültebb hivatástudattal és „figyelmes" együtt járással épül a hitünk és a tudásunk a következő tanévben. Itt a fordítottja lehet igaz az előbbi mondatnak: többletenergia-ráfordítással és érezhető, mérhető lelki és szellemi teljesítménnyel.

A célunk nem lehet most sem más, mint jó lelki és közösségi vezetők képzése az egyházunk számára.

Célunk – stratégiai mondatokban

➢ Biztosítani a megfelelő hittanári és hitoktatói bázist az evangélikus egyházban néhány éven belül. Továbbképzéssel és szaknépszerűsítéssel fordulni a pályaválasztók felé. Bővíteni a képzést ezen a területen. Minőségi hit- és erkölcstanoktatás a cél.

➢ Lehetőséget és motivációt adni az úgynevezett „késői elhívatással" teológiát tanulni akaró civileknek is az egyházban. Ez a 2017-es jubileumi évig gyönyörű kihívás. Tudunk-e friss és lendületes képzést formálni, ahol közösségépítő szándék és korszerű evangéliumi kommunikáció tölti be a teret? Úton egy evangélikus tudásközpont felé.

➢ Kapcsolati tőke megszerzésére való képesség kialakítása és fejlesztése a jövő lelkészeiben és hittanáraiban, hogy ne próbálkozzanak egyedül, és ne is maradjanak magukra. Kommunikatív és missziói karakter erősítése a kurzusokon. A valóban használható tudás közvetítése.

➢ Szabadságban, frissességben és kreativitásban megújult, valóban „együtt járó" egyház alapjait építgetni az Evangélikus Hittudományi Egyetem munkanapjain tantermekben, gyakorlatokon és gyülekezeti szolgálatokban. Egyházépítő teológiai képzés a cél.

Bárcsak igaz lenne egész intézményünkre az induló tanévben *Boldog Kalkuttai Teréz* anya híres mondata: „Soha ne engedd, hogy valaki ne legyen boldogabb a veled való találkozás után, mint előtte."

Legyen mindenki boldogabb a hallgatóinkkal, tanárainkkal és munkatársainkkal való találkozás után, mint előtte. Ha így lesz, akkor tényleg hatékonyak leszünk! Ne engedjük, hogy ne így legyen!

■ Szabó Lajos

Ökumenikus könyörgés a nemzet és a kereszténység egységéért

Régi hagyomány, hogy szeptember második szombatján ökumenikus könyörgést tartanak a tihanyi apátság templomában a nemzet és a keresztyénség egységéért. Szeptember 13-án, szombaton *Fabiny Tamás* igehirdetését hallgatta meg a nagyszámú gyülekezet. Az Északi Evangélikus Egyházkerület lelkészi vezetője Mt 9,36 alapján abból indult ki, hogy Jézus miként szánta meg a megfáradt és elgyötört embereket.

Ezt követően – *Pilinszky János* egy gondolatára is építve – a püspök arról beszélt, hogy a hazát csak úgy lehet szeretni, ahogy arról az evangéliumok és a népdalok tanúskodnak: részvéttel. Hangsúlyozta továbbá, hogy mind a nemzetnek, mind a kereszténységnek össze kell fognia. Reményét fejezte ki, hogy hamarosan eljön az idő, amikor különböző felekezetekhez tartozó keresztények közösen vehetnek úrvacsorát. Az ökumenikus könyörgésen *Korzenszky Richárd* perjel vezetésével számos bencés szerzetes, valamint református és evangélikus lelkész vett részt.

■ Czakó András *felvétele*

Jogerős távítélet

Elutasította a strasbourgi bíróság a kormány fellebbezését az egyházügyi törvény ügyében

▸ **Elutasította az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) kedden a magyar kormány fellebbezését a magyar egyházügyi törvényt elmarasztaló április 8-i ítélete ellen. A strasbourgi székhelyű Európa Tanács égisze alatt működő igazságszolgáltatási testület internetes honlapján hozta nyilvánosságra, hogy jogerőre emelkedett az elsőfokú ítélet.**

Az EJEB-hez az Emberi jogok európai egyezményének megsértésére hivatkozva lehet fordulni akkor, ha a panaszos a saját hazájában már az összes jogorvoslati lehetőséget kimerítette. Magyarországról kilenc kisegyház fordult a bírósághoz azzal a panasszal, hogy sérült a gyülekezési és egyesülési szabadságuk, miután az új egyházügyi törvény megfosztotta őket egyházi státusuktól.

Az áprilisi elsőfokú ítélet azt is kimondta, hogy az egyházaknak kártérítés jár, de ennek mértékéről a kormánynak és a panaszosoknak kell megegyezniük az ítélet véglegessé válása után. Most ez az ítélet emelkedett jogerőre a fellebbezés elutasítása nyomán.

A magyar Alkotmánybíróság tavalyi határozatában már megsemmisítette az egyházügyi törvényt.

A strasbourgi bírák azt mondták ki az elsőfokú ítéletben, hogy a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadsága tekintetében sérült a magyar államot beperlő vallási közösségek gyülekezési és egyesülési szabadsága azáltal, hogy az új egyházügyi törvény megfosztotta őket egyházi státusuktól. Magyarországnak az ilyen törvényi szabályozás helyett lett volna más lehetősége is a „bizniszegyházak" kiszűrésére – szögezték le.

A most jogerőre emelkedett ítélet nem határozott a kisegyházaknak járó kártérítés mértékéről. Az áll benne, hogy öt panaszos esetében a jogsértés kimondása megfelelő elégtételt jelent. A további követeléseket illetően a feleknek most hat hónapjuk van arra, hogy megegyezzenek. Ha ez nem sikerül, akkor a bíróságnak kell megállapítania a kártérítési összeget.

■ MTI

Találkozásra hívott a Harangszó

▸ ***Harangszó-nap* néven szervezett találkozót a *Dunántúli Harangszó* című egyházkerületi lap szerkesztősége az olvasótábor számára szeptember 13-án, szombaton Csikvándon. A most első alkalommal megtartott rendezvényen mintegy nyolcvanan vettek részt.**

Változatos program várta a helyieket és a messzebbről érkezőket. Helyszínként a templom, a gyülekezeti terem, illetve a csikvándi kastély pincehelyisége szolgált. A résztvevők így három csoportban hallgathatták a különböző előadásokat.

Kovács László soproni líceumi iskolalelkész, megbízott főszerkesztő áhítatával indult a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület negyedévenként – közel ezer példányban – megjelenő folyóiratának jegyében szerkesztett nap. Ezután bibliatanulmányok következtek, melyeket *Gabnai Sándor* soproni esperes, valamint *Weltler Gábor* malomsoki és *Verasztóné Magyar Melinda* uraiújfalui lelkészek tartottak az ötezer megvendégelésének története (Jn 6,1–15) alapján.

Komoly teológiai kérdéseket bontottak ki a *Hitvallásosságunk* című blokkban a meghívott előadók: *D. Szebik Imre* nyugalmazott püspök, *Bencze András* kerületi püspökhelyettes, székesfehérvári lelkész és *Ördög Endre* orosházi lelkész. Az előadások meghallgatása után a gyakorlatiasabb témák felé kalauzolta az egybegyűlteket *Rostáné Piri Magda* vasi esperes, *Szebik Ildikó,* a csákvári gyülekezeti énekkar vezetője és *Balla Emőke* újságíró, a *Dunántúli Harangszó* szerkesztőbizottságának tagja.

A szervezők – Kovács László főszerkesztő és *Koczor György* zalaistvándi lelkész, a terjesztés felelőse – elmondták: a nap emlékére különszám készül, és reményeik szerint az olvasótalálkozóból sikerül hagyományt teremteni.

■ A. M.

ADÁMI MÁRIA FELVÉTELEI

„Add meg szolgáidnak, hogy teljes bátorsággal hirdessék igédet!"

Az első „akadálymentesített" jelnyelvi Biblia előkészületeiről is tájékoztattak a Magyarországi Baptista Egyház országos konferenciáján

▸ **Tahiban tartott országos konferenciát augusztus közepén a Magyarországi Baptista Egyház. *(Krónikájának megkésett közléséért olvasóink elnézését kérjük.)* A rendezvényen a Magyarországi Evangélikus Egyház missziói lelkésze, *Szeverényi János* és a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának (MEÖT) főtitkára, *dr. Fischl Vilmos* evangélikus lelkész is részt vett.**

Már kora reggeltől ragyogó napsütés várta augusztus 17-én a Tahi felé igyekvőket. *„Add meg szolgáidnak, hogy teljes bátorsággal hirdessék igédet!"* – ez az ApCsel 4,29-ből vett idézet köszöntötte a vendégeket a tábor bejáratánál. Különféle várakozásokkal, motivációkkal, terhekkel és örömökkel érkeztek az ország határain innen és túlról a baptista testvérek.

Sokak számára az éves tahi konferencia az egyetlen nap, amikor találkozhatnak rég nem látott ismerőseikkel, távolban élő rokonaikkal. Mindemellett a szervezők gazdag igei táplálékkal is készültek. A baptista egyház vezetősége, a meghívott prédikátorok, bizonyságtevők és előadók a fent idézett imádság jegyében arra buzdították a testvériséget, hogy bátran vállalják fel hitüket, legyen mindennapjaik része Jézus Krisztus valódi természetének bemutatása.

Hamarosan megteltek a kihelyezett székek, a rutinosabbak kempingszékeket, plédeket is hoztak magukkal. A több mint ezer fős vendégsereg egy része már a program kezdete előtt csatlakozott énekével a fúvósokhoz, hiszen jól ismert dallamokat játszottak.

Közben a Jeruzsálem teremben megkezdődött a gyermekfoglalkozás, szívmelengető volt hallani a vidám nevetés és énekszó kiszűrődő foszlányait. *Simon Norbert* gazdasági igazgató köszöntésével és *Mészáros Kornél* főtitkár imaáhítatával kezdetét vette a délelőtti program.

A délelőtti igehirdetésben *Szeverényi János* evangélikus missziói lelkész, az Aliansz Magyar Evangéliumi Szövetség elnöke arra világított rá, hogy mindannyiunknak személyesen kell képviselnünk Jézus Krisztust. Ezt követően *Pollák Dávid* iskolalelkész számolt be arról, hogy intézmények, iskolák baptista fenntartásúvá válása következtében milyen lehetőségek nyíltak a szolgálat kiszélesítésére. *Berczelédi Zsolt,* a Kőrösi Csoma Sándor Két Tanítási Nyelvű Baptista Gimnázium igazgatója beszélt a fogadtatásról, értékekről és a felelősségről, amely ezt a munkát kíséri.

Kovács Imre, a siketek gyülekezetének lelkipásztora és *Bokros Andrea* jelnyelvi tolmács, a jelnyelvi bibliafordító munkacsoport vezetője elmondta, hogyan vezette őket Isten „lépcsőfokonként" szolgálatukban. Öröm volt látni, hogy a rendezvényen a siketek gyülekezetének tagjai is nagy számban vettek részt.

A kormányzat képviseletében *Zsigmondné dr. Vitályos Eszter Zsuzsanna,* a Miniszterelnökség európai uniós fejlesztésekért felelős államtitkára köszöntötte az egybegyűlteket, majd *dr. Herjeczki Géza,* az Északamerikai Magyar Baptista Szövetség elnöke adta át az amerikai magyar baptisták köszöntését. Az államtitkár asszony a helyszínről tudósító Magyar Televízió híradójának adott nyilatkozatában szólt arról, hogy az első magyar akadálymentesített jelnyelvi Bibliát – amelynek fordítását egy egyházi vezetőkből és nyelvészekből álló ökumenikus munkacsoport végzi – részben uniós forrásból szeretnék kiadni. Az első magyar jelnyelvi Biblia kiadásának ötlete és a munkacsoport létrehozása baptista kezdeményezésre bontakozott ki.

A szünetben *Papp János* egyházelnök, Fischl Vilmos MEÖT-főtitkár, *Hecker Walter,* a Magyar Bibliatársulat alelnöke, Bokros Andrea, valamint Kovács Imre részvételével sajtótájékoztatót tartottak a magyar jelnyelvi Biblia kiadásának aktuális munkafázisáról. Az ebédszünetben különféle fakultatív programok gazdagították a rendezvényt.

A délutáni programsorozat *Durkó István* missziói igazgató köszöntésével és a fiatalok zenei szolgálatával vette kezdetét, amelyet *Kübler János* lelkipásztor bizonyságtétele követett. Papp János egyházelnök ünnepi megemlékezésében kiemelte: „Küldetésünk, hogy nyilvánosan hirdessük Krisztust, hiszen baptista közösségünk mára ismert és széles társadalmi kört elérő közösség lett!" *Boros Dávid,* a kiskőrösi gyülekezet lelkipásztora igehirdetésében tréfásan „szent kanálhoz" hasonlította küldetésünket, arra utalva, hogy semmit hozzá nem téve, de szolgálva adjuk át másoknak az evangélium üzenetét.

Ezt követően megismerhettük a *Keresztény Motorosok Közösségét,* szolgálatát, valamint meghallgathattuk *Hostyánszki Péter,* az újonnan egyházunkhoz csatlakozott kiskunfélegyházi gyülekezet lelkipásztorának bizonyságtételét.

A *Seregek Ura Bibliai Múltidéző Kör* igazán látványos bemutatóval készült, korhű ruhákban és fegyverekkel demonstrálták Dávid és Góliát küzdelmét. *Hegedűs Ádámnak,* a csapat vezetőjének narrációja alapján szinte megelevenedtek a jól ismert bibliai történet részletei.

A délutáni programot a fiatalok zenei szolgálata színesítette. Késő délután Papp János elnök áldáskérő imájával zárult a 2014-es tahi konferencia.

A bevezető köszöntőben elhangzott, hogy nagy családként gyűlt össze ezen a napon a népes vendégsereg. Reméljük, hogy gyermekeink – látva és érezve mindennek áldásait – hordozzák és igénylik a megújulás mellett hagyományaink továbbadását is.

Forrás: baptist.hu

Testvéri teadélután

Az anglikán kereszténység évszázadai *című kötet bemutatóján jártunk*

A Luther Kiadó és a Hermeneutikai Kutatóközpont Alapítvány gondozásában megjelent, *Az anglikán kereszténység évszázadai* című kötetet mutatták be szeptember 11-én a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium dísztermében. Az Anglikán–Lutheránus Társaság 2014-es magyarországi konferenciájának megnyitása alkalmából szervezett – teadélutánnal egybekötött – könyvbemutatón a vendéglátó intézmény igazgatója, *Hajdó Ákos* és *Gáncs Péter* elnök-püspök köszöntötte az egybegyűlteket.

Fabiny Tibor

Faludy Alexander

A Károli Gáspár Református Egyetem Anglisztikai Intézetének és Hermeneutikai Kutatóközpontjának vezetője, *Fabiny Tibor* és *Faludy Alexander* anglikán egyháztörténész lelkész által szerkesztett kötet hiánypótló Magyarországon, hiszen a 16. századtól napjainkig mutatja be az anglikán kereszténység történetét, valamint teológiai arculatát. A Magyarországi Luther Szövetség elnöke, illetőleg az Anglikán–Lutheránus Társaság kurátora – a történeti leíráson túl – hat tanulmányból, egy páratlan ökumenikus dokumentumból, valamint kronológiát, anglikán fogalmak szójegyzékét és teológusok kislexikonát tartalmazó függelékből építette fel a kötetet. Ezek összessége átfogó képet nyújt a magyar olvasó számára az anglikán kereszténységről.

Szabó István egyetemi tanár, református püspök a kötetet méltatva hangsúlyozta, hogy „a magyarországi protestáns kereszténység történeti okokból inkább a németországi teológiai hagyományhoz áll közelebb, ezért kimagasló jelentőségű, a történeti meghatározottságon átívelő kötet látott napvilágot Fabiny Tibor és Faludy Alexander együttműködéséből.” A Dunamelléki Református Egyházkerület lelkészi vezetője elmondta: „Ez a kötet tükrözi a jelenkori fejleményeket, azaz az anglikán kereszténység nyitottságát ugyanúgy, mint a magyar protestánsok tájékozódási vágyát, ugyanakkor kifejezi az ökumené 20. és 21. századi alakulását.”

A kötetben immár magyarul is olvasható az 1993-ban aláírt, úgynevezett *Porvooi közös nyilatkozat,* amelyről a református püspök elmondta, hogy ez az egyik olyan ökumenikus nyilatkozat, amely nemcsak megszületett, hanem maradandónak is bizonyult. „E nyilatkozat számba veszi az egyház alapját, megnevezi a hiteleket, és azokhoz képest meghatározza a felekezeti különbségeket, ugyanakkor a felekezeteket az igaz egyház apostoli szolgálatára hívja.” Szabó István kiemelte, hogy a magyarországi olvasók számára e kötet bemutatja az anglikán egyházon belül jelen lévő kálvini hatást és a lutheri spiritualitást egyaránt, így mind az evangélikus, mind a református olvasóknak különösen izgalmas olvasmánya lehet, hiszen saját testvérfelekezetük nézeteit is megismerhetik általa.

Kiadónk igazgatója, *Kendeh K. Péter* köszöntőjében hangsúlyozta: a Luther Kiadó évek óta törekszik arra, hogy ne kizárólagosan evangélikus szerzőktől és evangélikus teológiai tartalmat jelentessen meg. „Ennek szellemében adtuk ki a Hermeneutikai Kutatóközpont Alapítvánnyal közösen jelen kötetünket, kifejezve az evangélikus nyitottságot és párbeszédkészséget” – fogalmazott az igazgató.

A könyvbemutatón közreműködött a *Sólyom Richárd* művészeti vezető által dirigált *Gabrieli kórus* is, amely az angol katedrálisok énekhagyományát követő előadásával az anglikán egyházzene páratlan énekkincséből nyújtott ízelítőt.

Szabó István református püspök

■ Galambos Ádám

A SZERZŐ FELVÉTELEI

Teológia hétköznapi nyelven – blogmisszió az interneten

Beszélgetés egy teológus informatikussal

Diplomamunkájának témáját valósította meg a gyakorlatban *Jorsits Attila.* Az internet által divatba hozott műfajok új lehetőséget jelentenek az evangélium hirdetésében. De vajon elég hatékonyan szolgálatba állítható-e a legújabb technológia Isten országa örömhírének terjesztésében? Erről is kérdeztük az Evangélikus Hittudományi Egyetem elvégzése óta informatikusként dolgozó blogírót.

A SZERZŐ FELVÉTELE

Keresztény blogírók összejövetele volt néhány hónapja a jezsuita rend által fenntartott Párbeszéd Házában Budapesten, a Horánszky utcában. Jellemzően fiatalok – protestáns és katolikus egyháztagok – jöttek össze mintegy félszázan, hogy eszmét cseréljenek az internet missziós lehetőségeiről. E sokfelekezetű hívő közösségben önkéntelenül felvetődik a kérdés, hogy ki milyen felekezetű családi háttérben találkozott a hit dolgaival…

– Egyszerű, átlagos római katolikus családban nőttem fel, gyermekkoromban nem nagyon érintett meg a hit, egészen 16–17 éves koromig – mondja beszélgetésünk elején Jorsits Attila.

– *Mi történt akkor?*

– A középiskolánkban *Újszövetséget* osztogattak ajándékba a Gedeon Társaság missziósai. Szerettem olvasni, és ahogy belemerültem, megérintett Isten igéje. Nem sokkal ezután vásároltam egy teljes Bibliát, hogy az *Ószövetséget* is olvashassam. Napra pontosan nem tudom a megtérésem idejét, de nagyjából ekkorra tehető. Ezek után a győrújvárosi evangélikus gyülekezetben találtam lelki otthonra. Saját döntésem volt, hogy ezt választottam. Megvizsgáltam a különböző felekezeteket, és úgy találtam, ez a leginkább bibliahű. Rendszeresen, naponta olvastam a Bibliát, igen érdekeltek a történetek és összefüggéseik. Új világ tárult fel előttem.

– *Ott konfirmált?*

– Igen, és ott segítettek épülnöm a hitben.

– *Erre a hatásra született meg a későbbi hittantanári és teológiai irányú pályaválasztás?*

– Nyugodtan mondhatom, hogy még nem, csak nagyon érdekesnek találtam Isten szavát, már akkor ráéreztem a bibliatanulmányozás jó ízére.

– *Milyen irányú érdeklődése volt még, és össze tudta-e kötni ezt is a Biblia utáni vággyal?*

– Szerettem a számítástechnika világát, így lettem informatikus, az evangélikus teológián pedig elvégeztem a hittantanári szakot, és hogy még mélyebb bibliai ismereteket szerezhessek, a lelkész szakon is kijártam a hat évet.

– *Ezek szerint Ön felszentelt evangélikus lelkész?*

– Nem, Isten más irányba fordította az életemet. Az én elhívásom nem a lelkészi pályára szólt.

– *Ezek után adódik a kérdés, hogy akkor mire?*

– Szerettem volna összekötni az informatikai és teológiai ismereteket, hogy Isten örömhírét – az evangéliumot – hirdessem. Az interneten találtam meg ennek lehetőségét. Két évvel ezelőtt elkezdtem egy saját internetes missziót. A *teologiablog.hu* címet választottam, és ezen a fórumon hétköznapi módon igyekszem beszélni az olvasóimhoz a Biblia alapvető kérdéseiről. Kerülöm a „kánaáni” nyelvet, mert több olvasóm is kereső vagy ateista.

Kísérletnek indult. Eleinte nem terveztem néhány hónapnál hosszabb időre, de mivel egyre többen kezdték olvasni, és hozzá is szóltak, megmaradtam ennél a formánál. Úgy látom, hogy ezen az úton olyan embereket sikerül elérni az evangéliummal, akiket más úton talán meg sem lehetne szólítani. Az anonimitás lehetősége jelentős előny, így el merik mondani az emberek kérdéseiket, véleményüket. Ők nem mennének el templomba, nem szólítanának meg egy lelkészt, így viszont hangot adnak az aktuális témát érintő gondolataiknak.

Kapok hideget-meleget a visszajelzésekben. Fontos még, hogy írásaim rövidek, igyekszem egyszerűségre törekedni a bonyolult és nehéz kérdésekben.

– *Hányan vannak ma, akikkel rendszeres kapcsolatban van a blogírás révén?*

– Több mint ezer állandó olvasóm van, és számos „véletlenül” odatévedő internetező. Ezzel a bloggal egy virtuális közösség része lettem.

– *Amikor Jézus testben itt járt a földön, bejárta egész Izraelt, nem maradt meg a zsinagógák falain belül az Isten országa örömhírének hirdetésével, hanem feszegette az akkori „egyház” szervezeti kereteit. Nekem most úgy tűnik, mintha Ön is valami hasonlót cselekedne ezzel a teológiai bloggal. Jól gondolom?*

– Igen, azt hiszem, ha Jézus ma közöttünk lehetne testben, biztosan élne ezzel az eszközzel. Ezért ragadtam meg ezt a lehetőséget, és bővítettem az elérhetőségét a legismertebb közösségi oldalakon való megjelenéssel.

– *Milyen témák iránt nyilvánult meg eddig a legnagyobb érdeklődés?*

– Néhány írás címét mondanám az utóbbi időből: *Van Isten, nincs Isten? Miért pont a hit? Mihez kezdjünk a bűnnel? Miért hiszel Jézusban? A Biblia időszemlélete* – ez egy ötrészes sorozat volt.

– *Mennyire sok munkát jelent egy-egy rövid írás elkészítése?*

– Lehet, hogy hihetetlennek tűnik, de egy-egy írásban – amely alkalmanként csak egy oldal, néha még annál is kevesebb – sokszor egész heti munka van. A görög és héber nyelvű eredeti szövegek mellett sok értelmezést és kommentárt is megvizsgálok, ezek esszenciáját adom közre egy-egy témában. Persze szabad időmben foglalkozom ezzel, napi egy-két órát, de a gondolatoknak napközben sem lehet határt szabni.

– *Úgy tudom, hogy Ön kétgyermekes, boldog házasságban élő édesapa. Nem vesz el sok időt a családtól ez a tevékenység?*

– Amikor a családommal vagyok, igyekszem kikapcsolni a blogírót, hogy teljesen velük lehessek, bár nem tagadhatom meg magam, hiszen a teológia – az Istenről való beszéd – a szenvedélyem. A családdal is együtt olvassuk a Bibliát, az *Útmutatót* is használjuk.

– *Végezetül szeretném megkérdezni, hogy mit szeretne elérni blogírói tevékenységével.*

– Azt szeretném, hogy Isten mindig jelen legyen az emberek életében, hétköznapjaiban, hogy megmeneküljenek. Az olvasók pedig felismerjék, hogy nekik Istenre van szükségük a boldog és teljes élet megéléséhez. A Jézusban való hit forrása az evangélium, ezt az információt szeretném mindenkivel megismertetni. Ő azért élt és halt, hogy az övéit megmentse, ezt a hírt kell hirdetni minden lehetséges eszközzel, ahol az emberek jelen vannak. Isten jelen van az interneten, de hogy mit látnak belőle az emberek, rajtunk múlik, nagyon fontos, hogyan jelenítjük meg őt.

■ Takács Ferenc

EGY RÁDIÓS NAPLÓJÁBÓL

Fasori diákká válva a jubileumi tanévnyitón

Szeptember 1-je, reggel 8 óra, Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium, tanévnyitó ünnepi istentisztelet.

Huszonöt évvel ezelőtt ebben a számunkra oly fontos, büszkeségünket, jó hírünket idehaza és a „világba" szertevivő, egyházi öntudatunkat erősítő és evangélikus dobbanású szívünket örömmel eltöltő intézményben indulhatott el éppen a rendszerváltás hajnalán, 1989. szeptember 2-án az újjáéledő egyházi oktatás. Protestáns középiskola csak egy működhetett az államosítás után, katolikus is éppen csak egynéhány.

Jelentős, történelmi pillanat volt, és ilyen lesz ez a mostani is, készül rá lélekben a rádiós szerkesztő, amikor hajnali fél hatkor felkel, hogy megnézze, milyen is lesz az idő. Szakad az eső. Nem is szakad, ömlik, zuhog, mintha dézsából öntenék, a lezúduló víztömeg dühödten veri a tetőket, a házfalakat, a járdákat. Az ősz első napja, indulni kell. Diákok és szülők százezrei kémlelik az eget, s ez a láthatatlan közösség most befogad, én is a reggel nyolc órai becsengetésre sietek, azaz a templomi orgona hangjára, amely betölti majd a lelkeket meg a szakrális teret, és kiszűrődik talán az esővíztől nedves fasorba.

A valamikori és a mostani tanárokra gondolok, akik mentek esőben, hóban, fagyban és napsütésben, hogy a tekintélyt parancsoló épület falai között a tudást, hitet, erkölcsöt tanítva és megélve átadják a diákjaiknak. Akik közül ma is ott ülnek sokan öreg-, sőt: „örök" diákok, mert „a" Fasor az életük része, meghatározója, alapozója, elvehetetlen értéke. S az újraindulás – az emberi oldalt szemlélve – az ő hűségüknek és állhatatos munkálkodásuknak is nagymértékben köszönhető.

Ahogy futok a Király utcai trolimegállóba, az első ember, akivel találkozom, *Ódor László* korábbi igazgató. Így az interjúkészítés informális része már a trolin megkezdődik. Jó hangulatban, kicsit vizesen, nyolc óra előtt öt perccel a méhkasként zümmögő, telis-teli templomba lépve a hely szelleme és a jelen atmoszférája tölt be. De jó ez az egész! A kinti sötét, áztató esőbeli időjárási és fényviszonyok után itt teljes a harmónia.

Több mint ötszáz diák az Isten házában, számos magas rangú vendég – püspökök, lelkipásztorok, miniszter, akadémikus, politikus, államtitkár –, szülők és tanárok, több tévékamera, sok fotós és újságíró… Elmondhatatlanul lelkesítő másfél óra következik. A felnőtt embert – e sorok íróját legalábbis – szeptember elején mindig elfogó tanévkezdő nosztalgia bennem most tetőfokára hág, és ami soha nem lehettem, most egy kicsit én is az vagyok: lelkes fasori diák. Kollégámmal csak fejbólintásokkal és szemmozgással kommunikálunk, ő forgat, én a hangokra vadászom.

Szoboravatatás, fogadás, találkozás sok ismerőssel, gyors kérdések-válaszok, ugye, szólsz te is, igen, szívesen, mikor megy adásba, de ugye, megvágjátok majd, persze-persze, ne aggódj, lehet bakizni, no, vonuljunk csak félre, egy nagy levegő, és akkor most bekapcsolom a mikrofont…

■ Kőháti Dorottya

Az elcserélt templom búcsúja

▸ A *búcsú* ma Magyarországon hagyományosan katolikus ünnep. Nem így Sopron környékén… A Fertő-parti és a Sopron melletti – német gyökerekkel bíró – falvakban legtöbb helyen máig megünneplik az evangélikus templom szentelésének évfordulóját, legyen a település határon innen vagy túl. Az ötvenes években a Sopron kertvárosává avanzsált Sopronbánfalva ma is büszke régi hagyományaira, ezért szeptember második hétvégéjén rendszeresen itt is megrendezik az evangélikus búcsút.

A „Kiritog"-ként emlegetett ünnepnek a magyarországi németek kitelepítése előtt szinte mindenütt ugyanaz volt a forgatókönyve: több hétig tartó takarítás, a porta meszelése, sütés-főzés, szombati legényfaállítás, vasárnap pedig ünnepi istentisztelet. Ezt követte a sorozásra váró legények verbunkos tánca a legényfa körül, majd az esti órákban kezdődő és kedd (!) hajnalig tartó dínomdánom.

A hagyományok a németek 1946-os kitelepítése után az osztrák–magyar határtól keletre erősen megkoptak. Sopronbánfalván különösképpen, mivel itt a jórészt evangélikus németség kilencven százalékát elűzték.

A bánfalvi evangélikus búcsú hagyományai már rég feledésbe merültek volna, ha a Németországba kitelepítettek nem őrzik meg szülőföldjük szokásait. A Baden-Württemberg tartománybeli Schwäbisch Gmündben és környékén élő egykori sopronbánfalviak – identitásukat keresve és múltjukat nem feledve – a bánfalvi búcsú napjára minden évben kicsinosították németországi portáikat, asztalra varázsolták Bánfalva ízeit, és előszedték a ládafiából féltve őrzött kincsüket, az „otthoni" népviseletet. Úgy ünnepeltek, azokat az énekeket énekelték és azokat a táncokat járták, amelyeket egykoron szüleik és nagyszüleik. Még egy úgynevezett „búcsúbizottságot" (Arbeitsgruppe Wandorfer Kiritog) is alapítottak, hogy legyen, aki kézben tartja az ünnepi eseményeket.

FOTÓ: MÉSZÁROS ZSOLT

Körülbelül egy időben azzal, amikor a Schwäbisch Gmündben élő egykori bánfalviak kiöregedtek a búcsúi mulatozásokból, Sopronban újra felmerült az igény arra, hogy az itthon már csak „mérsékelt lángon égő hagyományokat" újra felelevenítsék.

Sok minden kikopott a régiek szokásaiból, de a kilencvenes évektől újra van Bánfalván felvonulás, húzzák a zenészek a német talpalávalót, előkerülnek a szekrényekből a népviseletek, és még a templom is megtelik hívekkel.

Sajnos már nem az a templom, amelynek a templomszentelési évfordulóját idén is ünnepeljük. Az 1887-ben felszentelt „régi" templomot – nyolcvan évvel később – 1967-ben elcserélték… Igen, elcserélték. Mivel a kitelepítés jócskán megtizedelte a gyülekezetet, a maroknyira zsugorodott közösség nem tudta felújítani templomát, az épület állaga pedig egyre romlott. Sopron város a gyülekezetnek egy olyan cserét javasolt, amelyre nem lehetett – és nem is volt szabad – nemet mondani.

Cserébe a templomért az attól néhány száz méternyire található – szintén meglehetősen romos állapotban lévő – katolikus iskolát kapta meg a gyülekezet a városi tanácstól. Ennek az épületnek azonban nem volt tornya. A bánfalviak ma is könnyekkel küszködve mesélnek arról, hogyan bontották le elcserélt templomuk tornyát, és hogy szinte az egész falu (akkor már városrész) a torony tégláit pucolta. A megtisztított téglákat kis talicskákon hordták át „az iskolához", majd újraépítették a tornyot.

Az elmúlt hetekben ez a torony – 1967 óta először – megújult. Pompája azért is szembetűnő még a kevésbé elfogultak számára is, mert a templom sajnos nem lett felújítva, csak a hozzá épített torony. Az elnyert pályázat a torony renoválását és a fűtési rendszer korszerűsítését tette csak lehetővé. A bánfalviak öröme persze így is óriási, és sokan eljöttek a kétnyelvű hálaadó istentiszteletre azok közül is, akik 1967-ben ennek a toronynak a tégláit pucolták, talicskázták, vagy adogatták a kőművesek kezébe.

Az ünnepi istentiszteleten *Gabnai Sándor* esperes áldotta meg a tornyot és mindazokat, akiknek ez a torony sokat jelent.

Az ünneplés sem maradt el. A délután folyamán a gyülekezet ifjúsága saját készítésű „Luther-burgert", „Luther-sütit" és „Luther-puncsot" kínált a torony tövében, jelenlétükkel hirdetve azt, hogy még az ilyen – tagjait majdhogynem száz százalékban elveszített és a templomától megfosztott – kis közösségnek is lehet jövője.

■ Heinrichs Eszter

Ez hihetetlen: Ilia Mihály 80!

Pontokba szedett portrévázlat

1. Nyolcvanéves a nagy tanáregyéniség: *Ilia Mihály.* Erős szellemi példa, magányos közösségteremtő, aki irodalmi harcát végig egy helyen, a gyönyörű vidéki városban, Szegeden vívta. Ő ma az egyetlen férfi, akit semmi, senki nem torzított el, maradt a másokra figyelő szem, az örök segítőkészség. Mi, a közelében élők naponta megtapasztalhattuk, mennyire eltávolodtunk magunktól és másoktól, nem tudunk szót váltani a jóról, a szépről. A hazáról.
Ilia tanár úrról ma mindenki azt mondja Magyarországon, Erdélyben, a Vajdaságban, Kassán, Beregszászon és a nagyvilágban: egyszemélyes intézmény. Egyedüli példány (Kosztolányi-féle értelemben).

2. Lehetetlen, hihetetlen, hogy a *Tiszatáj* legendás vezetője *nyolcvanéves!* A jeles irodalomszervező és irodalmi levelező, „az elveszett elveszők közt örökös főszerkesztő / mindünknek holtunkig a tanár" – írta *Zalán Tibor.* Nemzedékek nagyszívű nevelője, melyek tagjai közül sokan kerültek szellemi életünkbe. Ilia Mihály sok évtizedes munkásságának legfontosabb érdeme, hogy ő volt az első, aki szóban és tetteiben arra törekedett, hogy a magyar kultúrát a maga egyetemességében értelmezzük és ítéljük meg.

Ilia jól érzékelte, hogy a határon túli magyarok sorsa elválaszthatatlanul összefügg a Trianon utáni sebzett közösséggel. Mindig törekedni kell a gond, a fogyatkozó öröm, az irodalom kibeszélésére. Amíg tehette, a rádióban, szegedi lapjában, az egyetemi katedráról, hozzászólásaiban, kritikáiban erre figyelmeztetett. És a világirodalomban páratlan, mindenre kiterjedő levelezésében.

3. „Ilia irodalomfelfogásának a kezdetek óta egyetlen mércéje volt/van – írta tanítványa, a szőlőillatú regények szerzője, *Ambrus Lajos* – : az esztétikai minőség." Ezt teljesítette ki mindenben. Szóban és írásban. Szeged íróival és szülőfalujával, Tápéval foglalkozó finom esszéivel. Mindenhová becsempészve egy darabot az életéből: becsületet, munkabírást, békességet, függetlenséget, lelkesedést, biztatást…

Nagyszerű útba indítói voltak, gazdag muníciót kapott tőlük: *Mészöly Gedeon, Koltay-Kastner Jenő, Klemm Antal Imre, Nyíri Antal, Halász Előd, Baróti Dezső* tanárként egyengették a fiatalember útját. *Bálint Sándor* tovább csiszolta tudását; *Péter László* bevonta *Juhász Gyula* műveinek kritikai kiadásába. Tizenhét éven át kötődött a *Tiszatájhoz,* 1972–75-ben főszerkesztőként a határon túli magyar irodalmat is bekapcsolta a hazai vérkeringésbe. A pártcenzúra csak megcsonkítva engedte *Balogh Edgárnak A „kisebbségi humánum" nézőszögéből* című esszéjét megjelenni, ezért távozott a folyóirat éléről. Lendülete, mindenre figyelése percre sem szűnt meg. Zsúfolt szobája polcain ott sorakoztak a környező országokban és a nyugati emigrációban élő írók művei. Aki akart, mint fogyhatatlan friss kenyérből törhetett egy darabot.

4. Nyolcvanéves a tudós tanár és szerkesztő. Egy különleges szellemiség hordozója. Mi ez? Nehéz megmagyarázni. De jó, hogy van Ilia Mihály – szilárd pont a gyűlölködő világban. Szüntelenül figyelmeztet bennünket kötelességeinkre, hogy soha ne feledjük, honnan jöttünk, mit bíztak ránk eleink.

Igazi régi iskola, ahol tanított: a József Attila Tudományegyetem. Egy tanár példa lehetett. Nagy és felelősségteljes terhet tett a vállára: antennás emberként dolgozhatott, sugározva magát a katedrán fáradhatatlanul. Bizony kevéske bérért, inkább szerelemből, ha már Isten odaállította a világ közepére. (Életfogytig tartó szolgálatra.)

5. Többen megfogalmazták már: Ilia Mihály neve kulcs volt szerte a világban. Juthattunk bárhová, eltévedhettünk, nevét kimondva megnyíltak az ajtók, kenyér és bor mellé szép szót is kapott a porlepte vándor. Szállást néhány éjszakára Londonban, Torontóban, Ottawában.

„Iránytű is volt – emlékezett *Jankovics József* –: a visszavezető utat is jelezte. Tudtam, ahol Ilia Mihály, arrafelé van, ott van Magyarország!"

Hál' Istennek él, várja a barátokat, akkor van Magyarország, Szegedet se lopták el. Jönnek a tanítványok, költők és más kapa-kasza kerülő, vidámszomorú népség. Lesznek nyolcvanan, nyolcszázezren… tizenötmillióan! És középen maga ül, kis időre, hogy lecsitítsa a zajos társaságot. Lassan halad a köszöntés, a vörösborok felbontása is várat magára, mert a csavaros dugóhúzók otthon maradtak. És Ilia tanár úr is beszél, szépen, lassan; rögtön szétosztja a verseskötéteket, regényeket, esszéket és tanulmánygyűjteményeket mint kötelező olvasmányokat. Mert ahogy csendesen mondja: tudásunk nem ér föl egy tápai gyógyfüvész bölcs szavaival.

6. Régi feljegyzését olvasom. Kopott, töredezett papírlapra írtam föl valamikor. Kedves íróját idézi, szavai ma is aktuálisak. „Az elmúlt két-három évben többször is *Marcus Aureliushoz* fordultam vigasztalódni. Úgy látom, e kornak talán nincs is szüksége arra az értelmiségire, nincs már lassan ötven éve, aki azt hiszi, hogy az egészre van hatása az ő munkálkodásának. A magát egy-egy politikai érdekcsoport mellé elkötelező, a részproblémákat gyorsan és látványosan megoldani tudó vagy ezt ígérő típus boldogul."

7. Nyolcvan év. A hosszú idő nem érdem, az viszont kivételes pillanat, hogy egy ország, aranyőszben tündöklő város köszönti a jeles napon. Úgy, hogy megelevenedjenek a költő sorai: „engedd elüljünk pár négyzetméter zsúfolt Európádban". A városszéli kockaház apró szobájában elidőzzünk még sokáig. Jó vörösborral köszönthessük Ilia Mihályt: *Isten éltessen, tanár úr!*

■ Fenyvesi Félix Lajos

Templom-újraszentelés Csanádalbertin

Zsúfolásig telt szeptember 13-án a hányatott sorsú csanádalberti evangélikus templom, amikor a helyi gyülekezet hálát adott az elkészült templomfelújításért. A hajdani tót gyülekezet a kitelepítések idején még többségi evangélikus közösség volt, mára szinte csak a szebb napokat látott épületek emlékeztetnek az elmúlt jobb időkre.

„Menjetek be kapuin hálaénekkel, udvaraiba dicsérettel! Adjatok hálát neki, áldjátok nevét! Mert jó az Úr, örökké tart szeretete és hűsége nemzedékről nemzedékre.” (Zsolt 100,4–5)

Ha az olvasó a *Google* térképén megkeresi a kicsiny csongrádi községet, hamar rátalálhat az evangélikus templom omladozó vakolatú, törött ablakú épületére. A *Google Street View,* vagyis *Utcakép* szolgáltatása Csanádalberti esetében a 2011. decemberi állapotokat mutatja. Valóban szomorú látványt nyújt a 2010-es vihar nyomait is viselő templom. Ehhez képest aki ma odalátogat, egy gyönyörű templomot talál a nemrég még omladozó helyén.

Az oltár előtt Lászlóné Házi Magdolna, Gáncs Péter és id. Kutyej Pál

Mi történt? A kicsiny közösség vezetése – élén *Szőcs Istvánné* presbiterrel – mert nagyot álmodni, és komolyan vette a bejárat fölött az ősök nyelvén olvasható zsoltárt az Úr örökké tartó szeretetéről és hűségéről. Pályázati forrás után néztek, hátha megmenthető a súlyos viharkárokat szenvedett épület.

Kérdésünkre Szőcs Istvánné elmondta, hogy a nagy károk enyhítésének egy részét – az ablakok javítását és a belső festést – még a biztosítási összegből fedezte a gyülekezet, de a súlyos külső károk kijavítását csak a Darányi Ignác Terv pályázatán elnyert mintegy húszmillió forintnyi támogatás tette lehetővé. (A pályázatot a berettyóújfalui *Gácsi József* írta. A tervező *Molnár Zoltán* volt Békéscsabáról, a kivitelezést pedig a Békés Bau Kft. részéről *Tóth András* végezte. A műszaki ellenőr *Szuda György* volt.)

Sajnos a torony elérésekor a munkások további súlyos sérüléseket fedeztek fel a toronysisak bádogozásában, amelynek orvoslását a pályázaton elnyert összeg már nem fedezte. A Déli Evangélikus Egyházkerület, a Nyugat-békési Evangélikus Egyházmegye, Csanádalberti önkormányzata, valamint a Négy-Határ 99 Kft. együttesen közel kétmillió forinttal egészítette ki a rendelkezésre álló forrásokat, hogy szeptember 13-án egy megnyugtatóan felújított templom fogadhassa az újraszentelésre egybegyűlteket.

Az ünnep egyben Csjernyik Maja keresztelője is volt

A SZERZŐ FELVÉTELEI

A megvalósult felújítás újra a falu ékességévé tette az épületet.

Az ünnepi alkalom bevezetőjeként *Kutyej Pál* helyettes lelkész köszöntötte a templomot teljesen megtöltő gyülekezetet.

A hálaadó istentiszteleten prédikáló *Gáncs Péter* püspök a 100. zsoltár alapján hangsúlyozta annak szimbolikus jelentőségét is, hogy a templomszentelési ünnepen keresztelőre is sor kerülhet. Az istentisztelet végén a Déli Egyházkerület lelkészi vezetője – a tótkomlósi gyülekezet ajándékaként – a 100. zsoltárnál kinyitott Bibliát helyezett az újraszentelt templom oltárára.

Csonka Zsuzsa beosztott lelkész hirdetéseit követően *Kiss Boglárka* szavalatával zárult az istentisztelet, melyet ünnepi közgyűlés követett *Dénes Erzsébet* egyházközségi felügyelő vezetésével. Ezen felszólalt, illetve köszöntőt mondott *Radosné Lengyel Anna* országosfelügyelő-helyettes, *Csjernyik Zoltán* polgármester, *Madarász Géza* egyházmegyei felügyelő és Szőcs Istvánné presbiter.

■ Kiss Tamás

Nyelvelés

Nem tudom, ki hogy van vele, én egyre nehezebben igazodom el az újabb és újabb betű- meg mozaikszavak, szakkifejezések világában. S most nem a bizonyos körökben szinte kötelező anglicizmusra gondolok (már megint külföldiül beszélnek – mondja ilyenkor szomszéd nénim), hanem a friss keletű magyar nyögvenyelősökre.

Évek óta szokjuk az ÁNTSZ-t, de sokan még ma sem tudják, hogy ez minek is a nyelvi „sűrítménye” (Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat), mert ők bizony változatlanul az SZTK-ba járnak orvosi vizsgálatra, az idősebbek meg egyenesen az OTI-ba.

Ez idő tájt, iskolakezdéskor pedig sűrűn olvasunk, hallunk a Klikről, a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ betűjeléről, amely egyelőre szinte csak negatív érzelmeket kelt az érintettekben. Sokan hosszú k-val is mondják, s talán nem véletlenül…

Minap, az MTVA betűjelét látva kitűzőmön, a szomszéd néni megkérdezte, hogy mit jelent az „A” a végén. Az MTV-t régóta ismeri, de ez az utolsó betű mindmáig rejtély számára. Miután felvilágosítottam, hogy a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap emblémája díszeleg a bilétámon, láttam a szemén, hogy hiszi is, meg nem is. A biztonság kedvéért azért elismételtette a megfejtést.

Már azt hittem, nem ér újabb meglepetés, de a hétvégi rádiózás közben ismét felkaptam a fejemet egy új kifejezésre. A *G7* gazdasági magazin előtt így figyelmeztette hallgatóságát a bemondó: „A műsor termékmegjelenítést is tartalmaz!” Már lement a műsor fele, de én még mindig azon tűnődtem, hogy mit is jelent ez a fránya szóösszetétel. Á, biztosan rosszul hallottam, legyintettem, mikor a következő magazinműsort is ugyanígy konferálták fel: „termékmegjelenítéssel”.

Napok óta kerülöm a szomszéd nénit, nehogy rákérdezzen.

■ Ozsváth Sándor

Huszonöt éve hunyt el Ratkó József

Ratkó József költő, drámaíró, könyvtárigazgató volt. Mélyről indult.

1936. augusztus 9-én, Budapesten született. Szülei egyszerű munkásemberek, apja lakatos, anyja pedig varrónő. Gyermek- és ifjúkora Pesterzsébethez, Vámosmikolához, Sándorfalvához, Miskolchoz, Parasznyához, Erdőbényéhez, Hajdúhadházhoz, Tiszadobhoz és Nyíregyházához kötődött. Volt lelenc, „gyermekvárosi polgár”, eltanácsolt egyetemista. Dolgozott állami gazdaságban, borpincészetben, dolgozott segédmunkásként, pedagógusként, újságíróként Nyíregyházán, majd könyvtárosként Nagykállóban.

Már ez a hosszú felsorolás is jelzi: nehéz, sokat próbált, küzdelmekkel tarkított és nehezített életpálya az övé. Helyzete, sorsa – főleg az indulásnál – nagyon hasonlított *József Attila* és *Makszim Gorkij* „startjához”.

A *Hetek* irodalmi csoport tagjaként indult, és eleinte főleg a *Napjaink,* a *Tiszatáj,* az *Alföld* és az *Új Írás* közölte írásait. Mivel „mélyről” jött, „mélységekben” gondolkodott, távol maradt tőle az elnagyolt, felszínes látás. Mívesen megfogalmazott valóságismeretét és őszinteségét, a szegények és szenvedők iránti szolidaritását saját életének nehézségei tették igazzá és hitelessé, költészetét pedig a szegénység és a közösség költészetévé.

A szegénység és a halál problémájával foglalkozva a megoldást a „kiírásban” és a szolidaritásban látta: az egyes ember problémáiról, nehézségeiről nyíltan kell beszélni és írni – vallotta. A halál és mindenféle megpróbáltatás, szenvedés ellen pedig a minél nagyobb emberi közösségekben kell felvenni a harcot, hadállásaiból visszaszorítani azt a minimális mértékűre.

Egy interjúban így nyilatkozott: „A költő, amire vállalkozik, akármilyen sürgős munkára, nem térhet ki két feladat elvégzése elől: 1. Föl kell mérnie, honnan jön, milyen erőtartalékai vannak. 2. Szembe kell néznie a halállal, hogy az ne zavarja munkájában.” (*Márkus Béla:* Vendégünk volt Ratkó József. *Hajdú-Bihari Napló,* 1970.)

Ratkó József nem tanulta, hanem megélte, személyében szenvedte végig költészetének, irodalmi működésének „alaptémáit”, ezért vált tartalmassá, hitelessé munkássága már életében. „A személyes sorson túl a kor emberének sorsa is ez, ezzel emelkednek a csak vele történt dolgok egy általánosabb érvényű gondolat kifejezésének lehetőségére.” *(Ilia Mihály)*

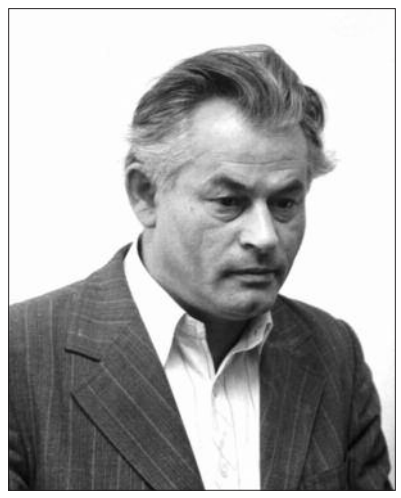

Néhány alkotása, néhány verseskötete: *Félelem nélkül* (1966); *Fegyvertelenül* (1968); *Egy kenyéren* (1970). Külön kell megemlítenünk a *Segítsd a királyt!* című színművét, amelynek egyes részleteit a Nagykökényesen táborozó hatvani olvasótáborban írta, és itt mutatták be a készülő mű keresztmetszetét először. A darab könyv formájában 1985-ben jelent meg.

Az események középpontjában *I. Szent István* áll az 1031. esztendőben, amikor már nem élt fia és kiszemelt utóda, *Imre* herceg. A király tragédiájában benne feszül a „Hogyan tovább?!” kérdése. Ki lesz az utód, és mi lesz a magyarság sorsa? Mögötte pedig ott van Ratkó József személyes tragédiája: nem sokkal azelőtt kellett eltemetnie fiát, *Attilát.*

Bőkezűen megajándékozott mindnyájunkat eszméltető verseinek, irodalmi alkotásainak, megnyilatkozásainak sokaságával. Sajnálom, hogy személyesen nem ismerhettem.

Elismerései: József Attila-díj (1969), Szabó Lőrinc-díj (1971), SZOT-díj (1975), Váci Mihály-díj (1979), Szép Ernő-díj (1985), illetve posztumusz Magyar Örökség díj (2006).

1989. szeptember 13-án hunyt el Debrecenben. Maradandót alkotott. Ratkó József „beírta magát” az irodalomba, sokak szívébe. Művei nemcsak irodalmunkat, kultúránkat gazdagítják, hanem ébren tartják a küldetés nagyszerűségét, a realitásérzéket, felelősségünk súlyát.

A hatvani fiatalokkal az olvasótábor rendezvényein több éven keresztül nyaranta találkozott. A város kulturális és művészeti vezetőivel tartotta a szívélyes, baráti kapcsolatot. Ezek a találkozások sokak számára jelentettek maradandó élményt és emléket.

„Állig szerszámban hadakoznak / csillagtalan, vékony szegények. / Értük halálig elszegődöm / énekes, mindenes cselédnek.” *(Jutok majd)*

Megtette. Halála után, 1989. november 18-án a Hatvani Közművelődési Egyesület felvette Ratkó József nevét. 1991-ben pedig a város önkormányzata utcát nevezett el róla.

A Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium március 19-én Ratkó-emléknappal és emléktábla elhelyezésével emlékezett meg halálának huszonötödik évfordulójáról.

■ Dr. Barcza Béla

Evangélikus lelkész volt a cigánykutatás úttörője

Az Evangélikus Hittudományi Egyetemen a 2013–2014-es tanévben indult el a *Bevezetés a cigánymisszióba* kurzus. Kevesen tudják, hogy a magyarországi cigánykutatás egyik úttörője, az első jeles tudós cigánykutató egy Szepes vármegyei evangélikus lelkész volt. *Augustini (ab Hortis) Sámuel* írta az első tudományos igényű ciganisztikai munkát. Mineralógusként és botanikusként is ismert. Nagylomnicon született 1729. augusztus 5-én, és Szepesszombathelyen halt meg ugyanezen a napon 1792-ben.

Dr. Szigeti Jenő

A 18. században *Mária Terézia* és *II. József* több rendeletet hozott a cigányok letelepítésére, amelyeket a hatóságok erőszakkal, elrettentő büntetések alkalmazásával hajtottak végre. A cigányoknak a falvak határában telepeket jelöltek ki, ahol kunyhókban (cigányputrik) laktak. Az addig vándormesterségből élő cigány kézműveseknek megtiltották új lakóhelyük elhagyását. Így az addigi megélhetésüktől megfosztották őket, mivel az edényjavítás, a fémmunkák végzése, a késélezés vagy a teknővájás folyamatos helyváltoztatást igényelt.

A szigorúan felügyelt intézkedések részleges sikerrel jártak. Végleg megmaradt a cigánytelepeken a cigányok egy része, azok, akik a helyi falusi lakosság szükségleteit kielégítve letelepültként is tovább tudták gyakorolni iparukat. Más részük viszont az erőszakos asszimiláció elől a nyugatabbi országokba vándorolt.

A 18. század folyamán keltette fel először a protestáns lelkipásztorok érdeklődését a cigányság saját nyelve és kultúrája, megegyezően a felvilágosodás korának általános tendenciájával. A papság is szélesebb körű műveltségre, a „világi tudományokban" való jártasságra törekedett. Közülük is kiemelkedett Augustini (ab Hortis) Sámuel, aki nem csak Magyarországon tekinthető úttörőnek.

Néhány életrajzi adat

Augustini Sámuel édesapja Poprádon volt lelkész. Sámuel Lőcsén végezte a gimnáziumot, és ugyanott conrector lett; azután a besztercebányai evangélikus iskolában történelmet és földrajzot, valamint latin és görög nyelvet tanult. 1746-ban Eperjesen jogi tanulmányokba kezdett, de teológiával váltotta fel őket. 1754-ben a wittenbergi egyetemre ment, fél év múlva azonban már Berlinben folytatta tanulmányait. 1757-ben hazatért, 1758. július 24-étől mint késmárki tanár a számtan és a bölcselet alapelemeire oktatta az ifjúságot.

1761. október 13-án szepesszombathelyi lelkésznek iktatták be, és csaknem harmincévi szolgálat után itt is halt meg.

A ciganisztikai kutatás alapművéről

Augustini legjelentősebb munkája valószínűleg a szintén evangélikus *Tersztyánszky Dániel* (1730–1800) által szerkesztett, *Allergnädigst Privilegierte Anzeigen aus sämtlich kaiserlich-königlichen Erbländern* című folyóiratban 1775–76-ban megjelent cikksorozata. A sorozat a *Von dem heutigen Zustande, sonderbaren Sitten und Lebensart, wie auch von den übrigen Eigenschaften und Umständen den Zigeuner in Ungarn* címet viselte, és a szakszerű cigánykutatás egyik korai remekművének tekinthető.

A Bécsben német nyelven 1771–1776 között megjelenő folyóiratról kevesen tudják, hogy nem német, hanem magyar olvasóközönség által támogatott lap volt. Ez volt az első önálló formában megjelenő folyóiratunk, hazai szerkesztők tollából és elsősorban hazai olvasók számára.

„Az e német folyóiratban megjelent, magyar tudóstól eredő néprajz a magyar czigányokra nézve alapvető munka, melynek lelkiismeretesen gyűjtött adatai még most is kézről kézre járnak" – írta Augustini sorozatáról száz esztendővel később *Ponori Thewrewk Emil* (1838–1917). A hagyományos cigányéletről máig sem született sikerültebb jellemzés, mint ez a két évszázada készült, legelső ismertetés.

Augustini munkája önálló könyvként több nyelven is megjelent. Magyarul 2009 januárjában *A magyarországi cigányok mai állapotáról, különös szokásairól és életmódjáról, valamint egyéb tulajdonságairól és körülményeiről* címmel látott napvilágot a Györffy István Néprajzi Egyesület és a Magyar Néprajzi Társaság kiadásában.

Ezt a cikksorozatot *Heinrich Moritz Gottlieb Grellmann* (1756–1804), a ciganisztika első európai hírű kutatója felhasználta a szerző nevének említése nélkül, hiszen a folyóiratban a cikk végén az „ad H" szignó szerepelt. Grellmann, akinek könyve bő két évtized alatt németül, angolul, franciául és hollandul is megjelent, munkájában – csaknem kétszáz oldalon át – szolgai módon követte Augustini Sámuel rendszerét. Néhány tévedését a 18. század végén és a 19. század elején meginduló kutatás helyesbítette.

Augustini Sámuel könyve úgy lett a ciganisztikai kutatás alapműve, hogy a szerző nevét néhány magyar tudománytörténészen kívül senki nem ismerte. Azt viszont jóformán senki nem említi az irodalomban, hogy a világ – mai ismereteink szerint – legrégebbi cigány nyelvű *Miatyánkja* – mindjárt két, markánsan különböző formában – e könyvben olvasható. Közülük az első, már Augustini Sámuel által is réginek tartott olyan romlott szövegű, hogy gyakorlatilag értelmezhetetlen. A második, mely Heinrich Moritz Gottlieb Grellmann nyomán a nyugat-európai szakirodalomban máig fel-feltünedezik, még napjainkban is kiválóan értelmezhető, egyértelműen a magyar nyelvi közeg és a protestáns vallásosság hatását tükrözi.

Miként tekint Augustini a cigányokra

A cigányok életmódjának kutatását Augustini Sámuel kezdeményezte. Először magyarországi megfigyelők adatai alapján közölt igen részletes, néprajzi értékű, átfogó leírást a cigányokról. A Bécsben megjelenő folyóiratban folytatásokban adta közre a cigányélet ismertetését. Álláspontja a felvilágosodás korának szellemét tükrözi. Szorosan kapcsolódik Mária Terézia cigánypolitikájához, aki 1761-től több rendeletben szorgalmazta a cigányok munkába állítását és nevelését. A cigány, „szabad életet" idealizáló – főként a 19. században általánossá váló –, romantikus irodalmi beállítással éles ellentétben Augustini tárgyilagosan megállapítja a hagyományos cigány gazdálkodás és viselkedés tarthatatlanságát.

A cigányok felemelését a társadalom kötelességének tekinti, és bízik ennek lehetőségében. A cigány ugyanúgy ember – írja –, mint bárki más: a természet jó tulajdonságokkal ruházta fel, és neveléssel megjavítható. Augustini a cigányt mint embert becsüli, de a cigány életforma maradi, társadalomellenes vonásait keményen elítéli.

Sorozatának bevezetőjében találóan mutat rá, hogy nem lehet a cigányságról általánosságban beszélni. Tény, hogy nagyszámú közös vonás található a különböző országokban élő cigányok között, de számos vonatkozásban mindenkori környezetükhöz alkalmazkodnak, ezért különböző csoportjaik erősen különböznek egymástól. Az erdélyi cigányok például kezük munkájából tartják fenn magukat, a magyarországiak naplopásból.

SZIJÁRTÓ ERNŐ FELVÉTELE

A cigányok fegyelmezetlenségét, elfogadhatatlan magatartását neveltetésükre vezeti vissza, mert az ember egyéniségét a nevelés alakítja ki, s a cigány gyermekek nem részesülnek megfelelő szülői nevelésben.

Alábbiakban röviden felvillantjuk, milyen leírást ad Augustini a cigányokról, életük egy-egy területéről.

Mindennapi élet

Az anya lepedőben a hátán hordja csecsemőjét, majd – alighogy megtanul járni – koldulásra és lopásra szoktatja. A gyermekek tízéves korukig mezteleneK. Tizenhárom-tizennégy éves korukban nősülnek. Csak nagyon kevesen vannak, akik később a hagyományos cigány életformával szakítani tudnak – állapítja meg Augustini.

Táplálékuk – ha hozzájutnak – főleg hús, gyakran döghús; ha nincs hús, főtt tésztán élnek. Kenyeret sohasem sütnek, csupán kéregetéssel szerzik. Parázsban sütnek egyfajta pogácsát. Szenvedélyes dohányosok és bagórágók.

A vándorcigányok sátorban laknak, de télire domboldalba barlangot vájnak, bejáratát deszkából eszkábálják össze. A barlangban addig ülnek a tűz körül tétlenül, amíg az éhség ki nem csalja őket.

A települt cigányok valamivel rendezettebb körülmények között élnek. Az esetek többségében azonban ők is megelégednek a rajtuk lévő ruhával és néhány nélkülözhetetlen használati tárggyal.

Háztartási felszerelésüket némi ágynemű, egy agyagfazék, vizeskorsó, vaslábas, egy (!) kanál, kés, legjobb esetben még egy tál alkotja. Mindig van náluk zsák a begyűjtendő holmi kedvéért.

Szék és ágy nincs a házban, a földön alszanak és étkeznek. A gyermekek nem sajátíthatják el a normális háztartási tevékenységet, mert nem látnak rá példát a családban.

Ruházatuk nyomorúságos, ugyanakkor keresik a feltűnőt: kedvelik az élénk színeket (a zöldet és pirosat), és rongyaik mellé meglepően sok aranyezüst ékszert viselnek. Váltó fehérneműjük nincs. Az asszonyok nem fonnak és nem varrnak: a ruhadarabokat kéregetéssel vagy egyéb úton szerzik be. Nem zavarja őket, hogy a viseltes ruha mérete nem reájuk szabott. Csizmát és kalapot csupán státusszimbólumként viselnek.

Testalkatukat tekintve Augustini cáfolja azt a hiedelmet, hogy rútak: arányos termetűek, és éppúgy sokféle arc fordul elő náluk, mint minden más népnél.

Munka, foglalkozások

Foglalkozásaik között megemlítendő a kovács- és lakatosmesterség. Szerszámaik: fújtató, üllő, csípőfogó, egy vagy két kalapács. Mindig földön ülve vagy guggolva dolgoznak, gyorsan és ügyesen. Kézügyességük azonban hiábavaló, mert bármilyen munkát végeznek, hiányzik belőlük a kitartás, szorgalom. Erdélyben az üstfoltozók különböző használati tárgyakat is készítenek, Magyarországon ez nem szokásuk.

Másik fő foglalkozásuk a lókupecség: beteg lovakat adnak el egészségesként.

Ritka kivétel a mesterséget folytató cigány: rostakészítő, csizmadia, faesztergályos. Erdélyben aranymosók. A múltban hóhérok is voltak. Az asszonyok ócska ruhával is kereskednek, főleg pedig jövendőt mondanak és kuruzsolnak. Kuruzslásuk puszta csalás, szögezi le a beszámoló (nem „népies gyógyítás", mint későbbi kutatók vélik).

Fő jövedelmi forrásuk a lopás (besurranó tolvajlás), amely szintén az asszonyok dolga.

Szociális készségek, nyelv, művészet, vallás

Erkölcsi téren igényszintjük alacsony: a becsvágy ismeretlen náluk. Ugyanakkor gyermekesen hiúak, és feltűnési viszketegségben szenvednek. Fecsegők, lármásak, veszekedősek. Nagy nyilvánosság előtt esnek egymásnak, botokkal nagyokat ütve – a levegőbe, és port szórva egymásra, de kárt nem téve egymásban, asszonyok és gyermekek bömbölése közepette.

A büntetés megszégyenítő voltát nem érzékelik. Tévedés, hogy egymást nem csapják be.

Ha törvény elé kerülnek, velük megy az egész csapat, és szörnyű jajveszékelést csapnak. Gyermekeiket majomszeretettel szeretik, de az indulatba jövő anya kegyetlenül elveri őket.

Mindez azonban nem természetükből folyik, hanem nevelésükből és hagyományaikból fakad – véli Augustini. Így tehát megváltoztatható, mint példák mutatják; bár tény – állítja –, hogy e példák száma rendkívül csekély.

A zenében mindenkori közönségük ízléséhez igazodnak: falun a parasztok hagyományos dalait adják elő, uraságoknál úri zenét. Ami az irodalom, a tudomány, a műveltség kérdését illeti, ezzel nyilván sohasem rendelkeztek, mert mindez nem tűnhetett volna el nyomtalanul.

Ugyanezt feltételezi Augustini életmódjukról: ahogy első európai megjelenésüktől fogva mindig és mindenütt ingyenélők voltak, ugyanez lehetett őseik hazájában is a helyzet. Mivel azt tapasztalják, hogy fáradságos munka és tanulás nélkül is meg tudnak élni, nincs szemükben értéke a tudománynak és a becsületnek. A tisztesség, hűség fogalmát sem ismerik, ezért katonának sem válnak be. Augustini utal arra, hogy régebben kémkedéssel és gyújtogatással vádolták őket, de józan kritikával megjegyzi, hogy ez kétes, mert kínvallatással csikarták ki belőlük.

Vallásuk nincs („a dög nem támad fel" – idéz egy cigány mondást), csupán színleg veszik fel a mindenkori környezet vallását. Halálesetnél hangos sírás-rívás folyik, utána különösebb népi szokások nélkül történik a temetés (ismét reális megfigyelés későbbi színes leírásokkal szemben!).

Nyelvük és eredetük kapcsán Augustini részletesen ismerteti az Utrechtben tanuló református *Wáli István* (1729–30 [?] – 1779), a dunaalmási lelkipásztor fiának megfigyelését, amelyről csupán ebből a forrásból tudunk. Wáli ismerte fel először a cigány nyelv indoeurópai eredetét és a cigányság indiai kapcsolatait.

Úgy látszik – írja Augustini –, bánatukat dalban panaszolják el, és lehetséges, hogy dalaik költői értéket képviselnek, de nyelvüket nem értjük (1776-ban még nem voltak nyelvi leírások!).

Azt a hiedelmet, hogy valaha hercegeik, királyaik vezették csapataikat, alaptalan kitalálásnak minősíti, de lehetségesnek tartja, hogy régebben valamiféle főnökeik voltak, akiknek választását a *Tzigányokról való história* című versezet alapján leírja. Ma már – írja – nincs lényeges szerepük a cigányok maguk választotta vajdáinak.

* * *

Augustini Sámuelnek – fentiekben röviden ismertetett – részletes leírása a ciganológiára a legutóbbi időkig hatott, és könyve hű tükre a 18. századi társadalom cigányokról alkotott képének.

Augustini további tudományos munkássága is figyelemre méltó. Ránk maradt két disszertációja, melyeket greifswaldi és berlini egyetemi tanulmányai alatt készített 1755-ben, illetve 1756-ban. Írt ezeken kívül botanikai és ásványtani műveket is, amelyek Bécsben jelentek meg. Bejárta a Tátrát, nagy ásványgyűjteményt állított össze. Megírta továbbá a Poprád folyó völgyének topográfiáját, amely csak halála után jelent meg.

A hajdanvolt evangélikus lelkipásztor személye az egyetemes magyar tudománytörténet szempontjából is jelentős.

A szerző adventista lelkipásztor, a Miskolci Egyetem professor emeritusa

Hűség, avagy rekviem egy madárijesztőért

Annak a szép belső-ferencvárosi Fesztyházaknak, ahol mi is lakunk, nincs kertje, csak egy nadrágszíjvékony kis udvara, egy-két díszfával s a bennünket a szomszéd háztól elválasztó falra felfuttatott vadszőlővel. Az említett szomszédoknak – írom ezt a legcsekélyebb irigység nélkül – sokkal nagyobb szerencséjük van: nekik egy tágas belvárosi kert jutott, sok-sok virággal, bokorral, pázsittal, pihenőpadokkal és nyári lakomákra alkalmas asztallal.

Panaszra nekünk se lehet okunk: kertjük szépségéből, a hajnali és esti madárkoncertből, egy aprócska fehér kutya és egy fiatal spániel vakkantásaiból s mindennapi életük kedves zsongásából jut nekünk is. Meg a friss levegőből és a jó illatokból.

Ennek a zivataros nyárnak azonban akadt a szomszédban egy áldozata, mondhatnám: hősi halottja. Egy ázott-tépázott állapotából kétszer is szerető gonddal „feltámasztott", de végül már gyógyíthatatlanul beteg madárijesztő. Szerencsére – az unokák kedvéért – mi még daliás korában lefényképeztük, de amióta eltűnt, a gyerekek újra és újra megkérdezik: „Nagymama, hol a madárijesztő, ugye, nincs semmi baja?"

Madárijesztő-mennyországról nem beszélhettem a kicsiknek – mert ilyen egyszerűen nem létezik. Arról azonban igen, hogy a szomszédok fabrikálta, kicsit az *Óz, a csodák csodája*-belire emlékeztető rongyemberke sem halt meg egészen, hiszen ott él a szomszédok szívében éppúgy, mint közülünk mindazokében, akik a nyár ezer nyűge-nyavalyája közepette is megszerették, ragaszkodtak hozzá, barátjuknak érezték.

A SZERZŐ FELVÉTELE

Ha kis madárijesztő-rajongóink egy kicsit idősebbek lennének, elmondanám nekik, érdeklődésük miért is hatott meg annyira most, az Úr 2014. esztendejében, amikor annyian dobják a sutba, feledik el egyik napról a másikra életük sokáig fontos szereplőit, szeretteit, legyen az életük társa, barát, kolléga, egyszóval akárki.

Nem csak és nem elsősorban az fogott meg kérdezősködésükben, hogy a gyermeki fantázia és játékosság bizonyítékának látom. Mert annál bizony sokkal többnek. Olyan hűségnek, amelyre mostanság az „igazi" felnőttek, a nem költők, a józanok vajmi ritkán képesek. Ez ugyanis nem egyéb, mint Lk 16,10 szép és egyszerű kiábrázolása: *„Aki a kicsiben hű, az a nagyban is hű."* S ez nekünk, még csak az öregség küszöbét átlépő nagyszülőknek szép és biztató ígéret. Ha már sokak szemében viharok tépte, vén madárijesztők leszünk, akkor is élnek majd körülöttünk olyan fiatalok, akik már kisgyermekként megértették a hűség lényegét.

Köszönjük, kedves Madárijesztő, hogy ebből kicsiknek és nagyoknak lecket adtál!

■ Petrőczi Éva

A hit és szeretet próbája

A múlt század hatvanas éveiben minden hónap utolsó vasárnapján feleségemmel egy budapesti gyülekezetben *Szikszai Béni* bácsi bizonyságtételét hallgattuk. A gyülekezet tagjai hozták el száműzetése helyéről, hogy beszámolhasson lelki tapasztalásairól. Tisztára suvikszolt bakancsban, sugárzó arccal tett bizonyságot. Bizonyságtételeinek egy része *Elvégeztetett!* című könyvében (Bethánia, Budapest, 1947) meg is jelent.

Egyik alkalommal a hit és a szeretet próbájáról mondta el tapasztalatait. A szeretetet és a kötelességet hasonlította össze. A kötelességet meg lehet győzni, hogy van időd, ráérsz, nem kell sietned, van még öt perced, maradj nyugodtan – hangzott a tanítása. A szeretetet azonban nem lehet befolyásolni, az nem tűr halasztást. Akit a szeretet hajt, annak nincs ideje várakozni. A lélekből, szeretetből fakadó szolgálatot ez jellemzi. Jézus is ezt veti az efezusi gyülekezet szemére: „Tűrtél, fáradtál, terhet hordoztál, béketűrő vagy, de nem szeretetből, hanem kötelességből."

Tegyük fel magunknak őszintén a kérdést: amit cselekszünk, szeretetből származik-e, vagy kötelességből? Szégyenkeznünk kellett a magunkban megszületett őszinte válasz miatt: gyakran csak kötelességből.

A szeretet azonban még nem hit – folytatta Béni bácsi. Amikor Mária Magdaléna Jézus sírjához ment, arról győződött meg, hogy Jézus teste nincs a sírban, de akkor nem jutott eszébe, amit Jézus mondott, hogy harmadnapon feltámad. Nem nyíltak meg szemei a hit látására, hogy hiszen megmondta, és most bekövetkezett. Mária szíve tele volt szeretettel Jézus iránt, de nem volt igazi, valóságos hite az Úr Jézusban még az üres sír láttán sem.

Azt kell tehát mondanunk, hogy lehet valakinek a szívében szeretet, mégsem bizonyos, hogy van hite is. Nyilván a Lélek gyümölcse a szeretet, de csak akkor igazi és valóságos, ha a Lélek gyümölcseként jelentkezik. Ne tévesszen meg bennünket, hogy valakiben szeretet van, mert lehet, hogy az csak jellemének Isten adta természetes vonása. Lehet az ember Krisztus nélkül is olyan, mint az aranykehely – kedves, vonzó, szeretteljes, szívét buzgóság fűti, de nem hitből való szeretet.

A kötelességérzet nehezen találja meg a kényes helyzet megoldását. A szeretet ezzel szemben fürge, találékony a legkényesebb helyzetekben is. Kivágja magát, megtalálja a megoldás útját. Akik kötelességszerűen dolgoznak munkahelyükön, olyanok, mint a meg nem olajozott kerék, amely nyikorog. Akiket viszont a szeretet fűt, olyanok, mint a golyóscsapágy, alig lehet megállítani őket, ha egyszer megindultak.

A szeretet megbénul egy időre a halál érintésére. Nem tudja, mit cselekedjék, merre van a kivezető út. Amikor egy asszony elveszíti a férjét, hiába van szívében gyermekei iránt nagy szeretet, a halál rémülete úgy megbénítja, hogy nem találja az élet értelmét, és idő kell, míg felocsúdik, hogy gyermekeiért is élnie kell.

Amikor az Isten szerint való bánat rászakad az emberre, és ebben a bánatban megtalálja a megigazulás útját, feltámad szívében az örök élet reménysége, az a reménység, amely nem szégyenít meg.

Béni bácsi szólt a bizonyságtevésről is. Sokan szégyellik a Krisztusról szóló bizonyságtevést, de ha azt látják, hogy valaki bátorsággal tesz bizonyságot, azonnal követni akarják. Ezek a hit merészei hiányoznak a mai világból. A mai keresztyének között sok a meghúzódó, eresz alá lapuló; nincs bennük bátorság, készség bizonyságot tenni Jézusról, inkább meglapulnak, rejtőzködnek. Nem mutatják magukat az ellenségnek.

Pál apostol viszont azt mondja az *Efezusi levélben:* „Álljatok hát elő, körülövezvén magatokat az igazság fegyvereivel!" Ne lapuljunk, és ne rejtőzzünk, hanem álljunk ki merészen! Komoly figyelmeztetés volt ez abban a politikai környezetben. Komolyan meg kellett vizsgálnunk magunkat: életerős-e bizonyságtevő életünk? Őszinte bátorságra kellett megújulnunk.

Isten ígéreteinek birtokosává nem az élmények tesznek, hanem a kijelentés. Isten igéjében ott vannak az örök életre, a bűnbocsánatra vonatkozó ígéretek. Sokan vannak, akik élményeket várnak, hogy azok által legyenek ezen ígéretek birtokosaivá. A kijelentés nélkül nem lehetünk birtokosai Isten ígéreteinek. Csak a Szentlélek jelentheti ki, ő győzhet meg arról, hogy Isten gyermekei vagyunk. A Szentlélek által támasztott belső megvilágosodás kitörölhetetlen és örök.

Isten gyermekeit a hitbeli meggyőződés sem elégítheti ki. Aki igazán szereti őt, az szemtől szemben való látásra sóvárog. Lelke a vele való együttlétre kívánkozik.

Mária nem ment haza akkor sem, amikor János látott és hitt, akkor sem, amikor az angyalokkal találkozott, amikor azok beszélgettek vele, mert ő többre vágyott. Mária Jézust kívánta látni, vele akart találkozni.

A lelki felismerés a néven szólítás nyomán támad. A pásztor nevükön szólítja az ő juhait. Csodálatos ez! A néma szólítás által a lélek megérzi: ez nekem szól, ez én vagyok. Csodálatos csengés van benne, amely nem a fülbe cseng vissza, hanem a szív mélyén talál visszhangra, és megérzi a megszólított, hogy ez az én Mesterem.

A bizonyságtétel igazi alapja a Jézus Krisztussal mint élő Megváltóval való találkozás. Péter és János is csak annyit tudott elmondani, amennyiről az emmausi tanítványok bizonyságot tettek: „Zavarban vagyunk, valamiféle emberek azt mondták, hogy Jézus nincs a sírban." Elmondták hűségesen, amit tapasztaltak.

Mennyire más lehetett Mária bizonyságtétele, aki azt mondta: „Láttam az Urat, beszéltem vele." Mit ér, ha elmegyek valahová, és azt mondom, hogy azt olvastam a Bibliában: Jézus feltámadt; vagy azt mondom a bibliaórán, hogy Jézus nincs már a koporsóban, hanem él, és találkoztam az élő Jézussal?

Megértettük: akkor lesz bizonyságtételünk életerős, győzelmes és tiszta, ha elmondhatjuk, hogy Jézus, a mi Urunk él, találkoztunk vele.

A Lélek által megáldott együttlétek voltak e találkozások, s mi boldog örömmel, lelki énekek énekléséve jöttünk haza éjnek idején, megújult lélekkel. Nagy szükségünk volt e megújító találkozásokra. Hála legyen a mi Urunknak, hogy ott lehettünk!

■ Szenczi László

HETI ÚTRAVALÓ

„Áldjad, lelkem, az Urat, és ne feledd el, mennyi jót tett veled!" (Zsolt 103,2)

Szentháromság ünnepe után a 14. héten az *Útmutató* reggeli és heti igéinek két kulcsmozzanata az Úristen dicsőítése és hálaadás minden tettéért; ám erre csak az képes, akit a Szentlélek elevenít meg. *„Akiket pedig Isten Lelke vezérel, azok Isten fiai. (…) Ha pedig gyermekek, akkor örökösök is: örökösei Istennek, és örököstársai Krisztusnak, ha vele együtt szenvedünk, hogy vele együtt meg is dicsőüljünk."* (Róm 8,14.17) „Magasztaljátok az Urat, mert jó, mert örökkévaló az ő kegyelme." (Zsolt 118,1; LK) S gyermekei vallják: „A bölcsesség kezdete az Úrnak félelme." (GyLK 728) Máriával együtt felismerik: *„…nagy dolgokat tett velem a Hatalmas…"* (Lk 1,49) És Dáviddal együtt énekelnek Isten irgalmáról, mert… (lásd heti igénk 3–5. versét). *Luther* így tanít: „Te hidd ingadozás nélkül, hogy Isten tud is, akar is veled is nagy dolgokat cselekedni! Csak ez a hit marad meg és jut el Isten nagyságos dolgainak valóságos megtapasztalására és ezzel Isten szeretetére, majd dicséretére." S a tíz leprás közül csak a samáriai volt az, aki *„amikor látta, hogy meggyógyult, visszatért, és fennhangon dicsőítette Istent. Arcra borult Jézus lábánál, és hálát adott neki. (…) És ezt mondta az Úr: Kelj fel és menj el, a hited megtartott téged."* (Lk 17,15–16.19) Pál hálát ad Istennek Timóteus képmutatás nélküli hitéért, s emlékeztet minket is: *„Mert nem a félelem lelkét adta nekünk Isten, hanem az erő, a szeretet és a józanság lelkét."* (2Tim 1,7) A meggyógyított vakot kizárták a zsinagógából, mert így dicsőítette ismeretlen gyógyítóját: *„Ha ő nem volna Istentől való, semmit sem tudott volna tenni. (…) Jézus… megkérdezte tőle: Hiszel te az Emberfiában? (…) Erre az így szólt: Hiszek, Uram. És leborulva imádta őt."* (Jn 9,33.35.38) Pál Filemon hitéért és szeretetéért is hálát ad, és közbenjár Onészimoszért, a megtért rabszolgáért, *„aki egykor neked haszontalan volt, most pedig neked is, nekem is hasznos. (…) Bizony, testvérem, bárcsak hasznodat vehetném az Úrban!"* (Filem 11.20) Mi „hasznos" gyermekei vagyunk az Örökkévalónak? Dávid neki köszöni a templom építésére összegyűlt önkéntes felajánlásokat: *„Áldott vagy te, Uram…, öröktől fogva mindörökké! (…) Most azért, Istenünk, hálát adunk neked, és dicsérjük a te fenséges nevedet. (…) Bizony, tőled van mindez, és csak azt adtuk neked, amit a te kezedből kaptunk!"* (1Krón 29,10.13.14) Az utolsó vacsora és a lábmosás után az Úr Jézus új parancsot adott övéinek: *„szeressétek egymást: ahogyan én szerettelek titeket, ti is úgy szeressétek egymást! Arról fogja megtudni mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretitek egymást."* (Jn 13,34–35) Megtudhatják ezt rólunk mások is? Pál állhatatosságra buzdítja a testvéreit, és hálát ad érettü(n)k: *„…akiket szeret az Úr, mert kiválasztott titeket Isten kezdettől fogva az üdvösségre a Lélek megszentelő munkája és az igazságba vetett hit által."* (2Thessz 2,13) Ezért: „Én lelkem, dicsérd Uradat, / Adj hálát szent nevének! (…) / Bízd rá minden reményed! // Ő nyújt kezet, és elvezet / A mennybe, üdvösségre." (EÉ 51,1.4)

■ Garai András

Mégis tartottak ünnepi istentiszteletet Káván

Az oltár előtt Buday Zsolt gyülekezeti lelkész

A Dél-Pest Megyei Egyházmegye lelkészi munkaközösségi ülésén azt a fájdalmas, de kényszerű döntést hozták, hogy a rossz időre tekintettel idén elmarad a szokásos egyházmegyei kávai ifjúsági biciklistalálkozó. A kávai evangélikus gyülekezet azonban szeptember 13-án, szombaton a templomban ennek ellenére megtartotta ünnepi istentiszteletét, amelyen a tíz éve megszépült templomért adtak hálát. Az ünnepi alkalom után pedig szeretetvendégséget szerveztek.

■ Süle Zsolt *felvételei*

Forrás: benyekavagyul.blogspot.hu

NAPOS OLDAL

Szerkesztette: Boda Zsuzsa

Mezei poszáta

A verébnél karcsúbb madár. A hím feje hamuszürke, szemgyűrűje és torka fehér, begyén és mellén rózsaszínű futtatás látszik. A tojó egyszerűbben színezett. Mindkét ivarra jellemző a szárnyon látható rozsdabarna mező.

Tartózkodási helye a nyílt területek bokrosai, a vadrózsával, galagonyával benőtt domboldalak, a tarvágások helyén felnövekvő fiatalosok, az árokparti bokrosok.

Vonuló madár. Tavasszal, áprilisban érkezik, a telet Afrikában, a Szaharától délre tölti. A hímek érkeznek először; területet foglalnak, és énekükkel igyekeznek párt csalogatni magukhoz.

MESÉLNEK AZ ÁLLATOK

RAJZ: BUDAI TIBOR

Daluk egyszerű csicsergés, gyakran nászrepülés közben hallatják. Felemelkednek, kicsit „táncolnak” a levegőben, majd ismét a bokrok közé ereszkednek. Jellemző rájuk a sűrűben gyakran hallatott „ved-ved-ved” hang.

A párok évente többnyire csak egyszer költenek. A korábban érkezett hímek fészekkezdeményeket építenek, a tojó ezek közül választ egyet, amelyet már maga fejez be.

A fészek mindig alacsonyan épül, száraz növényi részekből, pókhálószövedékekből. A csészét finom gyökerekkel, néha szőrrel bélelik. Találtam már mezeiposzáta-fészket lágy szárú növényekkel átszőtt, alacsony bokorágak között, árokpartot kísérő csalán- és ürömfoltokban.

A májusban lerakott öt-hat, zöldesszürke alapon foltozott tojáson a tojó egyedül kotlik. A fészket csak néha hagyja el, hogy táplálékot keressen.

A fészket elhagyó fiókák eleinte csak gyengén repülnek, a sűrűben bujkálnak. Szüleik önállósodásukig etetik őket. A párok néha kakukkot nevelnek.

A mezei poszáta tápláléka rovarokból és pókokból áll, de augusztustól nagyon sok bodzabogyót is fogyaszt.

Az őszi vonulás augusztus elején indul, a hó végén kulminál, és szeptember első felében ér véget. A madarak erősen felhíznak, éjszaka repülnek, egy-egy alkalommal körülbelül háromszáz kilométert tesznek meg.

A mezei poszáta korábban nagyon gyakori volt, mára egész Európában igencsak megfogyott.

Hazánkban védett, természetvédelmi értéke huszonötezer forint.

■ Schmidt Egon

Kérdések

1. Mit gondolsz, milyen súlyú egy mezei poszáta?
2. Vajon hány pár él hazánkban?
3. Hány nap alatt kelnek ki a fiókák?

Válaszok:
1. 14 gramm;
2. körülbelül kétszázötvenezer;
3. 12-13 nap alatt.

Különleges bibliai utazások

▶ Most induló hatrészes sorozatunkban különleges bibliai utazásokat elevenítünk fel. Mindegyik történethez egy-egy rejtvény is tartozik. A helyes megfejtéseket összegyűjtve, mind a hatot együtt küldjétek el szerkesztőségünk címére (1085 Budapest, Üllői út 24.). A borítékra írjátok rá: Gyermekvár.

1.

Amikor Jézus mennybemenetele és pünkösd ünnepe után egyre többen lettek Krisztus-követők, Saul elhatározta, hogy főpapi engedéllyel Damaszkuszban összefogdossa és megkötözve Jeruzsálembe viszi a keresztényeket. Bosszút akart állni rajtuk.

A damaszkuszi úton azonban hirtelen mennyei fény villant fel körülötte, ő pedig a földre esett. Hangot hallott, Jézus hangját:

– Saul, Saul, miért üldözöl engem?

– Ki vagy te, uram? – kérdezte ijedten Saul.

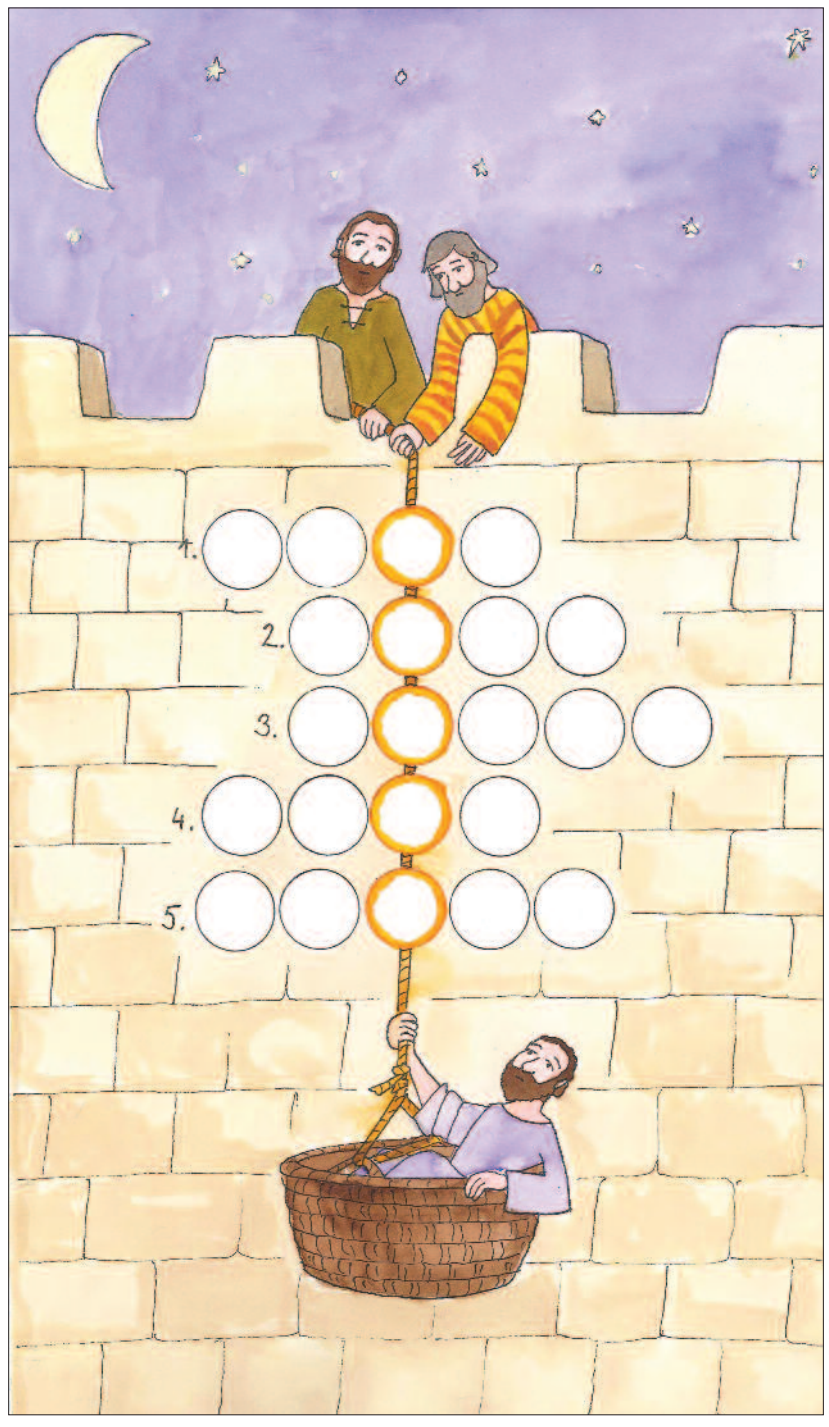

RAJZ: JENES KATALIN

– Én vagyok Jézus, akit te üldözöl. De kelj fel, menj be a városba, és ott majd megmondják, mit kell tenned!

A Saullal utazó férfiak döbbenten és szótlanul álltak, mert ők is hallották ugyan a hangot, de senkit sem láttak.

Saul ekkor felállt, kinyitotta a szemét, és rémülten tapasztalta, hogy megvakult. Úgy támogatták be a városba. Ott három napig nem látott, nem evett és nem ivott, csak imádkozott.

Damaszkuszban élt egy Anániás nevű tanítvány, akinek az Úr látomásban megparancsolta, hogy menjen el az Egyenes utcába, amelynek egyik házában Saul imádkozik. Tegye rá a kezét, akkor Saul majd visszakapja a szeme világát. Anániás egy kicsit vitatkozott, hiszen sok rosszat hallott már Saulról, de az Úr azt mondta neki:

– Menj, mert ő az én kiválasztottam. Az lesz a feladata, hogy a pogányok között hirdesse a megváltás üzenetét.

Ezek után minden úgy történt, ahogy az Úr akarta. Amikor Saul újra látott, megkeresztelkedett, és még néhány napig ott maradt a városban. Bizonyságot tett és prédikált a Megváltóról. A zsidók azonban nem bíztak benne, és elhatározták, hogy megölik. Még a városkapukat is éjjel-nappal őrizték, hogy ne tudjon megszökni.

A merénylet tervének a híre azonban eljutott Saulhoz. A tanítványok segítettek rajta: egyik éjjel titokban leeresztették egy kosárban a városfalról. Így menekült meg a megtért Saul, akit Pálnak is hívtak.

Oldjátok meg a keresztrejtvényt! A kötélen olvasható szó a megfejtés.

1. Így hívják azt az időszakot, amikor valaki nem eszik és nem iszik.
2. Ez vette körül Sault a damaszkuszi úton.
3. Saul visszakapta a … világát.
4. Pál eredeti neve.
5. Ebben utazott Pál azon a bizonyos éjszakán.

GYERMEKVÁR

HUMORZSÁK

– Képzeld! Beiratkoztam egy főzőtanfolyamra.
– És megehetitek, amit megfőztök?
– Muszáj…

* * *

– Apuci, segíts, légy szíves! A föcit tanulom, és sehogy sem találom a Kárpátokat!
– Anyádat kérdezd, Pistike, ő takarított.

* * *

– Ma a gyűjtőszavakról fogunk tanulni. Peti, tudnál nekem mondani egy gyűjtőszót?
– Persely.

* * *

– Képzeld, papa, a tanító bácsi ma kihívott a táblához!
– Remélem, nem vallottál szégyent?!
– Ugyan már! Ki nem tud letörölni egy táblát?

* * *

– Anya, le tudnád írni a nevedet csukott szemmel is?
– Igen, kicsim. Miért?
– Mert az ellenőrzőmbe kellene…

Bibliai állatok

1. Nóé óta a béke szimbóluma
   ***a)* galamb** ***b)* cet**
2. A pusztai vándorlásnál a zsidók egyik eledele
   ***a)* fürjek** ***b)* libák**
3. Absolon ezen lovagolt, amikor halálát lelte
   ***a)* ló** ***b)* öszvér**
4. Melyik állat nem szerepel a Sámsonnal kapcsolatos történetekben?
   ***a)* róka** ***b)* hal**
5. Keresztelő János pusztai eledele
   ***a)* fürjek** ***b)* sáskák**

Helyes megfejtések:
1. a; 2. a; 3. b; 4. b; 5. b.

Krisztusért és egyházáért – a Bethánia CE Szövetség

A múlt század első felében az ébredés nagy laikus mozgalma adott keretet a hívő népnek, hogy testvéri szövetségbe tömörülve töltse be Isten akaratát. Evangélikus, református és szabadegyházi hívek találkozhattak az összejöveteleken, így híd épült a különböző protestáns felekezetek között. A szövetség jelmondata: Krisztusért és egyházáért.

A CE Union (Christian Endeavor Union: Keresztyén Törekvés Szövetség) születési helye az észak-amerikai Portland volt. *Francis E. Clark* presbiteriánus lelkész gyülekezetének ötvennyolc fiatal tagjával együtt 1881-ben írta alá azt a nyilatkozatot, amelyben elkötelezték magukat, hogy Jézus Krisztust mint Megváltójukat fogják életükkel szolgálni. Ez azt jelentette, hogy keresztyén közösségben, ifjúsági szövetségben kívántak együtt munkálkodni.

Észak-Amerikában gyorsan gyarapodott a szövetség, majd az egész világon létrejöttek tagszervezetei. 1902-ben már ötvenkétezer szövetségben három és fél millió (!) tagja volt a szervezetnek szerte a világon.

Magyarországon 1900-ban *Szabó Aladárné* alakított egy gyermekszövetséget, majd *Szabó Aladár* és *dr. Kecskeméthy István* református teológiai tanárok – hívő testvérekkel együtt – 1903-ban megalapították a Bethánia Egyletet. Miután szervezetük felvételét kérték a CE Világszövetségbe, evangélizációk, konferenciák, csendesnapok, bibliaórák és személyes bizonyságtételek útján gyorsan növekedett a szövetség ismertsége, gyarapodott az itthoni tagság.

A Bethánia Egyletben mindig fontos volt a laikus hívők szolgálata. A lelkészek mellett az ő munkájuk nyomán lett ébredés, terjedt a Krisztusban mint Megváltóban való hit. A múlt század első felének sokféle nehézsége sem tudta megállítani az egylet folyamatos erősödését, taglétszámának növekedését.

Az evangélikus körökben jól ismert *Pauer Irma* volt egy időben az egylet titkára, aki később, 1924-ben megalakította a Fébé Evangélikus Diakonisszaegyesületet. *Podmaniczky Pál* evangélikus teológusprofesszor és későbbi felesége, *Vargha Ilona* a Bethánia egyik alkalmán találkozott.

A SZERZŐ FELVÉTELE

A református *dr. Csia Sándor* orvosnak, a Bethánia egyik vezetőjének meghívására az 1930-as évek végén Budapestre érkezett a skót futballista, *James Stewart* laikus evangélizátor. *Sréter Ferenc* evangélikus lelkész „második ébredése" az ő igehirdetésein történt. Így írt erről dr. Csia Sándor: „Abban láthatólag is óriási volt Stewart hatása, hogy az ő példáján fellelkesedve, ettől kezdve addigi evangélizátoraink fokozatosabb tevékenységbe kezdtek, s ekkor indult nagyon megáldott munkájára Sréter Ferenc evangélikus lelkész is."

Olyan erővel indult el és folytatódott a lelki munka, hogy – a gazdasági világválság és a két világháború ellenére – a negyvenes évek végére hatalmas ébredés lett az országban.

Isten állt az ébredés mögött több olyan szervezet általa összehangolt szolgálata nyomán, mint a Fébé, a Bethánia, a Keresztyén Ifjúsági Egyesület (KIE), a Magyar Keresztyén Diákok Szövetsége, a Baráti Kör, a Soli Deo Gloria (SDG) református diákmozgalom és több más társaság az egyházakon kívül. Sok szép lelki ének született akkortájt, és került be a magyar hívő énekkultúrába. A nevezetes *Halleluja* énekeskönyvet harmincezres példányszámban adta ki a Bethánia Egylet.

Az egylet tagjai komolyan elkötelezték magukat a Krisztust követő életmód mellett. Nem új egyház alakult a Bethánia Egylet keretében, hanem minden tag lelkiismeretesen munkálkodott a maga felekezetében, az ébredést igyekezvén szolgálni.

Minden megtért hívő ember tagja lehetett az egyletnek, aki vallotta, hogy Krisztus megtisztította őt a bűntől, kiragadta a sátán hatalmából, örök életet adott neki kegyelméből, és részesült a Szentlélek ajándékában.

A tagok Isten iránti hálából vállalták a szolgálatot, a hit terjesztésének önfeláldozó módján, Krisztus szeretetének megjelenítését a hétköznapokban – odaszentelt életükkel.

Az 1948-as év az egylet tevékenységének csúcspontja, amikor Budapesten harminckét templomban tartottak evangélizációs alkalmat, és Alcsúton, illetve Vaján három-öt ezer fős konferenciák voltak.

1950-ben a Bethánia Egyletet ugyan feloszlatták mint szervezetet, de a tagok – hűséges imádkozó és Krisztust követő emberekként – házi csoportokban találkozgattak. Ma is vannak hívő testvérek, akik az akkori nehéz időkben jutottak hitre, és őrizték a lángot.

A rendszerváltást követően, 1990-ben azonnal megalakították – Bethánia CE Szövetség néven – a korábban feloszlatott egylet jogutódját, amely még abban az évben a CE Világszövetség tagjává vált. Azóta is folyik tovább rendületlenül a lelki munka.

Piliscsabán a szövetség fenntartásában működő Lelkiszolgálat Háza *(képünkön)* ad lehetőséget – alkalmanként maximum ötvenhét fő részére – csendesheteken a lelki épülésre, megtérésre.

Budapesten, a IX. kerületben az Angyal utca 30. sz. alatt az A30 ifjúsági pinceklub szolgál fiatalok rendszeres heti alkalmainak megtartására. Ezeken kívül Budapesten a Salétrom utcai református gyülekezet ad otthont imaóráknak, ifjú házasok összejöveteleinek, bibliaóráknak. Miskolcon, Debrecenben, Hajdúszoboszlón, Hajdúböszörményben, Vaján és Szegeden vannak még rendszeres alkalmai a szövetségnek.

Az eddig megismerteken kívül érdemes – a teljesség igénye nélkül – emlékezni régebbi tagokra: *Molnár Mária, Ferenczy Jenő, Sallay István, Szikszai Béni, Bütösi János püspök, dr. Kiss Ferenc, Ablonczy Dániel* – valamennyien „az ébredés emberei".

A Bethánia CE Szövetség iratmissziója nemrég újra kiadta a *Halleluja* énekeskönyvet megújított tartalommal – az első kiadás már el is fogyott. *Fénysugarak* címmel napi Biblia-olvasó kalauzként szolgáló áhítatoskönyvecskét is megjelentetett a rendszeresen megjelenő *Új Mustármag* című hírlevél mellett. A kalauzban Kárpát-medencei szerzők segítenek megérteni Isten napi üzenetét.

A Bethánia CE Szövetségben való tagság feltétele a fogadalomtétel. A fogadalom szövegét érdemes megismernünk: „Mivel a Megváltó engemet annyira szeretett, hogy a keresztfán meghalt érettem, én is szeretni akarom őt, s iránta való hálából életemet neki szentelem. Bízva az ő erejében, komolyan törekszem mindig azt cselekedni, ami őneki, az én Uramnak és Megváltómnak kedvére van. Igyekszem valódi keresztyén életet élni, főként abban a körben és helyzetben, amelybe ő állított. Igéjét mindennap olvasom, mindennap imádkozom, az istentiszteleteket rendesen látogatom. Isten országának előmenetelén munkálkodom, mint a …. (város neve) Bethánia CE keresztyén szövetség tagja a szövetséggel szemben vállalt kötelezettségemnek eleget teszek."

A 20. századi magyar belmisszióban jelentős tevékenységet folytatott a Bethánia CE Szövetség. Ma öt földrész huszonkilenc országában létezik ez a szervezet, és tagjai igyekeznek a fogadalomban elmondottak szerint Megváltójuknak szentelt, bizonyságtevő életet élni.

Imádságban hordozzuk a Szíriában, Libanonban és Iránban élő keresztyén testvéreinket, akiknek most különösen nehéz hitvalló életet élni országukban.

■ Takács Ferenc

„Emlékezz vissza az egész útra, amelyen vezetett Istened, az Úr…" (5Móz 8,2)

Kétségkívül a Bethánia Egylet (CE Szövetség) volt a múlt századi lelki ébredés legmeghatározóbb és legdinamikusabb mozgalma. Személyesen is érintett vagyok, mert 1946-ban az alcsúti ifjúsági konferencián lettem tudatos keresztény. *Takács Ferenc* írása hat és fél évtizednél régebbi emlékeket keltett életre bennem…

A múlt század első felében igen jelentős evangélikus személyiségek is tagjai voltak a Bethánia Egyletnek, példának okáért – többek között – *Gáncs Aladár* lelkész (*Gáncs Péter* elnök-püspök nagyapja), *Túróczy Zoltán* püspök, *báró Podmaniczky Pál* professzor. „Pody bácsi" 1920–1923 között a Bethánia Egylet lelkésze is volt, Túróczy Zoltán pedig – arnóti szolgálatára visszagondolva – a következőket vetette papírra: „… ha azután falusi csendes magányomban rám nem talál a Bethánia, s evangélizáló lendületével magával nem sodor, akkor aligha leszek az, ami vagyok." (*Túróczy Zoltán: Íme!* Szabó–Uzsaly Ny., Győr, 1933, 206–207. o.)

Amikor én 1947-ben tagja lettem a szövetségnek, akkor már csak egy evangélikus lelkész volt aktív tagja : *Sréter Ferenc* budavári lelkész.

Sallay István lelkész halála után, 1940-ben a református *Szikszai Béni* lett az egyesület főtitkára. Az ő határozott vezetése alatt lett az egyesület „zárt közösségi mozgalommá". Ahogyan Takács Ferenc is írja, az 1948. év volt a Bethánia Egylet tevékenységének a csúcspontja. Akkor rendezték meg a protestáns felekezetek a „harmadik nagy-budapesti evangélizációt".

Farkas János atyai barátom, aki résztvevője volt ezeknek az alkalmaknak, ezt írja egyik dolgozatában: „1944. Benne vagyunk a második világháborúban. Ez év pünkösdje előtt Budapesten 32 templomban egyidejű alliansz jellegű evangélizációra került sor. Ezt követte 1946-ban a második (ennek témája: »Miért maradtál meg?!«) és 1948-ban a harmadik nagy-budapesti evangélizáció. Az országon végigviharzott háború akadályozta, egyelőre megbénította a szolgálatokat, de a munka végső fokon nem szűnt meg."

Ez a harmadik nagy-budapesti evangélizáció három hétig zajlott. Az első héten városszerte imaközösségek könyörögtek naponta az evangélizáció áldásáért, és közel egymillió (!) röplapot osztottunk szét a városban. Akik ezt a szolgálatot vállalták, azok egy hétig mindennap ugyanabban az órában, ugyanott osztogatták a hitébresztő szövegű röplapokat.

Én a Gyulai Pál utcai központban a nyomdából kikerülő lapokat csomagoltam, és az expediálásban segítettem. Akkor jött a meglepő hír, hogy az evangélikus *Molnár Gyuszi* barátunkat – aki akkor talán még egyetemista volt – valaki pofon ütötte a röplaposztogatás közben.

Ez már jelzés volt arról, hogy mit várhatunk az elkövetkezendő időben. Ez ugyanis a „fordulat éve" volt! A kommunisták nyíltan átvették a hatalmat. Megkezdődött az ateista állam vallás- és egyházellenes harca…

A második héten minden protestáns templomban egyhetes evangélizációt tartott valaki. Mindenütt ugyanaz volt a téma. Engem – érettségi előtt álló gimnazistaként – a Szilágyi Dezső téri református templomba küldött ki az egyesület. Ott a karzaton voltam „rendező".

Csak egyetlen református templomban nem volt evangélizáció, *Bereczky Albert* lelkész Pozsonyi úti templomában. Őt ugyanis még ebben az évben püspökké választották. Ő volt a Dunamelléki Református Egyházkerület első „haladó" – vagyis az államhatalomhoz lojális – vezetője.

Sajnos az evangélikus rendezvényekről nem volt tudomásom. De úgy sejtem, hogy *Zászkaliczky Pál* fóti esperes-lelkész Deák téri evangélizációja ennek a nagy-budapesti akciónak a keretében került megrendezésre. Azt viszont tudom, hogy ennek az evangélizációnak a gyülekezetben maradandó hatása volt.

A harmadik héten volt a záróevangélizáció a fasori református templomban.

Minden este valamelyik protestáns felekezet lelkésze tartott bevezető szolgálatot, az óra második felében pedig az igehirdetést egész héten Szikszai Béni tartotta. Úgy emlékezem, hogy több ezerre becsültük a résztvevők számát. Ennek a hatalmas gyülekezetnek természetesen csak egy része fért el a templomban; a nagy udvaron és a gyülekezeti házban szintén több ezren zsúfolódtak össze. Az igehirdetéseket hangszórók közvetítették.

Én ismét rendezői feladatokat kaptam. Az emeleti gyülekezeti teremben kellett segítségére lennem azoknak, akik igényelték. Feledhetetlen emlék, amikor este, szürkületkor megindult haza a tömeg, és énekelték az evangélizáció énekét: „Halld, az ég harangi zengnek / messze földön szerteszét, / hírül adva mindeneknek / Isten üdvüzenetét…"

A templommal szemben lévő épületben orosz katonák voltak. Minden este nyolcan-tízen kijöttek a kertkapuhoz, és csodálkozva nézték a fellelkesült tömeget, és hallgatták a sodró erejű éneket.

Ebben az évben az alcsúti konferencián háromezer fiatal jött össze. A MÁV külön szerelvényt indított Bicskére. Itt már gimnazista fiúk csoportját vezettem frissen érettségizett diákként. Ezt a hatalmas tömeget kis csoportokra osztottuk, hogy mindenkivel személyes kapcsolatba kerülhessünk.

Nagyon egyszerű körülmények között éltünk. Sátrakban a földön, szalmán feküdtünk, és nagy katonai kondérokban főzték nekünk az egyszerű ételt. A részvételi díj meghatározott mennyiségű liszt, cukor, bab, zsír és tojás volt. És némi kis pénz a kenyér vásárlására. De ezek a körülmények senkit nem zavartak. Felemelő érzés volt együtt lenni ennyi fiatallal.

Életünk gondjaival és problémáival kínlódtunk, megkötözöttségeinkkel és bűneinkkel viaskodtunk. Várakozással fordultunk Isten igéje felé. És kerestük kérdéseinkre a választ.

Tudom, hogy „emlékeznünk kell régiekről", de nem a múltból élünk. Isten gyermekeinek nagyon komolyan és odaszántan kellene összefogniuk és könyörögni a Szentlélekért, hogy hozza el a lelki ébredésnek egy új, sodró idő-szakát.

■ id. Pintér Károly
nyugalmazott evangélikus lelkész

HIRDETÉSEK

GLS – nemzetközi vezetői csúcskonferencia

Az Amerikából indult *Global Leadership Summit* (GLS), azaz nemzetközi vezetői csúcskonferencia október 3-án és 4-én Magyarországra is megérkezik. Helyszíne: Sportkastély, 1188 Budapest, Kisfaludy utca 33/c.

A rendezvény előadói között köszönthetjük: *Bill Hybelst,* a Willow Creek Community gyülekezet alapítóját és vezető lelkészét • *Patrick Lencionit,* a The Table Group alapítóját, elnökét, sikerkönyvszerzőt • *dr. Henry Cloud* klinikai szakpszichológust, vezetési tanácsadót • *Liz Wisemant,* a Wiseman csoport elnökét, sikerkönyvszerzőt • *Colin Powell* volt amerikai külügyminisztert • *Bonót,* a *U2* együttes énekesét és zeneszerzőt • hazai előadóként *dr. Velkey György* kórházigazgatót, a Magyar Kórházszövetség elnökét.

További információ, regisztráció, jegyrendelés honlapunkon: *gls-hungary.org*

Evangélikus műsorok a Magyar Televízióban

Szeptember 21-én, vasárnap a Magyar Televízióban, az M1-en 9.50-kor kezdődik az *Evangélikus magazin,* melyet szeptember 24-én, szerdán a Duna World csatornán 15.45-kor megismételnek. Szerkesztő *Nagy László,* rendező *Horváth Tamás.*

* * *

Szeptember 21-én, vasárnap a Magyar Televízióban, az M1-en 10.15-től *Evangélikus ifjúsági műsort* láthatunk, melyben közreműködik a *Ferencvárosi Kántorátus.* Az adást szeptember 22-én, hétfőn a Duna World csatornán 15.45-kor megismétlik.

* * *

Szeptember 21-én, vasárnap a Magyar Televízióban, az M1-en 10.25-kor *Bibliai jelenetek könyvkötéseken* címmel *Rozsondai Marianne* mutatja be a reformáció korának és az azt követő időszaknak bibliai ábrázolásait a korabeli könyvek kötésein. Szerkesztő *Nagy László,* rendező *Nemes Takách Ágnes.*

Vizsoly eljött hozzánk

Szeretettel meghívjuk Önt és kedves családját az *Európai kultúránk gyöngyszeme* című, magyar bibliatörténeti és -ismereti kiállításra. Témája: a Károli-Biblia útja öt évszázadon át. Vendégkiállító a Stoica Florian Biblia Liga (Németország) és *dr. Szentágotai T. Lóránt.* Fővédnök *dr. Berecz Ágnes,* a Ráday Gyűjtemény igazgatója.

A kiállítás helyszíne: Éden Völgye Galéria, Budapest IV. ker., Görgey Artúr u. 10.

A kiállítást szeptember 25-én, csütörtökön 18 órakor megnyitja *dr. Pecsuk Ottó,* a Magyar Bibliatársulat főtitkára és *dr. Ősz Farkas Ernő,* a Hetednapi Adventista Egyház Dunamelléki Egyházkerületének elnöke.

A kiállítás megtekinthető hétfőtől péntekig 11-től 18 óráig, szombat-vasárnap 10-től 18 óráig.

Istentiszteleti rend • 2014. szeptember 21.

Szentháromság ünnepe után 14. vasárnap. Liturgikus szín: zöld.
Lekció: Lk 17,1–19; 1Móz 28,10–19. Textus: Róm 7,4–6. Énekek: 225/461., 47.

Budavár, I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv., szász emlékistentisztelet) Kézdi Zorán; de. 10. (német) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) dr. Fabiny Tamás; du. 6. Balicza Iván; **Fébé, II., Hűvösvölgyi út 193.** de. fél 10. (úrv.); **Sarepta, II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. Veperdi Zoltán; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. 10. (úrv., Sarepta-születésnapi hálaadó istentisztelet) Sztojanovics András; **Csillaghegy–Békásmegyer, III., Mező u. 12.** de. 10. (úrv., összegyülekezés napja) Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. Jakab Béla; **Újpest, IV., Lebstück M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **Káposztásmegyer, Megyeri Klub, Megyeri út 207.** de. 9. Solymár Péter Tamás; **Deák tér, V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Zászkaliczky Péter; de. 11. (úrv., kantátazenés istentisztelet) Cselovszky Ferenc; du. 6. (úrv.) megálló nevű ifjúsági istentisztelet; **Fasor, VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Aradi György; **Józsefváros, VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. (úrv.) Gombkötő Beáta; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (úrv., szlovák) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Gombkötő Beáta; **Ferencváros, IX., Gát u. 2. (katolikus templom)** de. 11. (úrv.) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. Benkóczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) dr. Blázy Árpád; de. fél 11. (úrv., zenés istentisztelet) dr. Blázy Árpád; du. 6. (vespera) Gáncs Tamás; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. Gáncs Tamás; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Balicza Iván; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Keczkó Szilvia; de. negyed 12. Keczkó Szilvia; **Angyalföld, XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Grendorf-Balogh Melinda; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamásné; **XIV., Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamásné; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Régi Fóti út 73. (nagytemplom)** de. 10. Ponicsán Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Rózsalevél u. 46.** de. fél 11. Kulcsár Márton János; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. Kulcsár Márton János; **Árpádföld, XVI., Menyhért u. 42. (református templom)** du. 3. Kulcsár Márton János; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Nagyné Szeker Éva; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Nagyné Szeker Éva; **Rákoscsaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Kovács Áron; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. Kovács Áron; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. Kósa László; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. Kósa László; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Deák László; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Deák László; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. (úrv.) Hokker Zsolt; **Soroksár, XXIII., Otthon Közösségi Ház, Szitás u. 112.** du. 4. Győri János Sámuelné; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. (úrv.) dr. Lacknerné Puskás Sára; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza; **Mátraszentimre-Bagolyirtás, Jókai u. 7-9., Fébé Názáret-temploma** de. fél 12. dr. Barcza Béla.

Összeállította: Balla Mária

In memoriam Székely Levente

(1961–2014)

Mint arról a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház – lapzártánk után érkezett – gyászjelentéséből olvasóink az *EvÉlet* múlt heti számából már értesülhettek, szeptember 6-án elhunyt a barcasági Tatrang evangélikus lelkipásztora. A hosszas betegség után, mégis váratlan hirtelenséggel távozott *Székely Levente* az anyaországban is sokak (sokunk) közeli ismerőse, barátja volt. Múlt szerdán tartott temetésén – többek között – *D. Szebik Imre,* a Magyarországi Evangélikus Egyház nyugalmazott püspöke is búcsúzott a nagy formátumú szolgatárstól, akinek gyászistentiszteletén *Adorjáni Dezső Zoltán,* a romániai evangélikus egyház lelkészi vezetője hirdette a vigasztalás igéjét. Az alábbiakban *Simon László* apácai lelkipásztor búcsúbeszédéből idézünk.

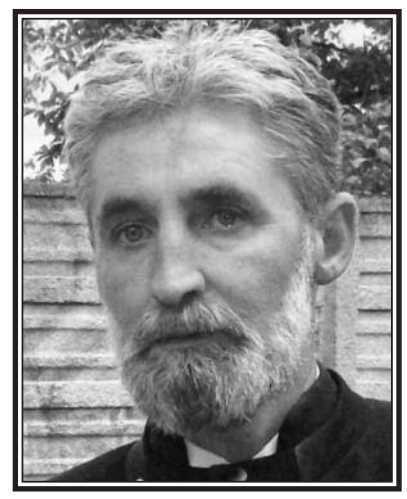

Székely Levente 1961. október 23-án született Szásztyúkoson. Gyerekkorát Halmágyon és Fogarason töltötte, és ugyanitt végezte elemi, majd általános iskolai tanulmányait is. A középiskolát Székelyudvarhelyen végezte. Ezután hét évig Fogarason, a Kémiai Kombinátban dolgozott. 1987-ben felvételt nyert az Egyetemi Fokú Egységes Protestáns Teológiai Akadémiára Kolozsváron.

1991-ben cserediákként Magyarországon az Evangélikus Teológiai Akadémián tanult, ahol sok emberrel ismerkedett meg, és életre szóló barátságokat kötött.

A sikeres lelkészi vizsga után 1992-ben Halmágyba kapott kinevezést, és három évig itt teljesített lelkészi szolgálatot. Mindig szeretettel beszélt a „szülőfaluról", melynek szépségét és a lelkészi lak vendégszeretetét sok bel- és külföldi testvér élvezhette.

1989-ben házasságot kötött *Hencz Melindával,* huszonötödik házassági évfordulójukat nemrég ünnepelték. 1992-ben született *Örs* fia, majd 1998-ban *Tas.*

1995 szeptemberétől Tatrangon teljesített lelkészi szolgálatot, ahová 1996 októberében iktatták be mint parókus lelkészt. Az itt végzett 19 évi szolgálat alatt 133 alkalommal keresztelt, 220 ifjút oktatott és konfirmált, 86 alkalommal esketett, 364 embert kísért minden földiek utolsó útjára, hirdetve sírjuk mellett az evangéliumot. Ott volt sok-sok gyülekezeti tag és család elindulásánál, nyomon követte életútjukat, de jelen volt eltávozásukkor is.

Az istentiszteleti alkalmak és kazuális szolgálatok mellett a gyülekezetszervezést is fontosnak tartotta. Beindította a vasárnapi iskolát, összegyűjtötte az ifjakat, ünnepélyeket szervezett a gyülekezet számára, minden alkalommal színesítve az egyházi esztendő ünnepeit, valamint nemzetünk történelmének jeles évfordulóit.

Gyülekezetei számára testvérkapcsolatokat kötött és ápolt: Magyarországon a nagytarcsai és az orosházi gyülekezetekkel, Dániában Hoven-Ilderhede gyülekezeteivel. Kapcsolatba lépett egy lengyel evangélikus missziói központtal is, amellyel a „cipődoboz-akciót" valósította meg. Ennek eredményeképpen a Brassói Egyházmegye félezernél több – két és tizenöt év közötti – gyermeke részesülhetett karácsonyi meglepetésben.

Székely Levente a presbitérium segítségével megszervezte az egyházi ingatlanok karbantartását is: templomot restaurált, ravatalozót épített, vendégházat bővített, csángó szobát hozott létre, és folyamatosan szépítette és rendben tartotta ezek környezetét.

Jelen volt a közösséget érintő rendezvényeken. Aktív résztvevője és értelmi szerzője volt a 2014-ben szervezett háromfalusi hagyományok ünnepének, és lelkesen szervezte a templom százhetvenöt éves jubileumát is…

Munkásságára jellemző, hogy mindig szem előtt tartotta hívei lelkének munkálását is. Barátai számára is mindig maradt ideje, lett légyen az egy reggeli kávé, egy telefonhívás, születésnapi és névnapi köszöntés vagy találkozás. Mindig megragadta az alkalmat, hogy bátorítson, erősítsen, csitítson vagy együtt örüljön.

Fiatal kollégái számára sokszor az útmutató szerepét vállalta, idősebb kollégákkal az együttműködés lehetőségét kereste, fontosnak tartva a lelkészek közösségének építését.

A mindenható Isten életének ötvenharmadik esztendejében szólította el.

Megdöbbentő az eltávozás hirtelensége. Ki gondolta volna, hogy röpke két hét, és aki volt, már nincs. Aki szólt, már néma. Aki családja és barátai mellett állt, most koporsóban fekszik. Aki gyülekezetét vezette, azt most gyülekezete kíséri utolsó útjára.

Nehéz, szinte lehetetlen ezt felfogni. Vigasztalást találni nem lehet sehol, csak Istennél, aki így szól igéjében: *„…ha a külső emberünk megromlik is, a belső emberünk mégis megújul napról napra."* (2Kor 4,16)

■ Simon László

HIRDETÉS

Az adakozás örömteli útjai

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Nagy Bence

Nem tudom, mennyire vannak tisztában a kedves olvasók azzal, hogy ha elmennek a Magyar Vöröskereszt által szervezett véradások valamelyikére, akkor megkapják a Ments Életet Alapítvány kis, névjegyméretű kártyácskáját is, amelyen egy személyre szóló kód van. A kódot az alapítvány weboldalán kell megadni, és a nevünk beírása után egy névre szóló oklevelet kapunk, amely arról tanúskodik, hogy önkéntes véradóként épp az imént mentettük meg három ember életét.

A véradás amúgy is meseszerű: az embert egy halom csokoládéval kínálják csak azért, mert ad valamit a sajátjából úgy, hogy közben nem is érzi annak a hiányát.

Nem kérdés, hogy beteg embertársainknak szükségük van a vérkészítményekre, és hogy az önkéntes véradásnak fontos szerepe van abban, hogy ezek rendelkezésre is álljanak. A Vöröskereszt igyekszik is éppen ezért naprakész nyilvántartást vezetni az önkénteseiről, akiket SMS-ben értesítenek, ha az adott városba szerveznek véradó napot. Eszközeik között azonban valószínűleg előkelő helyet foglal el a fenti kis oklevél, amelyet a legtöbben biztosan örömmel osztanak meg ismerőseikkel. Sőt abban az esetben, ha a Facebook-azonosítónk felhasználásával történik mindez, automatikusan bekerül az oklevél képe az ismerőseink üzenetfolyamába, és mindenki láthatja, milyen hőstettet vittünk véghez.

Szó se róla, de e sorok írója is megmentett tegnap három életet, ma pedig ennek tudatában nyugodtan tud foglalatoskodni arról szóló cikke megírásával, hogy a modern marketing eszköztárában szerepelnek hatékony és kedves eszközök.

Az adakozás haszna nem vonható kétségbe. És nem kell feltétlenül a szegény özvegyasszony két fillérjére – azaz teljes vagyonára – gondolni, mert már a legkisebb jótékonykodás is jótékony hatással van ránk.

Richard Wiseman, a britek sztárpszichológusa írta le *59 másodperc* címmel magyarul is megjelent könyvében, hogy kutatások igazolták az adományozás személyes boldogságunkra gyakorolt pozitív hatását. A könyv az élet különböző területeiről tartalmaz hasznos tanácsokat, amelyek az önsegítő könyvekkel ellentétben mind tudományos kutatási eredményekre épülnek, a címe pedig sokatmondó: a fejezetek végén megpróbálja egy percnél kevesebb időben összefoglalni a legfontosabb tanulságokat.

Az adakozással kapcsolatban még megemlíti, hogy nem kell feltétlenül pénzbelinek lennie, egyetlen nap öt nem anyagi természetű kedvessége is rendkívül hasznos boldogságérzetünk szempontjából.

Rohanó világunkban viszont az is nehézségek árán lehetséges csak, hogy megfelelő időt tudjunk szánni a jótékonykodásra. Egy szervezet azonban parádésan egyszerű módot talált ennek a megoldására: a *Tab for a Cause* (tabforacause.org) egy böngészőhöz letölthető kiegészítőt fejlesztett, amely minden egyes új lap aktiválásánál megnyílik. Így a telepítésétől kezdve, ha új oldalt szeretnénk megnyitni, akkor nem egy üres oldal vagy a könyvjelzőink vagy más gyári beállítás lesz látható, hanem a *Tab for a Cause* által kínált felület, amely csupa hasznos dolgot tartalmaz. Egyrészt számos gyorsindító gombot helyezhetünk el rajta, másrészt olyan eszközöket ad, mint a jegyzettömb, a Google-kereső, a beágyazható Google-naptár, harmadrészt izgalmas vagy meditatív képeket is megjelenít.

Az egész pedig úgy kapcsolódik az adakozáshoz, hogy az oldalon hirdetések is megjelennek, és a szervezet az ebből származó bevételeket osztja szét az előre meghatározott célokra. E célokat jelenleg öt csoportba osztják: emberi jogok, ivóvíz, oktatás, egészségügy, környezet. A célok alá pedig különböző szervezetek támogatása tartozik – az ivóvíz például a *Water.org-ot* takarja, míg az oktatás egyik célpontja a *Room to Read,* amely harmadik világbeli településeken épít ki könyvtárakat.

Minden egyes új böngészőablak megnyitásáért egy szívet kapunk, ha pedig ismerőseink is csatlakoznak a mi meghívásunkra, akkor kétszázötven szívvel növekszik a számlálónk. Ezekből a szívekből költhetünk a fenti célokra, és a szervezet ez alapján határozza meg, hogy melyik célterület mennyi támogatást fog kapni. Időről időre szintet is lépünk, így maga a rendszer egy jól kitalált adományozó játéknak is tűnik.

A *Tab for a Cause* idővel jókora hatást érhet majd el. Tavaly még csak 5688 személy éves ivóvízkészletéről gondoskodtak, és 182 holdnyi esőerdőt mentettek meg, de mivel jó és izgalmas kezdeményezésről van szó, ez a hatás csak nőni fog…

■ N. B.

HIRDETÉSEK

Meghívó országos papnétalálkozóra

Szeptember 26–28. között *„…de mondd, hány perc az ünnep?”* címmel országos papnétalálkozót rendezünk Balatonszárszón. Szeretettel várjuk az aktív lelkészek feleségeit!

Felvételi tájékoztató a Deák téren

A Deák Téri Evangélikus Gimnáziumba (1052 Budapest, Sütő u. 1.) a 2015/16-os tanévre felvételizni szándékozó diákok és szüleik számára szeptember 27-én, szombaton 10 órakor felvételi tájékoztatót tartunk. Ezen az alkalmon az iskola igazgatója számol be a szülőknek iskolánk működéséről, hagyományairól és a felvételi rendszerről. A gyerekek pedig diákjaink segítségével ismerhetik meg az iskolát.

Szeretettel várjuk az érdeklődő, most 4. és 8. osztályos tanulókat szüleikkel együtt!

Beszélgetés Konok Tamás festő- és szobrászművésszel

Az Ars Sacra Alapítvány tisztelettel meghívja Önt szeptember 22-én, hétfőn 18 órára *Konok Tamás* Kossuth-díjas festő- és szobrászművésznek a Magdolna-toronyban megtekinthető, *Utak a transzcendens felé* című kiállításához kapcsolódó beszélgetésre a Budavári Önkormányzat aulájába (1014 Budapest, Kapisztrán tér 1.). A művésszel *Fabiny Tamás* evangélikus püspök beszélget.

A kiállítás szeptember 20-ától 28-áig, naponta 10–18 óra között tekinthető meg.

Harangtorony-újraszentelés Maglódon

„Erős torony az Úr neve, oda fut az igaz, és védelmet talál.” (Péld 18,10) Szeretettel meghívjuk a Maglódi Evangélikus Egyházközség felújított harangtornyának újraszentelésére. A szlovák–magyar nyelvű ünnepi istentisztelet szeptember 27-én, szombaton délután fél 4-kor kezdődik templomunkban (Sugár út 79.). A szentelés szolgálatát *dr. Cserhátiné Szabó Izabella,* az Északi Evangélikus Egyházkerület püspökhelyettese végzi. Közöttünk szolgál *Gulácsiné Fabulya Hilda* országos szlovák lelkész, *Győri Péter Benjámin* esperes.

Maglódi Evangélikus Egyházközség

Nyitott templomok napja

A szeptember 20-i nyitott templomok napjának programja a debreceni evangélikus templomban (4025 Debrecen, Miklós utca 3.):
14.00: Templomtörténeti kiállítás a templom 125 éves jubileuma alkalmából.
15.00: Perem – Az élményteológia helyszíne: Beszéljenek Istenről az ízek! • Orgonakoncert *Bessenyei Dorottya* orgonaművész előadásában; közreműködik *Takács Ildikó* (ének) és *Versánszky Ildikó* (hegedű).
16.00: *Dr. Joób Árpád* – a magyar népzene mulattató anyagából összeállított – könyvének bemutatója zsíros kenyérrel tálalva. • A Láthatatlan Színház *Érintések* című előadása. (Előzetes jelentkezés szükséges: lathatatlan@jelenletmuhely.hu)
A programokon való részvétel ingyenes az érdeklődők számára!
Hívogatjuk a gyülekezethez nem tartozó ismerőseinket is!

HITOKTATÁS, NYUGDÍJTÖRVÉNY ÉS SOK MINDEN MÁS

Egy hajóban esperesek

Szokás, hogy az évi négy esperesi tanácskozás közül az őszi ülés többnapos. Ezúttal a révfülöpi Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központ volt a helyszíne a szeptember 7–9. között megtartott esperesi konferenciának, amelyen több aktuális kérdés is terítékre került. A tanácskozás egyhangúságát egy balatoni sétahajókázással oldották a résztvevők. A nyitóáhítatot *ifj. dr. Hafenscher Károly* tartotta, míg a tanácskozás többi igeszolgálatát *Lupták György, Szabó András* és *Bencze András* esperesek.

FOTÓ: ROSTÁNÉ PIRI MAGDA

Elsőként Hafenscher Károly, az oktatási központ igazgató lelkésze, a zsinat lelkészi elnöke – aki a kormány által életre hívott Reformáció Emlékbizottság munkáját miniszteri biztosként segíti – a bizottság feladatairól, terveiről szólt. Tavaly októberben a protestáns kulturális esten jelentette be *Balog Zoltán,* az emberi erőforrások minisztere, hogy a reformáció kezdete ötszáz éves jubileumának méltó megünneplése érdekében emlékbizottságot hoznak létre. (A protestáns egyházak delegáltjai mellett a római katolikus egyház részéről *Pápai Lajos* győri megyés püspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia alelnöke vesz részt a bizottság munkájában.) Az évente kétszer ülésező grémium négy munkacsoportot – kulturális, tudományos, stratégiai és vallásközi – hozott létre annak érdekében, hogy a jubileum kapcsán minél hangsúlyosabban tudják ismertté tenni a protestantizmus kissé elfelejtett értékeit. A jubileumi évben konferenciát, koncerteket, kulturális rendezvényeket szervezenek, de a Magyar Nemzeti Múzeumban is nagyszabású kiállítás nyílik majd. Több könyv és kiadvány megjelentetését is tervbe vették. Az eseményfolyammal a fiatalabb korosztályok felé is nyitni szeretnének, a programokat pedig tudatosan nem Budapest-központúan tervezik.

Az esperesi tanácskozáson több idei nagyobb lélegzetű rendezvény értékelésére is sor került. Az országos lelkészkonferenciáról *Kondor Péter* esperes, a szarvasi munkaévkezdő tanácskozásról *dr. Lackner Pál,* a püspöki tanács referense, míg az idei Szélrózsa országos evangélikus ifjúsági találkozóról *Mesterházy Balázs* harkai lelkész, Szélrózsa-atya beszélt.

Többségében pozitív visszajelzések érkeztek ezekkel a rendezvényekkel kapcsolatosan, de néhány kritikai vélemény is elhangzott. Az országos konferenciák esetében a résztvevők számának csökkenése, továbbá a lelkészek „jelentkezési morálja” hagyott némi kívánnivalót maga után… A Soltvadkerten rendezett Szélrózsára 2375-en regisztráltak, több mint kétszer annyian, mint a két évvel ezelőtti rendezvényre. A legnagyobb létszámban a 18–30 év közötti fiatal felnőttek érdeklődtek a találkozó iránt.

Cservenák Anna Mária főkönyvelő az elmúlt év novemberében létrejött Zelenka Pál Evangélikus Szolidaritási Alappal kapcsolatos tapasztalatait osztotta meg az esperesekkel. Mint mondta, a bevezetett új rendszerhez a lelkészek és a gyülekezetek is jól alkalmazkodtak. Kisebb zökkenőket leszámítva az alap jól működik.

Bárdossy Tamás, a gyülekezeti és missziói osztály hittanreferense a hitoktatással összefüggő aktuális kérdéseket vette sorra. Miután bevezették az iskolákban a kötelező hit- és erkölcstanoktatást, alapvető változások következtek be – mondta. Változás az is, hogy ettől a tanévtől kezdve a hitoktatással kapcsolatos szervezési feladatok az országos irodához kerültek. Ezzel nagy adminisztratív terhet vettek le az esperesek válláról.

Az előterjesztést és az élénk vitát követően az esperesi kar két javaslatot is megfogalmazott, amelyeket a püspöki tanács és az országos presbitérium elé terjesztenek jóváhagyásra.

Koczor Tamás, a Deák Téri Evangélikus Gimnázium iskolalelkésze *Templom és iskola* címmel az iskolalelkészek helyzetéről, szolgálatáról tartott vitaindító előadást.

A révfülöpi esperesi konferencia utolsó blokkjában *Krámer György* országos irodaigazgató tájékoztatta az espereseket az Üllői úti székház küszöbön álló felújításáról, az egyszázalékos felajánlásokról, illetve a pályázatok helyzetéről. *Németh Zoltán* lelkész, az országos iroda nemrégiben megalakult gyülekezeti és missziói osztályának vezetője pedig terveit ismertette, és bemutatta az új osztály munkatársait.

■ Kiss Miklós

HÍREK, HIRDETÉSEK

Pedagóguskonferencia

„Aki tehát vallást tesz rólam az emberek előtt, arról majd én is vallást teszek mennyei Atyám előtt…” (Mt 10,32)

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület 14. pedagóguskonferenciáját rendezi október 3–4-én Pápán, a Gyurátz Ferenc Evangélikus Általános Iskolában. Részletes program és jelentkezési lap az iskola honlapján érhető el: *gyuratz.lutheran.hu*

GYÁSZJELENTÉS

„…akik Istent szeretik, azoknak minden javukra szolgál, azoknak, akiket örök elhatározása szerint elhívott.” (Róm 8,28)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy édesanyánk, *Reidl Sebestyénné* született *Schäfer Erzsébet* augusztus 23-án, életének 104. évében csendben, békésen elaludt. Temetése 26-án volt a belecskai temetőben. A *Harangszó,* majd az *Evangélikus Élet* hűséges olvasója volt.

Gyászolják lányai és szerettei.

APRÓHIRDETÉS

Budapest X. kerület, Gépmadár utcában 50 m²-es lakás eladó. 20/824-3056.

Meghívó őszi csendesnapra

Szeretettel várunk minden érdeklődőt szeptember 27-én a Sarepta Evangélikus Szeretetotthon templomába (Budapest II. ker., Ördögárok u. 9.), ahol az EKE (Evangélikusok Közössége az Evangéliumért) közösség tartja őszi csendesnapját. A nap témája: *Jézus nevében.* A program 10 órától 16 óráig tart. A szervezők frissítőkről gondoskodnak, de ebédet, kérjük, mindenki hozzon magával.

Csillaghegyi összegyülekezés

A Csillaghegyi Evangélikus Egyházközség szeretettel hívja híveit és barátait szeptember 21-én a békásmegyeri templomba (1038 Budapest, Mező u. 12.) az összegyülekezés napjára. Délelőtt 10 órakor az istentiszteleten *Donáth László* prédikál. Délben közös ebédre várjuk vendégeinket. 14 órakor: *Az embermentő katonaszökevény: tizenöt éve halt meg Tátrai Vilmos* – a hegedűművészre családja emlékezik. Tátrai Vilmos hegedűjén *Gabora Gyula* játszik, *Fülöp Zsuzsanna* (szoprán) énekel.

Az alkalomra a belépés ingyenes, adományokat jó szívvel fogadunk.

Nyugdíjas lelkészek találkozója a Nyugati Egyházkerületben

Szeretettel hívjuk és várjuk a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület nyugdíjas lelkészeit, házastársaikat, valamint lelkészözvegyeinket szeptember 30-án, kedden 10 órára egyházkerületünk székházába, a nyugdíjas lelkészek hagyományos találkozójára.

Részvételi szándékukat, kérjük, legyenek szívesek jelezni a püspöki hivatalban a 96/200-063-as vagy a 20/824-4222-es telefonszámon.

A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület elnöksége

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból szeptember 21-étől szeptember 28-áig

VASÁRNAP

9.00 / Pax Tv
Evangélikus istentisztelet a budavári templomból
9.30 / ZDF (német)
Evangélikus istentisztelet közvetítése Hamburgból
9.50 / M1
Evangélikus magazin
10.15 / M1
Evangélikus ifjúsági műsor
10.25 / M1
Bibliai jelenetek könyvkötéseken
21.15 / Duna World
Gasztroangyal – Pilis
22.45 / Duna Tv
Szimfonik Live Kolozsváron (koncertfilm)

HÉTFŐ

5.15 / M1
Hajnali gondolatok
8.00 / Duna Tv
Isten kezében
13.30 / Kossuth rádió
Erős vár a mi Istenünk!
Az evangélikus egyház félórája
15.45 / Duna World
Evangélikus ifjúsági műsor
18.30 / M1
Az Élet menete
23.25 / Duna Tv
Négy lábbal a földön (magyar dokumentumfilm)
0.00 / M2
Az A38 hajó színpadán: Palya Bea (koncertfilm)

KEDD

15.45 / Duna World
Élő egyház (vallási híradó)
19.39 / Kossuth rádió
„Ragyog a mindenség” Részletek a Kaláka együttes lemezéről
20.00 / Pax Tv
Kút (élő interaktív műsor)
Műsorvezető: Deák László evangélikus lelkész
21.25 / Duna World
A válogatás (magyar dokumentumfilm)
Titkosszolgálat a határon túl
2.30 / Duna Tv
Hagyaték
„Hívogatom az élőket” – A harang

SZERDA

9.10 / Duna Tv
100 kép a XX. századból
Jesse Owens
13.30 / Kossuth rádió
„Tebenned bíztunk eleitől fogva…”
A református egyház félórája
15.30 / Duna Tv
Büszkeségeink, a hungarikumok
A herendi porcelán
15.45 / Duna World
Evangélikus magazin
21.40 / M2
Testvérek (amerikai filmdráma, 2009)
22.25 / Duna World
Magyar elsők
Az első magyar tévéadás

CSÜTÖRTÖK

13.30 / M1
Dávid – Michelangelo márványóriása (olasz dokumentumfilm)
15.30 / Duna Tv
Szép, szőke szerelmünk, a Tisza (magyar ismeretterjesztő sorozat)
A történelem partjain
19.25 / Kossuth rádió
Tetten ért szavak
Balázs Géza műsora
21.05 / Pax Tv
Bach: János-passió
23.35 / Duna Tv
MüpArt classic
Bartók-est a Művészetek Palotájában

PÉNTEK

10.35 / Pax Tv
Pilátus (koncertfilm)
11.25 / Agnus Rádió (Kolozsvár)
Lélekhangoló
Az Evangélikus Rádiómisszió műsora
(agnusradio.ro)
15.15 / Pax Tv
Veszteségből nyereség, nyereségből győzelem
Dr. Bagdy Emőke előadása
22.15 / Duna World
Szabadság tér ’89 (történelmi magazinműsor)
1.20 / Duna Tv
Néprajzi értékeink
A szentesi tekerőlant

SZOMBAT

6.25 / Duna Tv
Élő egyház (vallási híradó)
8.40 / Duna Tv
Hagyaték
Budapest ostroma és a kitörés
11.10 / Pax Tv
A Poézis együttes új dalai (koncertfilm)
15.30 / Szent István Rádió (Észak-Magyarország)
Ökumené – Testvéregyházak félórája
Benne: *Lélekhangoló*
(szentistvanradio.hu)
15.50 / Duna World
Itthon vagy! Magyarország, szeretlek! (élő körkapcsolás)

VASÁRNAP

8.00 / Civil Rádió (Budapest)
Lélekhangoló
Az Evangélikus Rádiómisszió műsora
(civilradio.hu)
9.00 / Pax Tv
Evangélikus istentisztelet a budavári templomból
9.05 / Duna Tv
Napok, évek, évszázadok
Tőkéczki László műsora
9.30 / Bartók rádió
Musica sacra
Lickl János György művei
11.25 / Duna Tv
Beavatás
Az ismeretlen Isten
17.25 / Duna World
Liszt Ferenc és a Pesti Vigadó

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (szeptember 21.)
Ezért tehát nem vagytok többé idegenek és jövevények, hanem polgártársai a szenteknek és háza népe Istennek. Ef 2,19 (Zsolt 144,15b; Lk 17,11–19; Róm 8,/12–13/14–17; Zsolt 146) Nem kell, hogy kétségek gyötörjenek. Nem vagyunk idegenek. Nem kell elkeserednünk, ha olykor magányosnak érezzük magunkat azon a helyen, ahol Krisztus küldötteiként, keresztyén emberekként idegenül, jövevényként állunk. Az apostol szava biztat: nem vagy egyedül akkor sem, ha Krisztus uralmát valahol csak egymagad képviseled, mert az élő Istenhez tartozol, aki mint a legnagyobb hatalom van mindig mögötted és veled.

Hétfő (szeptember 22.)
Mert mindnyájan Isten fiai vagytok a Krisztus Jézusban való hit által. Gal 3,26 (2Móz 19,5; 2Tim 1,1–6/7/; 2Krón 20,1–26) Milyen csodálatos rádöbbenni, hogy az ember gyermeki helyzetben van az Istennel szemben. Mint gyermek ráhagyatkozhat egészen az Atyjára, gondtalanul élhet. Bármikor szólhat hozzá, kérdezhet tőle. Ha hibázott, akkor is hozzá menekülhet, és vele mindennap újat kezdhet. Mindig otthon van az Atyja mellett, az atyai házba mint a sajátjába léphet. Tudja, hogy szereti az Atyja, csak jót kaphat tőle, mindig a javát akarja.

Kedd (szeptember 23.)
Amikor meghallotta Jób három barátja, hogy mennyi baj érte őt, eljöttek a lakóhelyükről… És mellette ültek a földön hét nap és hét éjjel; de egyik sem szólt hozzá egy szót sem, mert látták, hogy milyen nagy a fájdalma. Jób 2,11.13 (Róm 12,15; Jn 9,24–38/39–41/; 2Krón 26,1–23) A könny a fájdalom szent joga. Nem kell szégyellnünk. Jézus sem szégyellte a könnyeit, amikor sírt barátja, Lázár sírja mellett. Szabad sírni a síróval, együtt érezni a szomorkodóval, Isten színe előtt állva. Hiszen az igazi vigasztalás nem feltétlenül abban van, hogy az Úr úgyis megszabadít minket, hanem abban a tudatban, hogy még a mélységben, a fájdalomban, a betegségben is velem van az Isten. Itt is ő az Úr!

Szerda (szeptember 24.)
Jézus Krisztus mondja: Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok, és meg vagytok terhelve, és én megnyugvást adok nektek. Mt 11,28 (Ézs 61,1.3; Filem 1–16/17–22/; 2Krón 28,1–15) Jézus önmagához hív bennünket. Ne tévesszük el az irányt! Nem új törvényre, nem új tanításra, nem nagyobb hatalomra van szükségünk, hanem Jézusra, a vele való személyes kapcsolatra. Csak az ő jelenléte, a vele való együttlét adja meg nekünk azt, amire az emberi szívnek igazán szüksége van: nyugalmat, békességet, derűt, megújult életet.

Csütörtök (szeptember 25.)
Isten mond-e olyat, amit meg ne tenne, ígér-e olyat, amit nem teljesít? 4Móz 23,19b (2Kor 1,20; 1Krón 29,9–18; 2Krón 28,16–27) Isten minden szava teremtő erő, sebeinket gyógyító, bűneinktől tisztító, életünket formáló hatalom. Megtartja ígéretét, valóra válik minden szava, ha nemcsak mellékesen hallgatjuk és vesszük magunkra, hanem az lesz életünk alapja. Amilyen mértékben merünk engedelmeskedni az ő szavának, olyan mértékben tapasztaljuk meg erejét. Csak az az isteni szó válik biztos alappá számunkra, amelyre rá merünk állni, és ha így teszünk, megtapasztaljuk, hogy életünket Isten keze tartja.

Péntek (szeptember 26.)
Bízzatok az Úrban mindenkor, mert az Úr a mi kősziklánk mindörökre! Ézs 26,4 (2Kor 3,4; Jn 13,31–35; 2Krón 34,1–7) Ebben a modern, felgyorsult, egyik napról a másikra változó világban keressük az állandóság, a nyugalom, a békesség szigeteit, de mielőtt elérnénk őket, ködbe vesznek előttünk. Sok mindenre megpróbálunk építeni: a boldog családi élet reményére, egy kedves személyre, egy a szívet magával ragadó érzésre, egyéni ambícióra, karrierre, de mindezeket egy pillanat alatt elsodorhatják az élet viharai. Csak Isten az, aki örök és állandó, aki mindig megmarad, mindig hű marad, soha nem távozik el tőlünk. Nem enged el bennünket, ha mi ki nem vesszük kezéből a kezünket. Számunkra Jézusban mutatta meg Isten, hogy ő a kőszikla. Ő a szilárd alap, amelyre építenünk lehet, amelyen számunkra is ad helyet.

Szombat (szeptember 27.)
Az ő parancsolata pedig az, hogy higgyünk az ő Fiának, a Jézus Krisztusnak nevében, és szeressük egymást. 1Jn 3,23 (5Móz 13,1; 2Thessz 2,13–17; 2Krón 34,8–21) Jézus tanít meg bennünket egymás szeretetére, aki úgy szeretett, hogy a helyünkre állt, és meghalt helyettünk. Ha ezt megértjük, akkor képesek leszünk beleélni magunkat a másik ember helyzetébe, tudjuk majd a másik ember szemével nézni az életet, és más lesz a súlya mindennek. Jézus közelében átformálódik a szívünk, megújul a gondolkozásunk. Beépül minden egy nagyobb egészbe, belesimul az Isten akaratába, hogy minden szolgálatunk áldássá legyen az ő kezében.

■ Kondor Péter

EVANGELIKUS.HU

Evangélikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu. • **EvÉlet on-line**: www.evangelikuselet.hu. • **Hirdetésfelvétel**: hirdetes@evelet.hu. **Előfizetés**: elofizetes@evelet.hu. • **Szerkesztőség**: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108, 20/824-5519; fax: 1/486-1195. **Szerkesztőségi titkár** (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Balla Mária (maria.balla@lutheran.hu). **Főszerkesztő**: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). **Olvasószerkesztő**: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). **Korrektor**: Fedor Sára (sara.fedor@lutheran.hu). **Tervezőszerkesztő**: Szabó Dávid Károly (david.szabo@lutheran.hu). **Munkatárs:** Kinyik Anita (kinyik.anita@lutheran.hu). **Rovatvezetők**: dr. Hafenscher Károly – Régi-új liturgikus sarok (hafo@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Véghelyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu), Tamásy Tamás – Új nap – új kegyelem (tamytam@t-online.hu). **Szerkesztőbizottság:** Adámi Mária, B. Walkó György, dr. Fabiny Tamás, Horváth-Hegyi Áron, Kendeh K. Péter, Kiss Miklós, Orosz Gábor Viktor, Prőhle Gergely, Radosné Lengyel Anna, T. Pintér Károly.

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu), 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228, 20/824-5518; fax: 1/486-1229. **Felelős kiadó**: Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu). **Nyomdai előállítás**: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán. **Árusítja** a kiadó. **Terjeszti** a Magyar Posta Zrt. **Terjesztési ügyekben reklamáció** a Magyar Posta Zrt. Hírlapüzletág ingyenes telefonszámán: +36-80/444-444 és a Luther Kiadónál. • INDEX 25 211, ISSN 0133-1302.

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3575 Ft, fél évre 7150 Ft, egy évre 14 300 Ft, európai országba egy évre 48 100 Ft (172 euró), egyéb külföldi országba egy évre 56 320 Ft (201 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével regisztrálni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hét végi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

1133130214388